Milliyet
ÇOCUK
16 Haziran 1980 ● Sayı: 24 ● 20 Lira

Her hafta
Milliyet
CİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı
DÖNÜŞÜ OLMAYAN NEHİR

TEMEL REİS

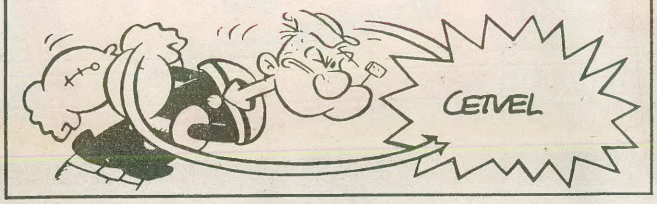
CETVEL

HAY ALLAH!
?
BU CETVELLE SANTİMETRELERİ ÖLÇEMİYORUM...

BÜCÜR NEREDE?
YEMEK ODASINDA EV ÖDEVİNİ YAPIYOR.

CETVELİNİ BİRAZ ALABİLİR MİYİM?
TABİİ, BENİM ODAMDA DURUYOR.. GİDİP GETİREYİM...
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

BEN ALIRIM..
SEN ÇALIŞ...

O DA NEE?
!
?
BUD 11-27
SAGENDORF

30 SANTİM UZUNLUĞUNDA SARI BİR CETVEL OLACAK...
?
.?
SAT.LIK
CAM
DOKUNMA

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

16 Haziran 1980

1980 / Sayı 24 / Sıra 367

Sahibi:
Milliyet Yayın A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL.
6 ay: 507 TL.
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL.
6 ay: 546 TL.
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL

Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

SEVGİLİ çocuklar artık tatile girdiniz. Hepinize iyi, sağlıklı bir tatil dileyerek söze başlayalım.

GEÇEN haftadan başlayarak yeni bir yazı dizisine girdik. Anımsayacaksınız, yarışmamızla ilgili bir sorundan söz ettiğimiz için geçen haftaki "Bizden Size"de yerimiz kalmadı ve bu yeni diziyi size tanıtamadık. Şimdi söz edelim. "Baştan Başa Türkiye" adıyla, Ulvi Okar size ülkemizin güzelim kentlerini, oraların turistik değerleri, insanları, folkloruyla vb. ile sizlere tanıtmayı amaçlıyor. Ulvi Okar uzun yıllar gazetecilik yapmış bir arkadaşımız. On yıldan beri de Milliyet Yayınları'nın Teknik Yönetmenliğini sürdürüyor. Alfabetik sırayla illerimizin ilkini size geçen hafta sundu: Adana! Bu hafta ise Adıyaman'ı tanıtacak. Hepinizin ilgiyle izleyeceğinden kuşkumuz yok. Ayrıca tatilinizde size rehberlik de edecek bu yazılar...

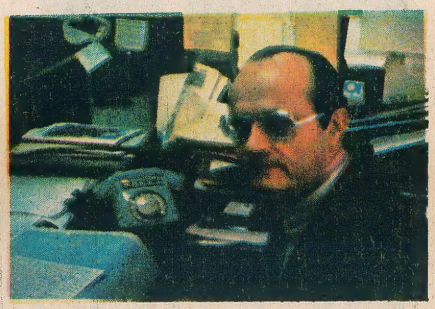

Ulvi Okar

SEVGİLİ çocuklar zaman zaman sizden dileklerimiz oluyor. Bunları sık sık da yineliyoruz. Ama belli bir sonuç alamadığımız için yinelemekten de yorulmuyoruz. Bunlardan biri de şu: Bizden özel yanıt beklemeyin olur mu? Hepinizi ilgilendirecek konuları sizlerin önerileri ışığında toplayıp önünüze getirmeye çalışıyoruz. Okurdan Okura, Bizden Size, Okurun Sesi gibi sütunlarımızda dileklerinize yer veriyoruz. Bunun dışında hepinize tek tek yanıt vermemiz olanaksızdır. Bizi anlayacağınızı umarız. Çocuk Klübüne nasıl üye olunacağını tekrar tekrar vermiştik. Ama özel yanıt isteyen mektuplardan anlaşıldığına göre, hâlâ üye olma koşullarını bilmeyen arkadaşlarınız var. Onun için bu haftaki derginizin Çocuk Klübü sayfasında bu koşulları bir kez daha anlatacağız.

Hepinize esenlikler, sağlıklar dileriz sevgili çocuklar.

OKURUN SESİ

● **GÜL ALAR** (*Sinop*): Dergimizi severek okuyorum. Dünyanın çeşitli ülkeleriyle ilgili bilgiler verirseniz çok sevinirim.

● **PINAR AKŞİRAY** (*İzmir*): Milliyet Çocuk Dergisi'ni ilgiyle izliyorum. Eğitici yazılara daha çok yer verirseniz sevinirim.

● **İSKENDER KANTARCI** (*Ankara*): Dergimizi sürekli olarak alıyor ve çok beğeniyorum. Tele Yunus'un serüvenlerini yayınlarsanız çok sevinirim.

● **SAVAŞ TEKİNAY** (*Ankara*): Dergimizi çok beğeniyorum. Her hafta alıyorum. Böyle bir dergi hazırladığınız için size çok teşekkür ederim.

● **NİHAL AKÇA** (*Silifke*): Dergimizi ilgiyle izliyorum. Özellikle Pıtırcık'ın Serüvenleri, Pembe Panter ve Temel Reis'i çok seviyorum.

● **EYÜP GÖÇ** (*Bursa*): Dergimizi her hafta alıyorum. Eskiden ünlü sporcuların kimlik kartı adında bir sayfa yayınlıyordunuz. Acaba yeniden yayınlayabilir misiniz?

● **OSMAN ADALI** (*Diyarbakır*): Dergimizi sürekli olarak alıyorum. Şiire daha çok yer vermenizi dilerim.

UZAY ÇOCUKLARI

TEMBELER ADASI

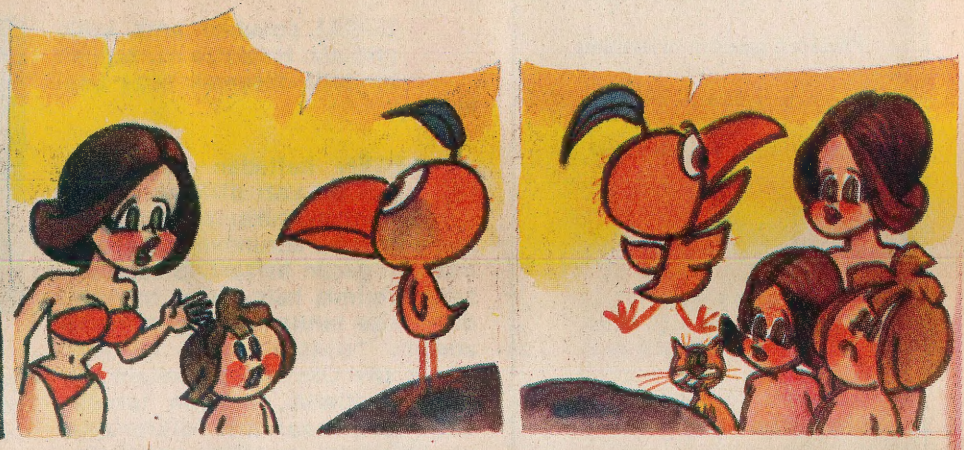

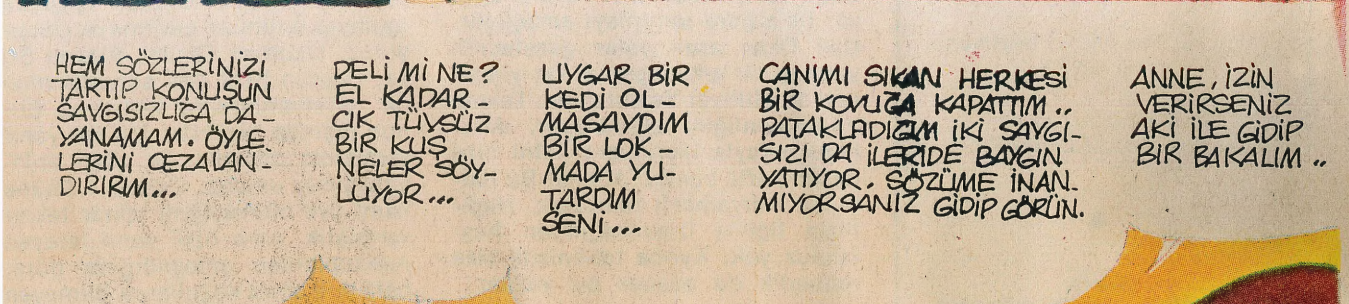

AKİ İLE SARMAN UZAKLAŞTILAR...

BİZ DE DÜZE ÇIKTIK ŞİMDİ DAHA KOLAY YÜRÜRÜZ..

HEY SARMAN. KAYA AĞABEYİN KOKUSUNU ALDIM...

BEN DE ALDIM AKİ BİR DE YABANCI KOKUSU VAR..

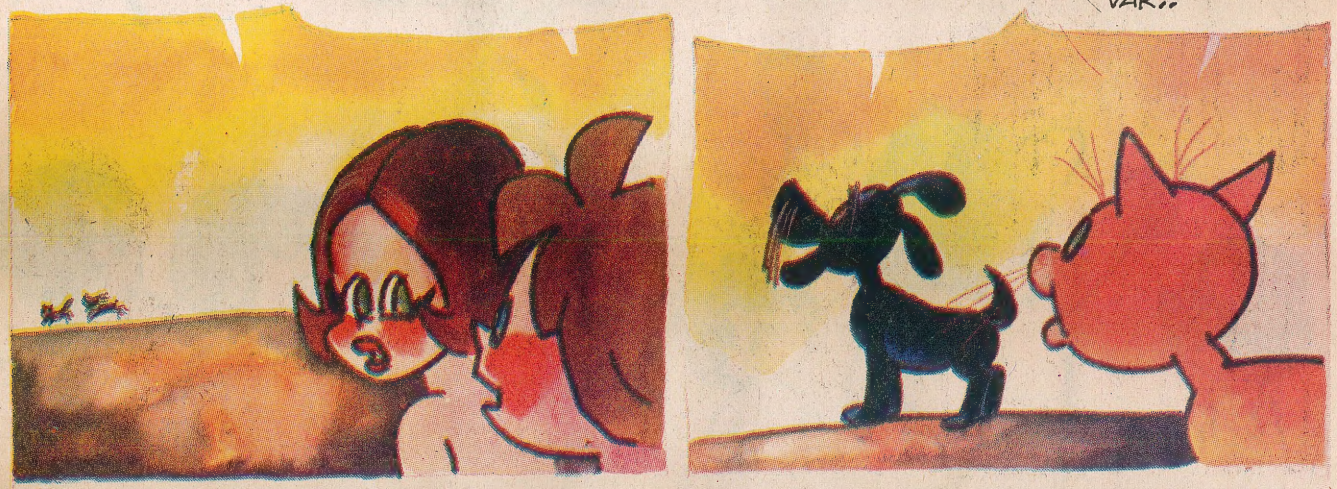

BAK ORADALAR!

GÖRDÜNÜZ İŞTE. BANA KAFA TUTANI BÖYLE YAPARIM.

KAYA AĞABEY KALK.

OF. HER YANIP AĞRIYOR NE OLDU BANA BÖYLE?

KAYA KAYACIĞIM! SEN NASIL BU DURUMA GELDİN?

TOPRAK! SENİ ARARKEN OLDU.. NERELERDEYDİN? ORMANDAKİ TÜM TEMBELLER ÇİĞNEDİ GEÇTİ BİZİ..

SİZ BAYIM. SİZ NASIL OLDU DA UYANDINIZ?

ANLAYAMADIM. AMA ARTIK UYUMAK İSTEMİYORUM. UYANIK OLMAM GEREKİYOR...

ÖTEKİ ARKADAŞLARINIZ NEREDE ?

BU YANA GİTTİ HEPSİ!

NASIL İNANDINIZ MI ŞİMDİ BANA ?

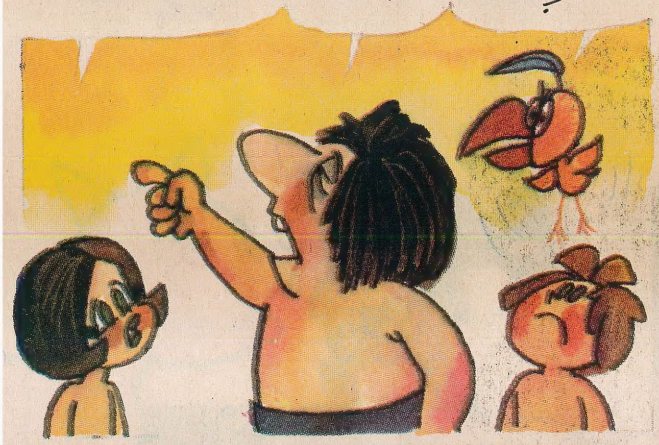

ÖTEKİLERİN BAŞINA GELENLERİ DE ÖĞRENMEK İSTERSENİZ DÜŞÜN PEŞİME...

ŞU APTAL KUŞU İZLEYELİM BAKALIM NELER OLMUŞ!

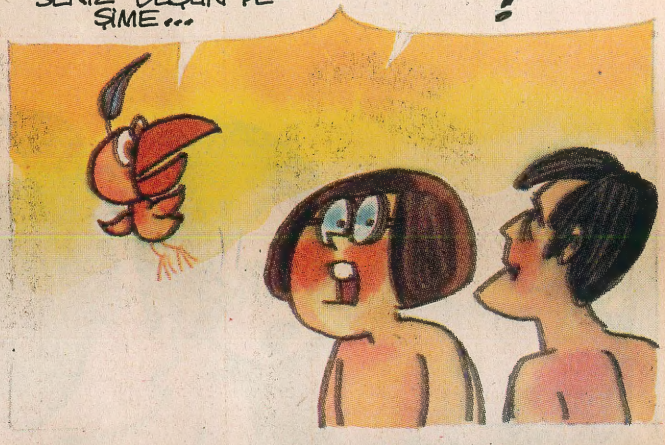

ÖF! BİR SAATTİR YÜRÜYORUZ..

GELDİK İŞTE. BAKIN HEPSİNİ ŞU KOVUĞA KAPATTIM...

AH, KOCAMAN BİR FİL SIKIŞIP KALMIŞ GİRİŞTE..

TÜM HAYVANLARLA İNSANLAR DA İÇERİDE...

ONLARI BURADAN ÇIKARMAMIZ GEREK AMA NASIL ?

KAYALARI KAZABİLSEYDİK...

NE KAZMAMIZ VAR NE DE BİR BAŞKA ALETİMİZ.

AKİ BİR FARE KOKUSU ALIYORUM.

AMAN SARMAN. FAREYLE UĞRAŞMANIN SIRASI MI ŞİMDİ ?...

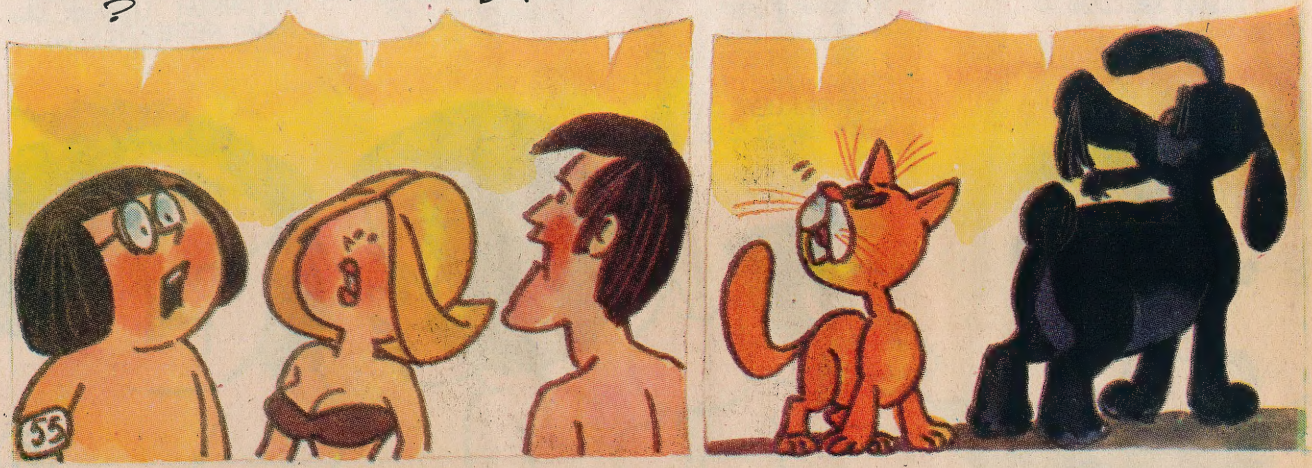

ÖYLE KÜÇÜK İŞLERİ BIRAK BÜYÜK İŞLER DÜŞÜN... KOCA FİLİ NASIL ÇIKARACAĞIZ?

HAKLISIN AMA KÜÇÜK BİR FARE, BÜYÜK BİR FİLİ KURTARABİLİR..

NASIL OLACAK BU İŞ..

FİLLER FARELERDEN KORKARLAR. ÇÜNKÜ FARELER FİLLERİN HORTUMUNA GİRER. FİL FAREYİ GÖRÜRSE KAÇMAK İSTEYECEK...

BÜTÜN GÜCÜNÜ TOPLAYACAK VE SIKIŞTIĞI YERDEN KURTULACAK.

BİR ANSİKLOPEDİ DE BEN OKUMUŞTUM. DENEMEYE DEĞER...

HEY, FARE KARDEŞ.. BİZE YARDIM EDER MİSİN?...

BİR KEDİ, BİR FAREDEN YARDIM İSTİYOR. DÜNYANIN SONU MU GELDİ NE?

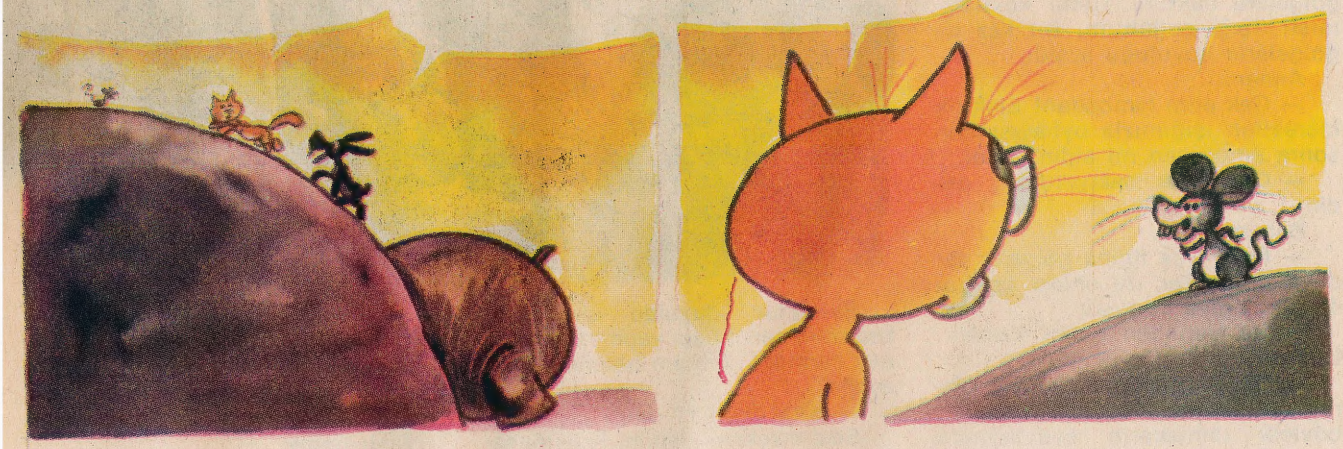

KÜÇÜK BİR DELİK BULUP MAĞARAYA GİREBİLİR MİSİN?

OH.. ORAYA GİRMEKTENSE, BİR KEDİNİN ELİNE DÜŞEYİM DAHA İYİ... BİRAZ ÖNCE ORADAN KAÇTIM...

İÇERİSİNİ BİR GÖRSENİZ. YÜREKLER ACISI. EN YIRTICI HAYVANLARLA EN UYSAL HAYVANLAR, İNSANLAR HEPSİ BİR ARADA. KÜÇÜK BİR DELİK BULMASAYDIM ŞİMDİ O ZAVALLILARDAN BİRİ OLACAKTIM.

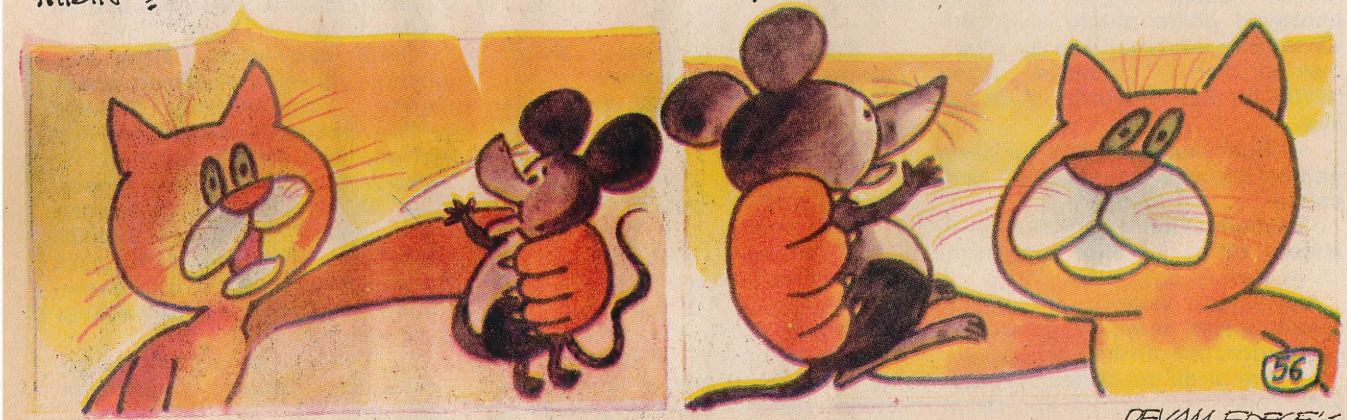

56

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

TARA LEYLEY TÜRKÜSÜ

ABBAS CILGA

EŞYALARIN gölgesi duvarlara düşmüştü. Gaz lambası aynı yerde durunca gölgeler de aynı yerde duruyorlardı. Lamba yer değiştirince onlar da yer değiştiriyorlardı.

Annem örgü örüyordu. Babam kanepeye sırt üstü uzanmıştı. Duvar saatinin "tik tak"ları odanın sessizliğini bozuyordu.

Lambayı kıstım. Duvarlardaki gölgelere baktım. Tümü koyulaşmıştı. Işığı çoğalttım. Bu kez de gölgelerin koyuluğu azaldı.

Annem:

— Çek elini lambadan! Elektrik idaresinin ışığımızla oynayışından sonra sırayı sen mi aldın? dedi.

— Gölgelere bakıyordum, dedim.

Babam:

— Evet. Çok ilginç gölgeler var duvarlarda. Ben de onlara baktım durdum, diye konuştu.

Sonra yerinden kalktı babam. Dedi ki:

— Gel sana gölge oyunları öğreteyim. Benim çocukluk gecelerim böylesi lambaların aydınlığında geçti. Çok oynardık gölge oyunlarını. İlkin uçan kuş yapıyorum.

İçi kendine dönük, başparmakları birbirine yapışık tuttu ellerini. Gökyüzünde kanat çırpmadan süzülen büyük bir kuşa benzeyen gölge oluştu karşı duvarda. Ellerini oynattıkça da süzülmekten kanat çırpmaya geçen büyük bir kuş oluyordu gölgeden kuş.

— Uçan kuştan sonra da geviş getiren bir keçi yapacağım, dedi babam.

Başparmaklarını ayrı, öbürlerini ikişerli tuttu. İki elini birleştirdi.

— Duvara bak, dedi.

Söylediğini yaptım. Boynuzlu, sakallı; ağzını sürekli oynatan kara keçiyi gördüm duvarda.

— Şimdi de zenci başı yapacağım. Zenci başı yapmak için tek el kullanılır.

Salondan duyulan zil sesi, babamın zenci başı yapmasına olanak vermedi. Annem hemen kalktı ayağa.

— Kim olabilir? dedi.

Sesi titrekti annemin. Korkmuşa benziyordu.

Babam gaz lambasını aldı.

— Bakarız, diyerek salona yürüdü. Biz de onu izliyorduk. Annem:

— Kim o? dedi.

Dışarıdan üzgün, yorgun bir erkek sesi yanıtladı annemi:

— Biziz kızım, biziz. Yan apartmandan komşularınızız.

Annem koşup kapıyı açtı. Sımsıkı giyinmiş yaşlı karı-koca aceleci girdiler içeriye.

Yaşlı adam:

— Zamansız, habersiz geldik genç komşularımız. Dışarıda pırıl pırıl ay ışığı var. Evinizin bacasından nazlı nazlı yükselen dumanları gördük. Şu ayazlı gecede, kaloriferi yanmayan evimizde titreşip duruyorduk. Kalkıp ısınmaya geldik.

— Buyurun, buyurun! dedi annem.

— Aman efendim. Çok mutlandık, çok! dedi babam.

Yaşlı teyze:

— Yakışıksız davrandığımızı, rahatsız ettiğimizi biliyoruz.

Annem:

— Çok rica ederim. O ne söz?

Oturma odasına geçtik. Konukların paltosu, mantosu, atkıları orada alındı.

Onları tanıyordum. Bizim evin yanında yükselen kocaman apartmanda oturuyorlardı. Sokağa birlikte çıkarlardı. Kendilerini ayrı ayrı görmeye alışkın değildim.

Yaşlı adam oturduktan sonra:

— Oh! Oh! Oh! Ne güzel yanıyor sobanız. Ne güzel sıcaklık içindesiniz... Ne mutlu size. Keşke biz de sobalı bir evde otursaydık. Keşke kaloriferli olmasaydı apartmanımız, dedi.

Yaşlı kadınla annem bakışıp gülümsediler. Öbürü konuşmasını sürdürdü:

— Sokakta, bahçede karşılaşır,

selamlaşırız. Birbirimize gelip gitmedik. Bugün size gelmeyi önerince karşı çıktı hanım:

"— Başka zaman gitmedik, görüşmedik. Onlar bizden sonra geldiler buraya. Komşu olarak uğramadık. Üşüyünce uğramak çok ayıp olur" dedi. Fakat ben...

Babam, yaşlı amcanın (Ona dede demek daha uygun olacak) sözünü kesti:

— Aman efendim! Neler düşünmüşsünüz böyle?

Teyze gülümsedi. Dede, kaldığı yerden sürdürdü konuşmasını:

— Fakat ben: Sizlerin iyi insanlar olduğunuzu biliyorum. Bizi kapıdan çevirmeyeceğinizi, sıcak odanıza kabul edeceğinizi söyledim kendisine.

Annem şaşkın:

— Aaaaa! Sizi kapıdan çevirmek mi? dedi.

Teyzenin tombul yüzlerinde gülümseyişin sevimliliği yaşadı bir daha. Annemle bakıştılar. Annem de gülümsedi.

— Ne olacak halimiz bilmem ki? Tüp yok! Yağ yok! Elektrik yok! Yokların en kötüsü kış ortasında fuel-oil yok! Üşüyoruz komşu. Apartmanlar buzdolabı. Herkes tir tir titriyor. Sonumuz nereye varacak Kemal beyciğim?

— Düzelecek diye bekliyoruz, dedi babam.

— Düzelecek mi? Yokluktan kurtulacak mıyız? Nasıl? Ne zaman? Biz günlerdir evimizin içinde şapkayla, paltoyla dolaşıyoruz. Sırtımda battaniye taşıdığım da oldu. Sırt ağrısı, bel ağrısı, bacak ağrısı çekiyorum. Niçin? Soğuk hasta ediyor da onun için. Ne demişler? "Sıcakta gül biter, soğukta maraz" demişler.

Annem, sobanın üstündeki demlikten ıhlamur koydu bardaklara. Konuklara tuttu. Konuk dede, kulağa hoş gelen bir ses çıkararak karıştırdı şekerini. O sıra saçsız başına bakarak onun soğuk evde çok üşüdüğünü düşündüm. Hem de çok acıdım yaşlı adama.

Bardaktan ilk yudumu aldıktan sonra:

— Ooooh! Ellerine sağlık hanım kızım, dedi.

Annem:

— Yarasın efendim, diye yanıtladı.

— Çok iyi geldi sıcak oda. Çok iyi geldi sıcak ıhlamur. Şöyle bir güzel ısınalım hanım. Kemiklerimize, iliklerimize değin ısınalım. Günlerdir titreyişin acısını çıkaracak biçimde ısınalım.

Yaşlı kadın gülümseyerek yanıtladı kocasını. Dede gene konuştu:

— Ben bu apartmanın dairesini alırken kaloriferli oluşuna heves ettim. Yaşlılığımızda rahat etmeyi düşündüm. Fakat en iyi ısınma aracının soba olduğunu bilirim. Bildiğim bişey daha var: Apartmanların bir odasında olsun soba deliği bulunur. Baktım bizimkinde yok. Satıcıya söyledim bunu. Adam güldü:

"— Bu sıradan bir apartman değil beybaba. Bu bir lüks apartman. Görüyorsun her yanı pırıl pırıl Böylesi apartmana soba sokulur mu hiç?"

— İyi ama, ya fuel-oil bulunmazsa? dedim.

Adam gene güldü:

— Düşündüğün şeye bak beybaba! Fuel-oil bulunmaz olur mu hiç? Şimdiye değin görülmüş, duyulmuş iş mi?" dedi.

— Bu dışarıdan gelmiyor mu evladım? Bir gün de gelmeyiverir? dedim.

"— Sen böylesi şeyleri düşünme de gir pırıl pırıl dairene. Otur rahatına bak beybaba" dedi.

Eh girdik biz de. Bizim daire pırıl pırıl. Biz de içinde tiril tiril. Böyle oluşu da doğal. Ele, elin memleketinden geleceğe güvenerek lüks apartman yaparsan, lüks apartman yapıyorum, lüks apartmanda oturuyorum diye çalım satarsan, olacağı bu işte.

Türkülerimizi çok severim ben. Onların neler söylemek istediğini anlamaya çalışırım. Hani bir türkümüz vardır:

Tara leyley ley
Tara leyley ley.
Bana bakıyor,
El atına binmiş çalım satıyor.

Böyle söyledikten sonra ayağa kalktı. Türküyü ezgiyle söylemeye, hem de oynamaya başladı dede.

Şaşkınlaştık. Yaşlı kadın ayağa fırladı:

— Eyvaah! Çıldırdı benim bey. Mucip bey kendine gel, Mucip bey! diye bağırdı.

Mucip bey dede hemen bıraktı oynamayı:

— Çıldırmadım Nimet Hanım. Ben kendimdeyim. Oda sıcak, ıhlamur sıcak, ev sahiplerimiz sıcak. İliğim kemiğim ısındı. Çalımcılığımıza, lüks hevesçiliğimize, düşünmeden tüketiciliğimize oynamak geldi içimden. Tara leyley türküsünü böyle zamanda söylemeyip, böyle zamanda oynayıp da ne zaman söyler oynarız? Korkma çıldırmadım. Korkma delirmedim, dedi.

GÜNEŞ ANNE GÜNEŞ
Anne
Bacalardan tüter mi duman
Evlerimiz sıcak mı?

Anne
Paltolarımız, çizmelerimiz, atkımız
Kar yağınca var mı?

Anne
İsteği umudu tümümüzün
Evi, paltosu, atkısı olsun.

Anne
Güneş anne
Güneş yanımızda olsun.

şiirler
mehmet semih

ÇOCUKLARA AT OLMAK

Diz kapakları
El ayası
Dört ayak
Semer, kuyruk, dizgin
Arada bir kişneyip
Şaha kalkmak
Çocuklara at olmak.

UÇURTMANIN HABERCİSİ

atila alpöge

BAHAR ÇİÇEĞİ TOPRAK ANA

ONU bir sabah bahçede buldum. Mayıs'ın güneşli, güzel kokulu, ışıl ışıl günlerinden birinde... Mayıs benim şanslı ayımdır. Hep güzel şeyler getirir bana.

O sabah kös kös oturuyordum. Birden bir güneş doğdu sanki, odama girdi; içimi doldurdu, ısıttı beni. Onu o zaman pencereden gördüm. Bahar çiçeklerinin arasına yayılmıştı. Bir çiçek gibiydi; güzeldi. Sanki topraktan fışkırmıştı. Kendiliğinden dilimin ucuna geldi; ona bir ad taktım, "Bahar Çiçeği" dedim. Bu adı! Bir de soyadı yakıştırdım: "Toprak Ana".

Bahçeye koştum. Avazım çıktığı kadar bağırdım.

— Bu uçurtma kimin?

Bekledim. Ses çıkmadı. Sanki sahipsizdi. Eğildim, baktım. Yapan iyi yapmıştı. Çıtasını beceriyle çatmıştı; sağlamdı. Kâğıdı gergindi. Ama sanki bir şeyi eksikti. Dengesi mi acaba? "Bahar Çiçeği"mi kucakladım, kaldırdım. Kocamandı, benden büyüktü. Dengesini denedim, iplerini yokladım. Anladım ki, onu yapan uçurmaya çalışmıştı; iyi uçmayınca ya da ipi kopunca bırakıp gitmişti. İyi yapmıştı, sağlam yapmıştı ama sevmemişti yaptığını. Sahip çıkmamıştı ona. Anladım. Benim Bahar Çiçeğim sahip çıkılmayı bekliyor.

Başladım uğraşmaya. Önce dengeledim. Sonra kuyruğu gözden geçirdim. Kâğıdın bir kenarında bir yara buldum; yırtılmıştı. Onardım. Kalktım ayağa, okşadım onu.

— Haydi Bahar Çiçeğim, havalan!

Koştum biraz, rüzgâra verdim. Canlandı, başını kaldırdı. Dikildi, yükseldi.

Bu, Bahar Çiçeğimin bana verdiği birinci ders oldu. Bir şeyi sağlam yapmak, yapıp bitirmek yetmiyor. Ona can veren, onu yaşatan sevgi oluyor. Sevgiyi bende buldu Bahar Çiçeği. Benle yaşamaya başladı. Çünkü ona sahip çıkmıştım, ona dönük olmuştum. Derdini anlamış, yarasını sarmıştım.

Hop! Aman düşüyor!

Hızla baş attı. Yattı bir yana. İniyor. İpi çektim. Düzelir gibi oldu. Süzüldü. Salındı. Nazlandı. Birden kendini boşluğa bıraktı. Yeniden çektim ipi. Olmadı. Koştum. Ayağım tökezledi, doğruldum. Sıçradım. İpi çekerek silkeledim. Bir kez... İki kez... Birden kendimi yerde buldum. Toz, toprağın içinde. Sırt üstü. Ter içinde... Ağlayacağım. Yaşaran gözlerimle göğe baktım. Bahar Çiçeği kendini kurtarmış, iyice yükselmişti. Tâ tepemdeydi. Sevincimden ağlamayı unuttum.

Bu, Bahar Çiçeğimin bana ikinci dersi oldu. Uçurtma böyle uçar işte. Sürekli özen bekler. Beklenmedik şeyler olur: Sert bir rüzgâr eser, ya da rüzgâr birden diner. Uçurtma uçurmak sürekli bir çabadır. Gözün göklerde olacak, elindeki ipi nabız tutar gibi dinleyeceksin. "İşte uçtu ya, tamam artık" diyemezsin.

Yaşam da böyledir... Dostluklar da... Aynı sürekli özeni dostluklar da bekler. Uçurtmayla uçuran arasındaki ipi düşün; bir telefon telidir sanki. İkisini birbirine bağlamakla yetinmez, haber taşır. Uçurtmanın "eyvah" demesi iple yansır uçurana. O da ipi kullanarak yardıma koşar. Dostlukları da birbirine böyle ipler bağlar. Görünmez ipler... Bunlardan sürekli haberler akıp gelir. Dostlarımızdan bizlere... Sağlam dostluklar bu iplerle kurulur. Kurulan dostluklar bu iplere gösterilen özenle yaşar. "Dost olduk ya, tamam artık" diyemezsin. Dostlukları yaşatmak uçurtmayı havada tutmak gibi sürekli çaba ister.

Bahar Çiçeğimi usul usul indirdim. Gözeterek, incitmeden, bir yerini kırmadan... Süslemeye başladım. Fırfırlar yaptım, bukleler taktım. Üstüne bir de çiçek resmi boyadım. Bahar Çiçeğimin yüzü güldü, canlandı, Dirildi, benliğini buldu. Ve gene saldım havaya... Gururla yükseldi. Bir tanrıça gibi... Nazlanarak, bana sevgi dolu selamlar yollayarak...

Birden arkamdan bir ses:

— Hey, o benim uçurtmam!

Döndüm baktım. Öteki mahalleden (Cemil derler) suratsızın biri.

— O benim be!

— Nereden senin oluyormuş? Söyle bakalım, adı ne?

— Ne adı be? Uçurtmanın adı mı olur?

— Elbette olur! Onun adı Bahar Çiçeği.

Bizimki aptallaştı. Yukarılarda Bahar Çiçeği neşeyle kuyruk salladı.

— Ona bu adı ben taktım. Buklelerini ben yaptım, yarasını ben sardım. Dengesi de benden, boyası da benden. Ona benliğini veren, ona can katan, onu yücelten benim. Bahar Çiçeği benim!

Bizimki söyleyecek söz bulamadı. Çaresiz bakındı. Bir taş aldı, bana fırlattı. Taş omuzuma çarptı. Hâlâ ağrıyor.

Cemil gitti. Biliyorum, gene gelecek. Bahar Çiçeğimi elimden almaya, ona verdiğim canı söndürmeye gelecek.

Göğe baktım. Bahar Çiçeği durgun ve tasalı. Gelecekten korkuyor.

Bakalım, gelecek neler getirecek?

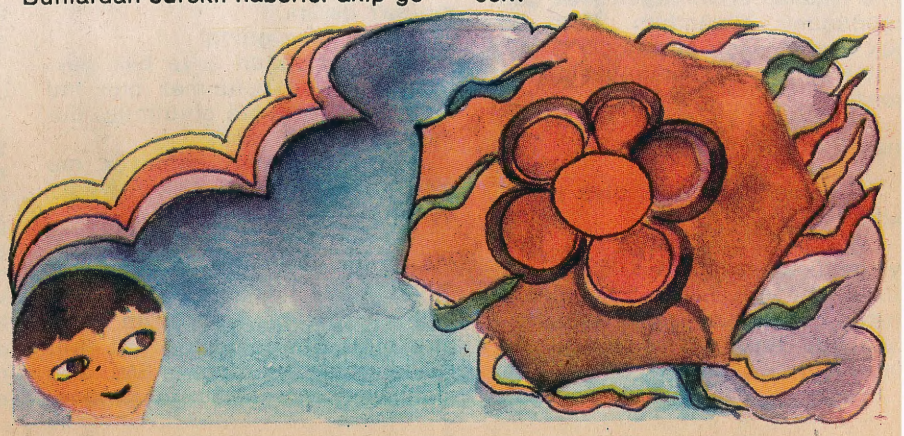

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

SİNEK KÜÇÜKTÜR AMA...

ÇOK duyduğunuz bir sözdür bu... Büyükleriniz, bir fırsatı düştü müydü, hemen söylerler: **"Sinek küçüktür ama... Mide bulandırır..."**

ŞÖYLE bir düşünün!.. Doğru olduğunu göreceksiniz bu sözün... Sinek gerçekten ufacık bir hayvandır. Ama çorbanızda çıktı mıydı, içemezsiniz o çorbayı... Demek ki ufacık şeyler bazan büyük anlam taşır. İlle de iyi yönde olmayabilir bu önem... Bardaktaki suya, tabaktaki çorbaya düşen sinek gibi, kötü sonucu da olabilir. Sizlere başka vesileler de de bu konudan söz açtığımı sanıyorum. Küçük, küçücük şeylerin gerektiğinde ne denli büyüyüverdiğini anlattığım oldu. Fakat geçtiğimiz günlerde rastladığım bir olay, bu konuya tekrar eğilmem için beni adeta zorladı. Bir otomobil kazasıydı bu... Hani memleketimizde artık günlük manzaralar arasında giren trafik kazalarından biri... Birkaç kişi yaralanmış, bir kişi de ölmüştü. Merak edip sordum, soruşturdum. Otomobilin bir yerinde arıza varmış. Şoförü de biliyormuş bu arızayı... Ama aldırmamış. **"İki kez daha gidip geleyim. Tamir ettiririm. Hemen bozulacak değil ya"** demiş. Fakat arızalı makina şoför gibi düşünmemiş. İki kez gidip gelmeyi beklemeden yolda bozuluvermiş. Sadece o bozulmakla kalmamış, etrafındakileri de bozmuş. Sonuçta vida yerinden fırlayınca araba kontrolsuz kalmış, duvara çarpmış. Bir ölü, kaç tane de yaralı... İşte ufacık bir ihmalin korkunç bilançosu...

NE GÜZEL sözdür... Bayılırım... Çünkü gerçektir: **"Bir çivi yüzünden bir nal gidiverir. Bir nal yüzünden bir at gidiverir. Bir at yüzünden de bir atlı gidiverir."**

RASTLADIĞIM olayda da aynen böyle olmuştu. Bir çivi oynamıştı yerinden... Şoför aldırmamıştı. Çivi yüzünden bir at değilse de, bir otomobil gitmişti... Sonrasında da bir değil, kaç atlı ziyan görmüştü.

EVDE de yaparız bazan bunu... Elektrik prizi yerinden oynamıştır. Ütünün veya gece lambasının fişine bağlanan kordon eskimiş, yırtılmıştır. Aileden biri dikkati çeker, **"Şunu değiştirelim"** der. Ötekiler de, **"Sahiden değiştirelim"** derler. Fakat bir türlü elleri değip de değiştiremezler. Sonra bir gün gelir, o kordon yüzünden evdeki elektrik düzeni bozuluverir. Küçücük ihmal, büyük bir yangına neden olabilir.

İHMAL sözcüğüyle anlatılan bu durum, tüm yaşamımızı etkileyen bir tehlikedir. İnanın bana çocuklar, "İhmal", ateşli silahlardan daha korkunçtur. Çünkü ateşli silahı görürsünüz. Silahın yaratacağı tehlikeyi farkedersiniz. Bu nedenle de önlem alabilirsiniz. Kaçabilirsiniz. Korunabilirsiniz. Üstelik bir ateşli silahın tehlikeli olması için, onu birinin ateşlemesi gerekir. Oysa "ihmal" adlı silah gözle görünmez. Göremediğiniz için de ondan korunamazsınız, kaçamazsınız. İhmal adlı bu görünmez silahın kurşununu kalbinize ne zaman saplayacağı hiç belli olmaz. Fakat zamanında önlem aldınız mıydı, o zaman "ihmal" adlı silahı patlamadan ele geçirmiş olursunuz.

İHMAL ne kadar tehlikeli ise, ne kadar zararlı ise, "dikkat" de o kadar yararlıdır. Bir ünlü düşünür bu gerçeği şöyle dile getiriyor: **"Dikkatsizlik, her ülkede mezarı olan bir şeydir."**

NELER demiyor büyük düşünürler "dikkat" konusunda:

- **Dikkat, insanın tabutuna bir çivi ekler.**
- **Dikkat, aklın en büyük çocuğudur.**
- **Dikkatli insan az yanılır.**
- **Başkalarının nasıl yanıldıklarına bak! Dikkati öğrenirsin.**
- **Az dikkat, çok kazayı savuşturur.**
- **Dikkat etmek demek, insanın kendi ruhuna bakması demektir.**
- **Anlamak için görmek gerekir. Görmek için de dikkatle bakmalı.**

ETRAFINIZA şöyle bir göz gezdirin, sevgili dostlarım... Olup bitenleri inceleyin... Hatta geçmişte tanık olduğunuz olayları aklınızdan bir geçirmeye çalışın. Göreceksiniz ki, dikkat sayesinde iyi olaylar doğmuştur. Dikkatsizlik yüzünden, ihmal yüzünden üzücü sonuçlar olmuştur.

İÇTENLİKLE tavsiye ediyorum size: Hiçbir işte sakın **"Amaaan sen de!.."** demeyin!.. Çok önemli bir ev ödevi yapıyorsunuz, değil mi? Diyelim ki, anneniz o sırada çay demlemiş, size de bir bardak çay getirmiş. Çalıştığınız masanın üstüne koymuş. Çay bardağı, tam yazılı ödevinizin yanında duruyor. Elinize şöyle bir çarpsa, felâket!.. Çay ödev kâğıdınızın üstüne dökülebilir. Onca emeğiniz mahvolabilir. Fakat biraz dikkatle böyle bir tehlikeyi önleyebilirsiniz. Çay fincanını biraz öteye çekersiniz. Bardağın dökülmeyecek biçimde durmasını sağlarsınız. Ödevinizi yazarken, kolunuzun bardağa çarpmayacak uzaklıkta olmasına bakarsınız. Kısaca... Evet, kısaca dikkat edersiniz. Ufacık bir dikkatle de göz nuru, alın teri dökerek hazırladığınız ev ödeviniz ertesi günü öğretmene tertemiz gider.

BAŞKA örnekler sıralamaya gerek görmüyorum. Az önce dediğim gibi, etrafınıza şöyle bir bakın!.. Canlı pek çok örneği sizler de göreceksiniz. Ve doğru söylediğimi bir kez daha onaylayacaksınız. Benim amacım sizi dikkate davet etmek... Hani şöyle bir cümle kurmak doğru olursa: **"Sizin dikkatinizi dikkat konusuna çekmek istiyorum."**

İZLEYECEĞİNİZ yöntem de hiç zor değil... Yukarda sıraladığım, dikkatle ilgili güzel sözlerden hoşunuza gideni ezberleyin!.. Sık sık da aklınıza getirin!.. Dikkati düşünmek, insanı yeter derecede dikkatli yapar. Bu arada dikkat konusunda başka güzel sözlere rastlarsanız, böyle anlamlı ve yararlı sözler duyarsanız, yazın bana... Ben de bu köşede yazayım, tüm okurlar duysun, öğrensin. Dikkatli günler, dikkatli çalışmalar, hatta dikkatli eğlenmeniz dileğiyle...

Leonardo da Vinci'den

MAYMUN İLE KUŞ YAVRUSU

BİR gün genç bir maymun daldan dala atlarken içinde minicik yavruların olduğu bir kuş yuvası gördü. Yuvaya yaklaşıp içindeki yavrulara doğru elini uzatınca, uçmayı bilen yavruların hepsi kaçıştılar. Ama en küçükleri yuvada kalmıştı.

Kendini bir kral kadar mutlu hisseden maymun, yavruyu eline alıp evine götürdü. Yavruyu öylesine sevdi ki, sürekli öpüyor, okşuyor, arada bir de göğsüne bastırıyordu.

"Dikkat et canını acıtacaksın" dedi maymun.

"Ama onu seviyorum" diye karşılık verdi küçük maymun. "Onu çok seviyorum."

Ve yavruyu sevip okşamayı sürdürdü, taa ki, yavru kuş ezilinceye kadar...

Bu öyküden alınacak ders: Kendi çocuklarını eğitmeyen aileler, sonra onların çevrelerine zarar vermelerine neden olurlar.

ÖRÜMCEK İLE ÜZÜMLER

BİR örümcek, her gün böceklerin devinmelerini izlerdi. Bu arada birden sineklerin özellikle büyük ve çok tatlı üzüm salkımlarının çevresinde kaynaştıklarını gözledi.

"Ne yapmam gerektiğini biliyorum" dedi kendi kendine...

Asmanın tepesine tırmandı ve kendini oradan aşağı koyuverdi. Tam da iki büyük üzüm salkımının arasındaki dar yere yerleşip kaldı.

Bu gizli yerinde, av bekleyen bir haydut gibi, üzümlerin yanına gelip kendilerine yiyecek arayan zavallı sinekleri yakalamaya başladı. Sinekler örümceğin orada gizlenebileceğini akıllarına bile getirmiyorlardı.

Ama hasat zamanı geldi.

Çiftçi, bağa geldi ve üzüm salkımlarını teker teker toplayıp fıçıların içine atmaya başladı. Atılan her salkım, daha önce oraya yığılmış öteki salkımlara çarpıp çarpıp parçalanıyordu.

Böylece, hileci örümcek, kendinin sineklere kurduğu tuzağın tıpkısı bir biçimde öldü.

Hayvan Masalları

CİMRİ

BİR kurbağa ağzını ikide bir açıp biraz toprak yiyordu.

"Neden bu denli cılızsın" diye sordu bir uç uç böceği, kurbağaya...

"Çünkü hep açım!" diye karşılık verdi kurbağa.

"İyi ama yalnızca toprak yiyorsun" diye bağırdı güzel böcek, "Neden iyice doyuncaya dek yemiyorsun ki?"

"Çünkü bir gün" dedi kurbağa, "Toprak da bitiverir bakarsın!"

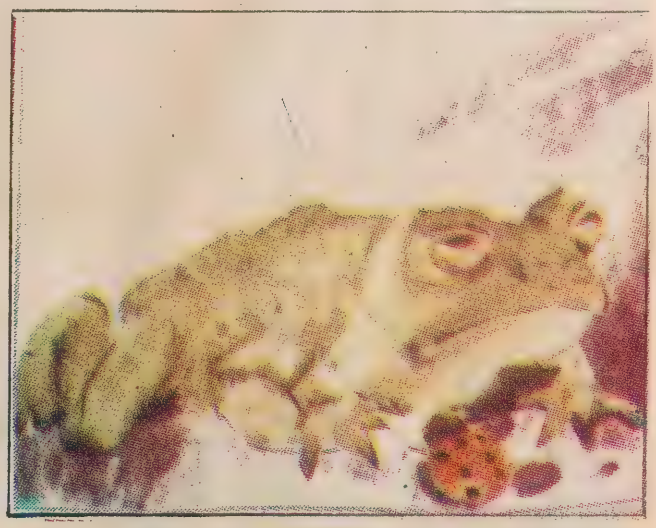

KÖSTEBEK

BİR köstebek ailesinin yıllarca kazarak oluşturdugu yeraltı tünellerinde dolasıp duruyordu.

Bir öne bir arkaya gidiyor, en üst kata çıkıp alttaki kilerlere inip çıkıyordu. Sanki gözleri çok iyi görüyormuş gibi davranıyordu. Oysa öteki köstebekler gibi bu bizim köstebeğin de gözleri çok küçüktü ve çok az şey görebiliyordu.

Sonunda hiç bilmediği bir tünele geldi ve gezisini sürdürdü.

"Dur!" dedi alt kattan bir ses, "Bu koridor çok tehlikelidir. Çünkü doğruca dışarıya çıkar."

Ama köstebek yoluna devam etti ve kendini henüz açılmış bir delikten yeryüzünde buldu.

Burnunu uzatıp dışarı çıktı. Ama güneşin yoğun ışığı gözlerini iyice köreltti. Bunun üzerine köstebek yeniden eski karanlık gizlenme yerine döndü.

Yalan tıpkı köstebek gibi ancak gizli kalınca yaşayabilir.

MİNİ-ÖYKÜ

Bir dağda dev yaşıyormuş. İlçede Yavuz diye bir çocuk varmış. Bir gün Yavuz'un yaş günü varmış, o gün Yavuz, devi de çağırmış. Devin çiçekleri ilçeyi doldurmuş. O gün hep birlikte eğlendiler.

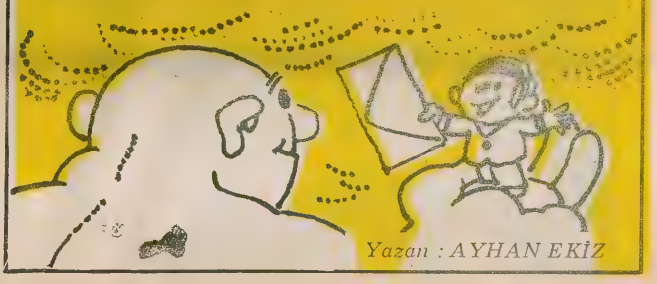

Yazan : AYHAN EKİZ

Turistik yönleriyle

BAŞTAN BAŞA TÜRKİYE

ULVİ OKAR

ADIYAMAN

KUZEYİ sarp dağlar, güneyi ise geniş ovalarla kaplı Adıyaman'ın tarihi çok eski yıllara kadar dayanır. Dünyaca ünlü arkeolog Pitard, 1938 yılında yurdumuza gelip Adıyaman bölgesinde kazılar yapınca, öyle bulgularla karşılaşmıştı ki etrafındakilere:

"İnanın bana, sizler burada dünyanın en eski yerleşim bölgesinde yaşıyorsunuz. Çünkü ele geçen bu eserler burada tarihin ilk insanlarının yaşadığını kesinlikle belli etmektedir" demekten kendini alamamıştı. Gerçekten Adıyaman ve çevresi o kadar eski yıllara dayanan bir yaşam bölgesidir ki, burada uygarlığın ne zaman başladığını bile ortaya çıkarmak mümkün değildir. Yalnız bilinen bir gerçek varsa o da, Emeviler devrinden Osmanlılar dönemine kadar Adıyaman'ın adı Hısn-ı Mansur idi. Bu ad da Abbasi halifelerinden Ebucaferül Mansur'dan geliyordu. Ebucaferül Mansur (ya da Mansur bin Caneve) bugünkü kent çevresine bir hisar yaptırmış, bu nedenle kente Mansur'un kenti anlamına gelen Hısn-ı Mansur denmiştir. Adıyaman adı Cumhuriyet döneminden sonra kullanılmaya başlamış ve 1954 yılında Malatya'dan ayrılarak bağımsız il haline gelmiştir.

Adıyaman bölgesinde çok eski yıllardan kalan önemli kalıntılar vardır. Bunlardan biri Nemrut tepesindeki kalıntılardır. Kâhta ilçesi sınırları içindeki bu tepeye çıkmak pek kolay değildir, yürümeye kalksanız 4-5 saat sürer. Bu nedenle bu ilçede sizi tepeye çıkaracak arazi vitesli jeepler bulabilirsiniz. M.Ö. Birinci yüzyılda bu bölgede yaşamış olan Comagen (Komejen) Krallığının bu inanılmaz yapıtları, 1838 yıllarında bir tesadüfle ortaya çıkarılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nda çalışan yabancı asıllı bir yüzbaşı Helmut von Moltke, yapılacak bir seferle ilgili araştırma yaparken en yüksek nokta olarak bu tepeye çıkmış ve o güne kadar hiçbir haritada işaretlenmemiş bir kalıntıyla karşılaşmıştı. Bunun üzerine yabancıların ilgisiyle bu değerli kalıntı dünyaya duyurulmuş ve ziyaretler başlamıştır. Bu önemli kalıntılar, Comagen Kralı Birinci Antiochus'un anıt kabiridir. Antiochus, kendisini hem kral, hem de tanrı kabul ettiği için, öyle bir anıt kabir yapmak istemiş ki, hem kimse onu yıkamasın, hem de görenler çok şaşsın...

Gerçekten de öyle olmuş, yapılan anıt bugüne kadar kalmış ve bu arada Dünyanın Yedi Harikası ile de boy ölçüşür hale gelmiş. Antiochus'un mezarı 50 metre yükseklikte, tepe üzerinde yeni bir tepe gibidir. Mezarın etrafı çeşitli heykellerle süslüdür. Bu heykellerin her biri birkaç adam boyundadır. Doğanın etkisiyle yıkılmış ve çatlamaya başlamıştır. Bugüne kadar tesbit edilebilen bu heykeller şu tanrılara aittir:

Başta tanrıların babası Zeus-Oromasdes, sağında Talih ve Kaden Tanrıçası ya da diğer adıyla Bereket Tanrıçası, yanında Anavatan Comagen'in heykeli, sonunda Kral Antiochus'un heykeli, iki uçta Apollon-Mitrades ve Herakles Artegles'in heykelleri bulunur. Bunlardan ayrı olarak arslan ve kartal heykelleri de vardır. Nemrut tepesine Mayıs'tan Kasım'a kadar rahat çıkılır.

Size Adıyaman bölgesinin tarihi çok eskilere dayanır demiştik. İşte böyle eski yapıtlardan biri de Cendere Köprüsüdür. Kâhta Çayı üzerine, Kâhta ile Eski Kâhta yolu üzerindeki bu köprü Romalılardan kalmadır. Septimus Severus adındaki imparator tarafından yaptırılmıştır. Yaşı 2000'den fazladır. İnsan gücüyle yerinden kıpırdatılamayacak büyüklükte 92 iri taş kullanılarak yapılmıştır. Nasıl gerçekleştirilebildiyse tabiî... Tek kemerlidir. Köprünün iki başında ortalama onar metre yükseklikte çapları iki

Kentten genel bir görünüm...

metreyi bulan yuvarlak ikişer sütun vardır. İnanışlara göre köprüyü yaptıran imparatorun dört oğlu varmış, bunları hatırlatsın diye köprünün iki başına ikişerden dört sütun diktirmiş. Yalnız büyük oğul, çok zalim olduğu için, halk onun anısına dikilen sütunu zamanla parçalayıp yıkmış. Bu nedenle bugün üç sütun bulunurmuş... Gene dünyanın en eski yaşam bölgelerinden sayılan Pirin Mağaraları da bu bölgededir. Adıyaman'a beş kilometre uzaklıkta Perre kenti kalıntılarından başka 208 adet de irili ufaklı mağara görülür. Taş devri insanlarının yaşadığı evler olduğu ileri sürülürse de en ve boyunun ikişer metreyi geçmemesi nedeniyle Roma çağı mezarı olması savı daha doğrudur. Aynı şekildeki mağara oyuntularına Adıyaman'ın yedi kilometre uzağındaki Zey köyünde de rastlanır. Bu köyde bulunan Maloğlu Kuyusunun bir yeraltı kervansarayı olduğu sanılmaktadır. İl merkezinden 17 kilometre uzaklaşırsanız Haydaran köyüne varırsınız. Bu köyde kaya mezarlarından birinde kaya üzerine oyulmuş bir kadın ve bir erkek heykeli vardır. Aralarında da ışık saçan bir yıldız oyulmuştur. Kabartmanın giyiniş biçimleri ve bu ışık saçan yıldız, kabartmanın Comagen Kralı Antiochus'un babası Işık Tanrısı Mithradates'e ait olduğu fikrini kuvvetlendirmektedir.

Adıyaman ve çevresi kayalara oyulmuş mağaralarla doludur. Bunlardan bir diğeri de kentin 40 kilometre güneybatısındaki Gümüşkaya köyündekilerdir. Kayalara 160-170 santimetre yükseklikteki bu mağaralar birer tünelle birbirlerine bağlanmıştır. İçlerinde sütunlu balkonlar, bölmeli odalar, hatta Fırat nehrinden su sağlamak için yapılmış kuyular bile bulunmaktadır.

Bu kadar eski yıllardan kalan bu bölgede birçok da kale bulunur. Örneğin; Adıyaman Kalesi, Samsat Kalesi, eski Kâhta kaleleri gibi... Bunlardan Adıyaman Kalesinden bugün pek bir şey kalmamıştır. Samsat Kalesi, Adıyaman'a 38 kilometre uzaklıktadır. Yapılan kazılarda su kanalları ve kiremitten su boruları, mozaikler bulunmuştur. Eski Kâhta Kalesi, Kâhta'ya 260 kilometre uzaklıkta bugün Kocahisar adını alan Eski Kâhta köyündedir. Sarp kayalar üzerine kurulmuştur. Kale içinde yıkılmış durumda da olsa cami, dükkânlar ve su depolarını bugün bile görebiliriz. Kalenin üst katı kral sarayı idi. Adıyaman'ın, tarihî kalıntılarla dolu olduğunu söylemiştik. Bugün bu anlattıklarımızdan ayrı olarak şu eserler de ilginçtir:

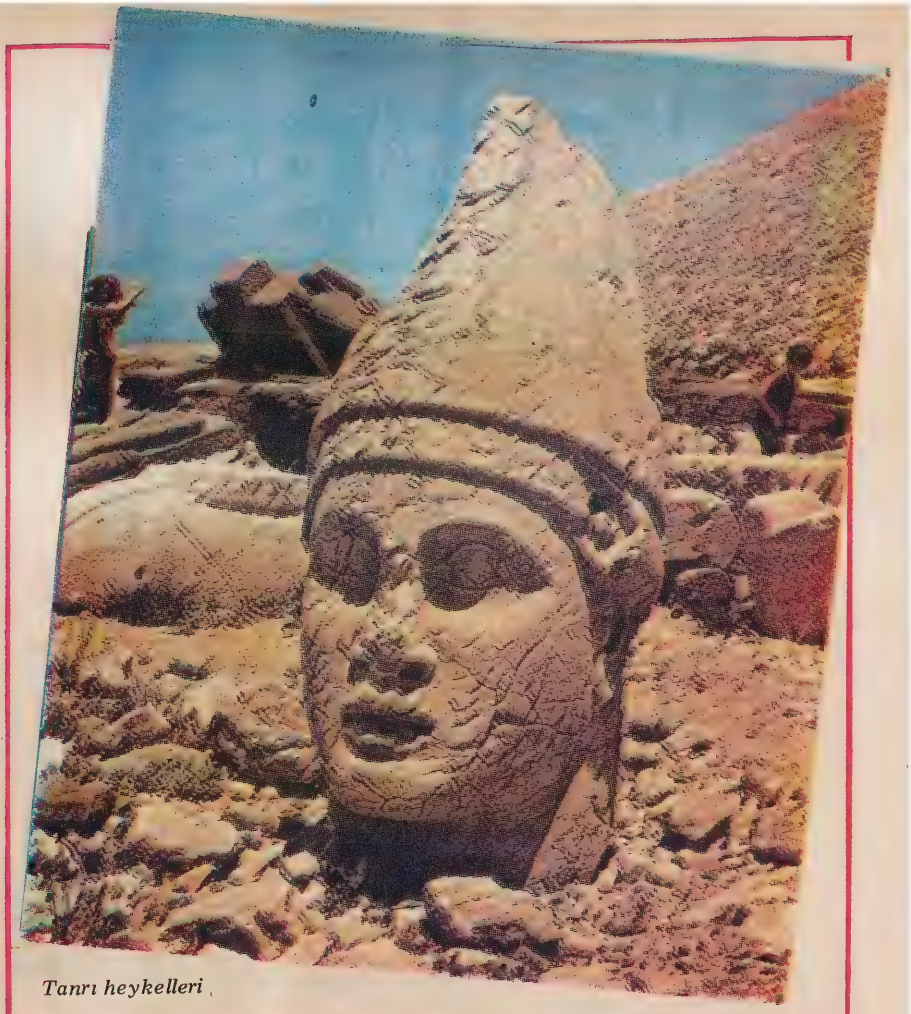

Tanrı heykelleri

Besni Kalesi (Eti Krallığının kurucusu İnsena tarafından yaptırılmıştır). Keysun Kalesi (Keysun bucağında) - Gerger Kalesi (Adıyaman'a 117 kilometre uzaklıkta) - Palanlı Mağaraları (Kente 12 kilometre uzaklıkta) - Karakuş Tepesi (Hitit devrinden kalmadır) ve bir yığın da höyük... Bu höyüklerin en ünlüleri: Yassıhöyük, Karahöyük, Kızılcahöyük ve Bozhöyük'tür.

Adıyaman'ın kilimleri ve pekmezi ünlüdür. Yolunuz düşer de buralara giderseniz, Nemrut dağına çıkmadan önce, mutlaka bu kilimleri bir kere görünüz. Kıl keçisi yününden yapılan bu kilimlerin desen ve renkleri çok güzeldir. Adıyamanlılar biraz dinlenmek ve temiz hava almak için kente 4 kilometre uzaklıktaki fidanlığa giderler. Piknik yapılacak yerler arasında Gölbaşı ve Değirmenli bulunur.

02 KİMLİK KARTI

ADIYAMAN

Yüzölçümü: 7.614 kilometrekare

Trafik No: 02

İlin toplam nüfusu: 345.764

İlçeleri: Besni - Çelikhan - Gerger - Gölbaşı - Kâhta - Samsat

Denizden yüksekliği: 725 metre

Komşu illeri: Doğuda Diyarbakır, güneyde Urfa ve Gaziantep, batıda Maraş, kuzeyde Malatya.

TESTLER

SÖZCÜK TESTİ

Gerekli sözcüğü bularak,o sözcüğün altındaki harfi işaretleyin...

Keman	Viyolonsel
Flüt	

a) Davul
b) Saksafon
c) Viyola
d) Kanun

Makine	
Film	Fotoğraf

a) Laboratuvar
b) Üretim
c) Çalışma
d) Fabrika

Öykü	
Dize	Ozan

a) Yazar
b) Matbaa
c) Kitap
d) Yayın

Siyah	Kara
	Ak

a) Parlak
b) Beyaz
c) Al
d) Aydınlık

Bolluk	Kıtlık
Uygar	

a) İnsan
b) Doğal
c) İlkel
d) Becerikli

	Ağır
Hızlı	Aceleci

a) Yavaş
b) Koşan
c) Tembel
d) Uslu

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar, 19uncu sayımızdaki armağanlı soruların doğru yanıtları şöyle olacaktı: 1. Alfred Nobel, 2. Peru.

Doğru yanıt veren arkadaşlarımız; Bülent Özgümüş - Zonguldak, Pelin Derviş - Kıbrıs, Ebru Omay - İstanbul, İclâl Işıktel - Ankara, Murat Türkmen - Ankara, Taner Çınar - Konya, Mustafa Özcura - İstanbul, Çiğdem Köken - Ankara, İrfan Sarıcı - Giresun, Reşat Karabıyık - Burdur.

1. Mağmatik bir taş. Adı, Lâtince tane anlamına gelen "granum" sözcüğünden türetilmiştir. Başlıca kuvars, feldispat ve mika gibi minerallerden oluşur. Çoğunlukla gri ya da koyu gri renkli olup bazen pembe ya da kırmızı olabilir. Doğada çok yaygındır. Yaklaşık olarak yeryüzünün % 5'ini kaplar. Büyük kütleler durumunda bulunur. Çok serttir.

2. Kuşlar sınıfının leylekler takımının dördüncü alt takımı. Renkleri, koyu kırmızı, alev rengi, pembe ya da beyaz olur. Gagası sarı, bacakları uzundur. Tropikal Amerika kıyılarında ve Bahama adalarında yaşarlar. Uçarlarken, kanat ve tüylerinin rengi beyazdan parlak kırmızıya ve pembeye dönerek alev gibi gözleri kamaştırır. Bu soy kuşların 6 türü vardır.

ÜÇ YANLIŞ

Aşağıdaki yazıda üç yanlış var.Acaba onları bulabilir misiniz?

Firavun; Mısır devletinde hükümdarlara verilen genel isimdir. Bu sözcüğün nereden geldiği kesinlikle bilinmiyorsa da "pera" ya da "pero"dan türemiş olduğu sanılmaktadır. Pera, eski Mısır dilinde büyük konak, saray anlamındadır. Firavunluk kurumu eski Mısır'da İ.Ö. 1000 yıllarından başlayarak İ.Ö. 550 yıllarına dek sürmüş ve bu süre içinde 126 soy gelmiştir. Roma İmparatorluğu'nun Güney Afrika'yı etkisi altına almasından sonra firavunlar, Mısır'da eski güç ve etkinliklerini yitirdiler.

İlk Firavun Menes'tir. İ.Ö. 3500 yıllarında yaşayan Menes'ten sonra tarih boyunca Mısır'da 32 firavun başa geçti.

BEN NEYİM?

Bir sıvıyı aşağı bir düzeyden daha yükseğe çıkarmaya yarayan bir tulumba türüyüm. Bir silindirim ve bu silindir içinde gidip gelen bir pistonum var. Silindirin alt ucundaki boru sıvıya daldırılır. Sonra tulumbanın kolu hareket ettirilir. Kola bağlı olan piston, silindir içinde inip çıkmaya başlar. Bu arada aşağıdan çekilen su, silindir içinde yükselir ve tulumbanın ağzından akar. Böylece suyu yukarı çekmiş olurum. Yararlı ve çok kullanılan bir aracım.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

GENEL KÜLTÜR:
1) c, 2) a, 3) b, 4) d, 5) c, 6) a, 7) d, 8) b, 9) c, 10) a, 11) b

SÖZCÜK TESTİ:
1) B, 2) D, 3) A, 4) C, 5) A, 6) B

Ben kimim: Justinyanus, Ben neyim: Manometre, Ben neresiyim: Antalya, Üç yanlış: 1) Ham petrol mavi değil siyah renklidir. 2) İlk kuyu Fransa'da değil, Amerika'da açıldı. 3) İtalya'da petrol yok.

GENEL KÜLTÜR

1. Matbaa yurdumuza hangi devirde geldi?
   a) Cumhuriyet devri
   b) Tanzimat devri
   c) Lâle devri
   d) I. Meşrutiyet devri

2. Aşağıdaki ovalardan hangisinde pamuk tarımı yapılmaz?
   a) Iğdır ovası
   b) Bafra ovası
   c) Gediz ovası
   d) Çukurova

3. Yurdumuzun en önemli bakır yatağı aşağıdakilerden hangisidir?
   a) Murgul
   b) Soma
   c) Karabük
   d) Divriği

4. Avustralya'yı kim keşfetti?
   a) Amatsn
   b) Marco Polo
   c) Macellan
   d) Kaptan Cook

5. Aşağıdaki çöllerden hangisi Afrika'dadır?
   a) Tar
   b) Gobi
   c) Kalahari
   d) Taklamakan

6. Asya ve Avrupa kıtalarını ayıran boğaz hangisidir?
   a) İstanbul Boğazı
   b) Cebelitarık Boğazı
   c) Bering Boğazı
   d) Mendep Boğazı

7. Aşağıdaki cisimlerin birisinden mum yapılmıyor. Hangisi olduğunu bulunuz.
   a) Arı peteği
   b) Çam sakızı
   c) Balina yağı
   d) Petrol

8. Mevsimlerin oluşma nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?
   a) Saat farkları
   b) Paralellerin eşit olmayışı
   c) Meridyenlerin ekvatoru dik kesmesi
   d) Dünyanın ekseninin eğik oluşu

9 Kalori bakımından en iyi yakıt hangisidir?
   a) Linyit
   b) Kok
   c) Odun
   d) Tezek

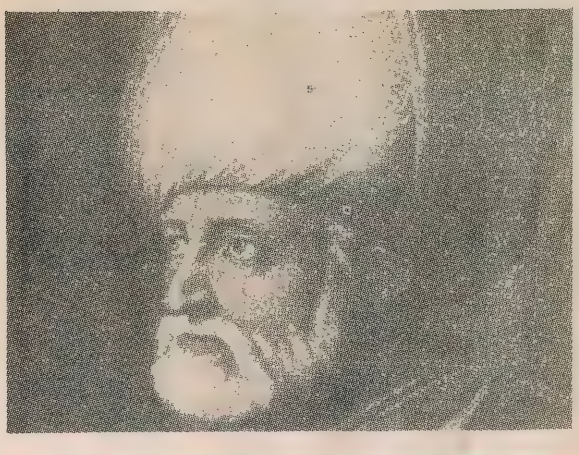

BEN KİMİM?

1360-1403 yılları arasında yaşadım. I. Murat'ın oğlu, Osmanlı padişahlarının döndüncüsüyüm. Babamın Kosova'da ölümünden sonra tahta geçtim. Sırbistan'ı Osmanlı devletine bağladım. Anadolu'daki Türk beyliklerinin çoğunu ülkeme katarak Anadolu Birliği'ni kurdum. Dönemimde, Osmanlı sınırları doğuda Fırat'a, batıda Tuna'ya kadar ulaştı. Türklerin Balkanlar'daki egemenliğini sağladım. Böylelikle Osmanlı devletinin siyasal ve askerî gücü arttı, sağlamlaştı. 28 Temmuz 1402 tarihinde, Ankara Meydan Savaşı'nda Timur'a tutsak oldum. Üzüntülü durumum, hastalığımın artmasına neden oldu. Yaşamım Akşehir'de sona erdi.

BEN NERESİYİM?

Anadolu'nun kuzeybatısındaki kentlerinden biriyim. Yüzölçümüm 11047 km2'dir. Merkez ilçemden başka Gemlik, İnegöl, İznik, Karacabey, Keles, Mudanya, Mustafa Kemalpaşa, Orhaneli, Orhangazi ve Yenişehir ilçelerim vardır. Başlıca akarsularım, Marmara'ya dökülen Susurluk ırmağını oluşturan Nilüfer, Kirmastı ve Atanoş çaylarıdır. Sınırlarım içindeki 2543 m. yükseklikteki dağ, en büyük zenginliğim ve güzelliğim sayılır. İznik ve Ulubat göllerim önemlidir. Topraklarımda her tür tahıl, tütün, susam, meyve ve sebze yetişir. Ayrıca Merinos koyunlarım ünlüdür. İpekçilik ve dokumacılık yapılır.

Kuruluş tarihim çok eskidir (İ.Ö. II. y.y.). Osmanlılar döneminde başkent oldum. Bu nedenle o döneme ait pek çok tarih eserine sahibim; camiler, türbeler, çeşmeler, medreseler bunların başlıcalarıdır. Bugün için, yollarım, yapılarım, alanlarım ve kültür kurumlarımla çağdaş bir kentim.

İP OYUNLARI

DEVRİM ALPÖĞE

UNUTMAYIN

Oyunumuz geçen hafta başlamıştı. Uzun bir oyun olduğu için gelecek haftalarda da devam edecek. Geçen haftaki açıklamalar şimdi de geçerli. Bu oyunda başarılı olmak için resimleri dikkatle izlemeniz gerekiyor.

İP OYUNU-2

Geçen hafta başladığımız bu oyunda aşağıdaki BAKLAVA düzenine gelmiştik. Oradan devam edeceğiz.

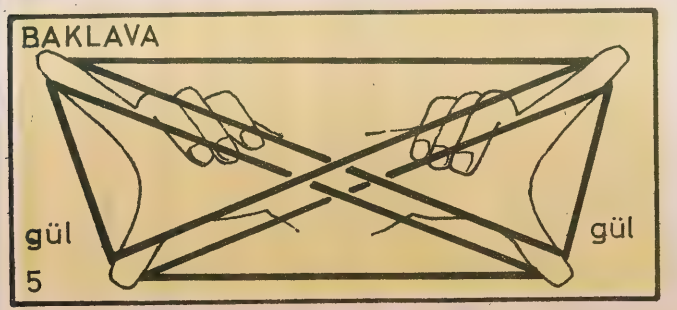

Can, Baklava'nın ortasındaki çapraz ipleri işaret ve başparmaklarıyla 6 no'lu resimdeki gibi tutsun. Yavaşça yukarı doğru kaldırsın.

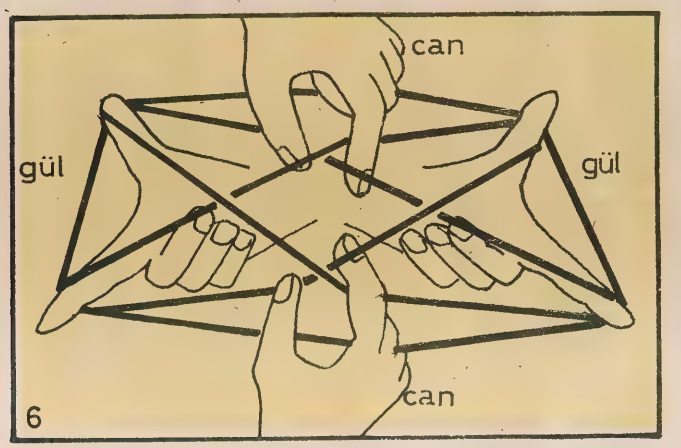

Can tuttuğu çaprazları, paralel iplerin (yani Gül'ün[1] baş ve işaret parmakları arasında uzanan iplerin) yanına çeksin ve onların altından geçirerek yukarıya kaldırsın. Gül ipleri bırakın. Can, baş ve işaret parmaklarını açarak ipleri gersin. DENİZ denilen düzeni oluşturduk.

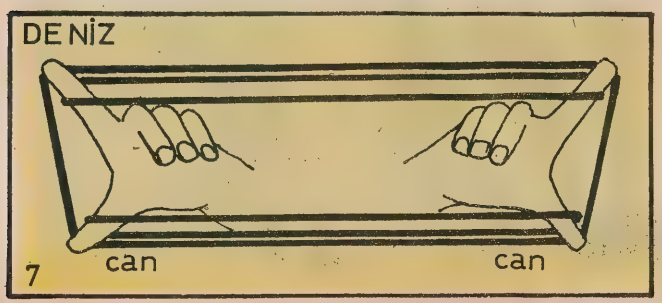

Gül, ipleri küçük parmaklarıyla aşağıdaki gibi çaprazlama alsın ve yukarıdan dışarı doğru çeksin.

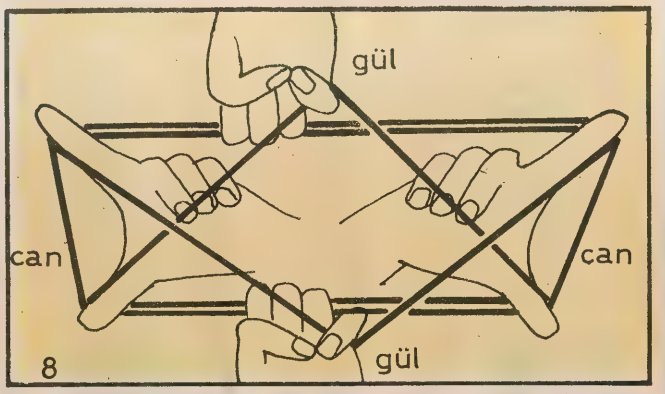

Gül işaret ve başparmaklarını paralel iplerin altından sokup yukarıya kaldırsın.

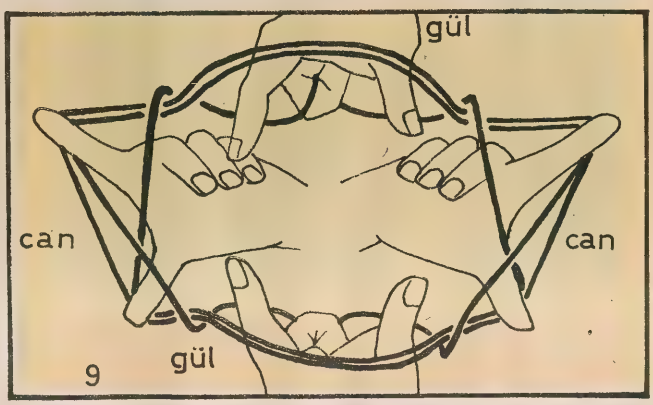

Can ipleri bıraksın. Gül ipleri baş, küçük ve işaret parmaklarıyla gersin. İşte BEŞİK düzeni.

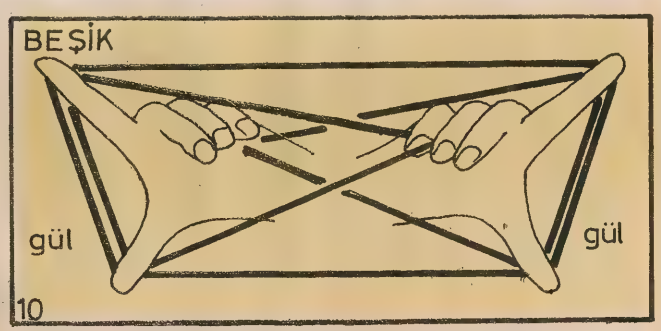

DEVAMI GELECEK HAFTAYA

Jules Verne

DÖNÜŞÜ OLMAYAN NEHİR

1893 YILINDA BOLİVAR KENTİ ÜNİVERSİTESİNİN KİTAPLIĞINDAYIZ. HAREKETLİ BİR TARTIŞMAYA KULAK MİSAFİRİ OLUYORUZ...
HAKLISINIZ DON FELİPE.
HAYIR, SİZ HAKLISINİZ, GUAVİEARA...
BAYLAR, LÜTFEN.
BAYLAR, BİLİM ADAMLARININ BÖYLE TARTIŞMASI HİÇ HOŞ DEĞİL, SAKİN OLUN LÜTFEN.
HAKLISINIZ.
SAKİN OLUM, AMA...
BEN HAKLIYIM! SİZİN DERE OLDUĞUNU İDDİA ETTİĞİNİZ ORİNOCODUR.
OH!
HAYIR!
BEYLER, GALİBA İKİNİZ DE HAKSIZSINIZ.
NASIL?
NE?
BAKIN BU HARİTADA SİZE AÇIKLAYAYIM. ORİNOCO NEHRİ VENEZUELA NEHRİ BOYUNCA AKAR. KAYNAĞI BREZİLYA SINIRINDADIR...
NASIL?
ATABAPO VE ORİNOCO NEHİRLERİNİN KAYNAĞI AYNIDIR. İKİSİ DE AYNI YERDEN DOĞAR.
ATABAPO VE ORİNOCO NEHİRLERİ...
BAYLAR, BU CİDDİ BİR TARTIŞMA. DİĞER BAŞKALARI, ORİNOCO VE PODRİANIN BİZİM SÖZETTİĞİMİZ NEHİRLE BİRLEŞTİĞİNİ SÖYLÜYORSUNUZ. BU HİPOTEZİ BİLİMSEL BİÇİMDE KANITLAMAK GEREKİR.
BUNUN İÇİN EKSİKSİZ BİR ARAŞTIRMA GEZİSİ ÖNERİYORUM. ORİNOCO NEHRİNDE, SAN FERNANDO'YA DEĞİN GİDECEĞİZ...
ATAPAGO VE GUAVİARE'YA ÇIKARSAK HİPOTEZ KANITLANIR.
İYİ FİKİR. ATABAPO VE ORİNOCO'NUN AYNI KAYNAKTAN OLDUĞUNU KANITLARIZ.
HAYIR EFENDİM, GUAVİARE İLE ORİNOCO'NUN AYNI KAYNAKTAN ÇIKTIĞINI KANITLAYACAĞIZ.
1

BANA KALIRSA BAYLAR, YALNIZ ORİNOCO'NUN ORİNOCO OLDUĞUNU GÖSTERECEĞİZ.
BU ADAMLAR BU NEHİRLERLE NEDEN BU DENLİ İLGİLENİYORLARDI.
İŞTE, VENEZUELA KIYILARI. BİRAZDAN BOLİVAR'A VARIRIZ.
EVET ORADAN DA SAN FERNANDO'YA DEĞİN GEZİYE BAŞLAYACAĞIZ.
BİR KEZ DAHA SÖYLÜYORUM. BU YOLCULUK BİR ÇILGINLIK.
AMA AMCA...
"AMCA"? BENİ BÖYLE ÇAĞIRMA. ÇOK GÜLÜNÇ.
HER ŞEY AYLAR ÖNCE BAŞLAMIŞTI. BİR ÖĞLEDEN SONRA TEĞMEN MARCİAL DÖNDÜĞÜNDE...
BU DELİYİ BÖYLE BİR SERÜVENE GİRMEKTEN VAZGEÇİRMELİYİM.
DÖNDÜN MÜ MARCİAL? PAKETLERİ BIRAK BU GİYSİYİ DENEMEK İSTİYORUM.
BU YOLCULUK İÇİN BİR DAHA DÜŞÜNDÜN MÜ? BÖYLE TEHLİKELİ BİR...
EVET AMA DÜŞÜNCEMİ DEĞİŞTİRMEDİM. KARARIMI VERDİM.
HAYIRLISI...
NASILIM?
GİYSİ, ARAÇ GEREÇ, HEPSİ ÇOK GÜZEL.
MARCİAL, LÜTFEN! ORİNOCO'DAKİ YOLCULUK BİR OYUN DEĞİL, BENİMLE BİRLİKTE GELMENİ İSTİYORUM.
ANLIYORUM.
2

BUNU, ÜSTLERİME SORMALIYIM. İZİN VERİRLERSE TABİİ...

ÇOK SEVİNİRİM.

BÖYLECE BİR GÜN ATLANTİĞİ GEÇEN BİR GEMİYE BİNDİLER.

BU YOLCULUĞA KATILMAK İSTEDİĞİNİ BİLİYORDUM MARCİAL.

BİR ARKADAŞIN YAPMASI GEREKENİ YAPTIM YALNIZCA.

YOLCULUKTA İKİSİ DE GİYSİLERİNİ DEĞİŞTİRMİŞLERDİ...

BİR ASKER OLARAK İLK KEZ SİVİL GİYSİ İLE DOLAŞIYORUM.

TÜM BUNLARI KUMANDAN KERMOR'U BULMAK İÇİN YAPIYORUZ.

KUMANDAN KERMOR...

UMARIM ONU BULURUZ.

MERAK ETME JUAN. ONU BULACAĞIZ...

BOLİVAR'DA GEMİ DEĞİŞTİRDİKLERİ LİMAN ÇOK KALABALIKTI...

YAŞASIN!

YAŞA ATABAPO!

YAŞA ORİNOCO!

BURAYA GELMEKLE BİZİ UNUTMADIĞINIZI GÖSTERDİNİZ

BU YOLCULUK İÇİN BİZE GÜÇ KATTINIZ.

NE OLUYOR BURADA?

GEMİYE ÖNEMLİ BİRİ BİNİYOR SANIRIM.

ÇABUK BİNELİM, NE OLUR, NE OLMAZ.

KORKMAN YERSİZ. BİZİ BURADA KİMSE TANIMAZ.

BOLIVAR'DA ONLARI KIMSE TANIMAZDI. ANCAK GEMIDE..
İYİ AKŞAMLAR! MASA ARKADAŞI OLACAĞIZ SANIRIM. KENDİMİ TANITAYIM. COĞRAFYA KURUMUNDAN VARİNAS.
BUNLAR DA DOSTLARIM, DON MIGUEL VE DON FELİPE.
ÇAVUŞ MARCİAL. BU DA YEĞENİM JUAN.
LİMANDA SİZİ UĞURLADIKLARINI GÖRDÜK.
BİZ COĞRAFYACIYIZ. ORİNOCO NEHRİNİN KAYNAĞINI ARAŞTIRACAĞIZ.
O ZAMAN SİZE BU YARARI OLUR.
EVET O KİTABI BİZ DE BİLİYORUZ.
BU YÜZDEN SAN FERNANDO'YA GİDİYORUZ. SİZ DE ORAYA MI?
ŞEY, BİZ...
KISA BİR SESSİZLİKTEN SONRA.
BİZ KALSAK İYİ OLACAK. İZNİNİZLE.
KIZDIRACAK BİR ŞEY Mİ SÖYLEDİK.
NEDEN APAR TOPAR GİTTİLER?
BU DAVRANIŞI HİÇ BEKLEMİYORDUM.
DUYDUN MU? ONLAR DA SAN FERNANDO'YA GİDİYOR. KERMOR'UN OLDUĞU YERE...
ANCAK ELİMİZDEKİ BU ONDÖRT YILLIK HARİTAYLA KENTİ AVUCUMUZUN İÇİ GİBİ BİLİYORUZ.
4

BU HARİTAYA FAZLA GÜVENME ONDÖRT YILDAN BU YANA ÇOK ŞEY DEĞİŞTİRMİŞTİR.
AMA TEK SEÇENEĞİMİZ BU!

KUMANDAN KERNOR ONDÖRT YIL ÖNCE SAN FERNANDO'DA GÖRÜLMÜŞTÜ...

ONU ORADA BULACAĞIMIZA EMİNİM.
YETER Kİ ORAYA VARALIM. HER YERİ ARAYACAĞIM.

DELİ MİSİN? ORADA ÇEVRE VAHŞİ YERLİLERLE DOLUDUR.
NE DENLİ TEHLİKELİ OLURSA OLSUN ARAŞTIRMADAN VAZGEÇEMEM.

KİTABIN YAZARININ YAPTIĞINI YAPMAYACAK MIYIZ, YANİ?
AMA O BİR ARAŞTIRMACI İDİ...

SENSE SAVUNMASIZ BİR...
GİZİMİZİ AÇIĞA VURMA!

NEYDİ BU GİZ? NEDEN JUAN KERMOR İLE BU DENLİ İLGİLENİYORDU?

GEMİ KÜÇÜK BİR KENTE VARDIĞINDA...

RIHTIMDAN FAZLA UZAKLAŞMA.
ÇOK İYİ YERLİLER BUNLAR. KORKMAYA GEREK YOK.

VAHŞİ YERLİLER DEDİĞİN BUNLAR MIYDI?
SEN ONLARI ORMANDA GÖR.
BİRDEN BİR SESLE İRKİLDİLER...
BAYLAR, BEN BU KENTİN VALİSİYİM...
SEVİNDİM.
NASILSINIZ?
BURAYA YABANCI PEK GELMEZ. BUYRUN BU YANDAN.
TUTUKLANDIK MI?
YOK CANIM KONUKSUNUZ.
OH!
HA!
ÇOK İSTERDİK AMA...
ÇAĞRINIZI KABUL EDİYORUZ SAYIN VALİ.
DUYDUN MU ADAM ÇAĞRIYI GERİ ÇEVİRDİ...
AMA GENCE ÇOK GÜVENİYOR.
ÇOCUĞUN SADIK BİR UŞAĞI GİBİ DAVRANIYOR.
ÇOK TUHAF!..
UMARIM COĞRAFYACILARLA GEMİDE TANIŞMIŞSINIZDIR.
EVET.
VALİ KONAĞINDA YEMEĞE OTURDULAR.
YOLCULUĞUNUZU SAN FERNANDO'YA DEĞİN SÜRDÜRECEK MİSİNİZ?
ŞEY...
EVET, SÜRDÜRECEĞİZ!
6

NE ZAMAN?
ALACAĞIMIZ HABERLERE BAĞLI.
ORİNOCO IRMAĞI SİZİ İLGİLENDİRMİYOR MU?
YALNIZCA BİRİNDEN HABER BEKLİYORUZ.
KİMDEN? BELKİ TANIRIM.
KUMANDAN KERMOR. HİÇ DUYDUN MU?
BU ADI HİÇ DUYMADIM.
SAHİ Mİ? OYSA ONDÖRT YILDIR SAN FERNANDO'DA OLMASI GEREK!
BU MEKTUBU FRANSA'DAKİ BİR ARKADAŞA GÖNDERMİŞ. O ZAMANDAN BERİ HABER YOK KENDİSİNDEN.
ÇOK TUHAF!
O TARİHLERDE SAN FERNANDO'DA VALİLİK YAPTIM. OLSA MUTLAKA TANIRDIM. FRANSIZ KİTAP YAZARINI VE UMUT PAPAZINI İYİ ANIMSIYORUM.
UMUT PAPAZI MI?
SAN FERNANDO YAKINLARINDA KÜÇÜK BİR KÖY KURAN DİN ADAMIYDI...
SAN FERNANDO'DA OLMADIĞINA EMİN MİSİNİZ?
DURUN BAKALIM! YAZAR VE PAPAZDAN BAŞKA NEHİR KAYNAĞINA GİDEN İKİ FRANSIZ VAR...
SAHİ Mİ?
7

İKİ ARAŞTIRMACI. ADLARI NEYDİ BAKAYIM.
BİRİ DOKTOR GERMAN PATERNE, ÖBÜRÜNÜN ADI DA JAK HELLOCH.
GENCİN YÜZÜ UMUTLA AYDINLANDI...
DUYDUN MU AMCA?
EVET JUAN. KUMANDAN ADINI PEKÂLÂ DEĞİŞTİRMİŞ OLABİLİR.
NE OLUYOR, BİZE DE ANLATIN.
EVET BUNA GEREK VAR.
ONSEKİZ YIL ÖNCE KUMANDAN KREMER FRANSA'DAN HİÇ KİMSEYE HABER VERMEDEN AYRILDI.
ONU BULMAK İÇİN HARCANAN TÜM GAYRETLER BOŞA GİTTİ.
O MEKTUP NEDİR?
BU MEKTUBU ONDÖRT YIL ÖNCE SAN FERNANDO'DAN ATMIŞ. BELKİ İZİNİ BULURUZ DİYE ORAYA GİDİYORUZ...
NEDEN ONU BULMAK İÇİN BÖYLESİNE UĞRAŞIYORSUNUZ?
BU DENLİ ZAHMETE DEĞER Mİ?
ANLADIM.
KUMANDAN KERMOR BENİM BABAMDIR.

ADIM JUAN KERMOR VE BABAMI BULMAYA YEMİN ETTİM.

ANLAŞILDI...

DAHA FAZLA ZAMAN YİTİRMEDEN SAL BULUP ORİNOCO NEHRİNDE YOLCULUĞUMUZU SÜRDÜRMELİYİZ.

SİZE BU KONUDA YARDIMCI OLURUZ. VELEZ ADINDA BİR GEMİCİ TANIYORUM.

GÜZEL!

GEMİCİ VALEZ'İ BULMAK ZOR OLMADI...

DEMEK SAN FERNANDO'YA GİDECEKSİNİZ?

PARANIN YARISINI PEŞİN, YARISINI DA VARINCA ALACAKSIN.

ERTESİ SABAH YOLA ÇIKARKEN.

UFAK TEKNE.

AMA SAĞLAM GÖRÜNÜYOR.

GÜNAYDIN BAY MARCİAL.

GÜNAYDIN.

BAKIYORUM HİÇ TE TEHLİKELİ BİR YOLCULUĞA ÇIKAR GİBİ DEĞİLSİNİZ. BİZ DE GELİYORUZ.

İYİ FİKİR.

BURALARI İÇİN ÇOK ÖYKÜLER DİNLEDİK.

ÖZELLİKLE VAHŞİ YERLİLER ÇOK TEHLİKELİDİR. BİR PORTEKİZLİ ANLATMIŞTI.

DAHA ÖNCE BİR PORTEKİZLİ DE AYNI YOLCULUĞU MU YAPMIŞ?.
ADI ALFANİZ SANIYORUM.
BU ADI ANIMSADIM.
NEREDEN TANIYORSUN ONU?
BABAN YILLAR ÖNCE ONUN ÖLDÜRÜLDÜĞÜNÜ SÖYLEMİŞTİ.
O NEREDEN BİLİYOR?
PORTEKİZLİ YIRMİ YIL MAHKUM MUŞ. TUTUKEVİNDE TANIŞMIŞLAR.
CEZASINI TAMAMLAMIŞ MI?
HAYIR. O DA BİR KAÇ YIL ÖNCE KAÇMIŞ...
AYNI KİŞİLER OLDUĞU KESİN Mİ?
BU PORTEKİZLİNİN SENİN SÖZ ETTİĞİN KİŞİ OLDUĞU NEREDEN BELLİ.
O DA BÖYLE SERÜVEN DÜŞKÜNÜYMÜŞ.
ÖYLEYSE BU PORTEKİZLİ BELKİ DE BABAMIN YANINA GİTMİŞTİR.
ŞİMDİ ASIL ÖNEMLİ OLAN BİZDEN ÖNCEKİLERİN YOLUNU İZLEMEMİZ.
O SIRADA, İKİ FRANSIZ...
SALDIRIYA UĞRADIK.
BUNLAR VAHŞİ YERLER!

BU SİLÂHLAR ONLARI KORKUTUR.
ELİNİ ÇABUK TUT...
YERLİLER NEHRİ GEÇEMEZ. KARŞI KIYIYA SIĞINALIM.
ANCAK AZ SONRA...
BİRİ SUYA ATLADI. HANİ NEHRİ GEÇEMEZLERDİ...
ÇABUK OL. BURADA DAHA FAZLA KALAMAYIZ.
O SIRADA İKİ BÜYÜK TEKNE NEHİRDE SÜZÜLEREK YOL ALIYORDU...
GECEYİ BURALARDA BİR YERDE GEÇİRSEK İYİ OLUR...
SEN BİLİRSİN.
DEMİR ATTILAR VE ÇEVREYİ ARAŞTIRMAYA ÇIKTILAR...
BİRDEN.
SESİ DUYDUNUZ MU?
NAL SESLERİ GİBİ.
DEPREM OLMASIN? BURALARI YER SARSINTISINA UYGUNDUR.
ÇEVREYİ DAHA İYİ GÖREBİLMEK İÇİN BİR TEPEYE ÇIKTILAR.
BAKIN BİR TOZ BULUTU!
DEPREM OLAMAZ BU!
BUNLAR NEHRİ GEÇMEK İSTEYEN HAYVANLAR OLMALI. AMA NE TÜR HAYVANLAR?
11

DEV KAPLUMBAĞALAR BUNLAR!
NASIL OLUR BU?
ANIMSIYORUM. BUNLAR HERBİRİ BİR METRE BOYUNDA 25 KİLO AĞIRLIĞINDA NEHİRDE YAŞAYAN BİTKİLERİ YİYEN KAPLUMBAĞALARDIR.
YALNIZCA NEHİRDEKİ BİTKİLERLE BESLENEN ZARARSIZ HAYVANLARDIR.
YÜRÜYEN BİR ÖRTÜ GİBİ İLERLİYORLAR.
YOLLARINA ÇIKAN HER ŞEYİ SİLİP SÜPÜRÜRLER. ÇOK DİKKATLİ OLMALIYIZ.
DEV KAPLUMBAĞALAR AĞIR AĞIR NEHRE DOĞRU İLERLİYORLARDI.
ÇABUK SİLÂHLARINIZI ALIN!
NE VAR? NE OLDU?
DEV KAPLUMBAĞALAR, ÜZERİMİZE GELİYORLAR.
ÇABUK OLUN! TETİKTE BULUNMALIYIZ.
SİLÂHLARINIZI DOLDURUN!
ANCAK BİRDEN...
¡BANG! ¡BANG! ¡BANG!
SİLÂH SESLERİ?
ATEŞ EDEN KİM?
12

SİLÂH SESLERİ KAPLUMBAĞALARIN OLDUĞU YÖNDEN GELİYOR!

TEPEYE ÇIKIP BAKALIM.

¡BANG!

¡BANG!

TEPEDE...

TOZ BULUTLARINDAN GÖREBİLMEK ÇOK GÜÇ.

KAPLUMBAĞALARIN SIRTINDA İKİ ADAM VAR · İKİ PANTERE ATEŞ EDİYORLAR.

KAPLUMBAĞALAR YETMİYORMUŞ GİBİ BİR DE BU PANTERLER ÇIKTI...

¡BANG!

¡BANG!

¡BANG!

ZAMAN YİTİRMEYE GELMEZ · ATEŞ ET!

¡BANG!

GRRRRR!

ONLARA YARDIM EDELİM · BİRİSİ BABAM OLABİLİR.

ANCAK YARDIMA GEREK KALMADI...

ŞİMDİ DE BUNLARDAN KURTULMALI.

ASIL ZOR OLAN BU. ÇÜNKÜ SAYILARI FAZLA.

BU YANA GELİYORLAR!

ATEŞ EDERSEK YÖNDEĞİŞTİRİRLER BELKİ.

ONLARI ANCAK ATEŞ KORKUTUR.

DAHA ÇOK ÇALI GETİRİN!

PEKİ, O İKİ ADAM NE OLACAK?

SURAYA BAK. BİRİLERİ ATEŞ YAKIYOR, YALNIZ DEĞİLİZ.
ARTIK KAPLUMBAĞA DOSTLARIMIZDAN AYRILMANIN ZAMANI GELDİ...
KAPLUMBAĞALAR YÖN DEĞİŞTİRİRSE, O İKİ ADAM BU YANA GELSELER BARİ...
MERAK ETME.
ONLARA SESİMİZİ BELKİ DUYURABİLİRİZ.
ONLARI KURTARALIM MARCİAL!
ALEVLERİ GÖREN, HAYVANLAR BİR AN DURAKLADILAR.
HEY! SİZ BU YANA ATLAYIN! ÇABUK!
SİZE YARDIM EDECEĞİZ.
NE?
KAPLUMBAĞALAR DURMUŞKEN HEMEN ATLAYALIM.
BENİ BEKLE!
HADİ, ATLA!
GERMAN PATERNE KENDİNİ YERDE BULUNCA YALNIZ OLDUĞUNU GÖRDÜ...
BURASI CEHENNEM GİBİ. JAK NEREDE?

JAK ATLARKEN BAŞINI TABA ÇARPIYORLAR...
KAPLUMBAĞALAR ATEŞİN ÖNÜNDE DURMUŞ, KARARSIZ BAKIYORLARDI...
ÇEKİLİN PİS HAYVANLAR!
BİRDEN...
JUAN, BEKLE!
YARDIMA GELDİM!
ATEŞİ SİZ Mİ YAKTINIZ?
EVET. ADIM JUAN KERMOR. BU AD SİZE BİR ŞEY ANIMSATTI MI?
BİLMEM. AMA ÖNCE ARKADAŞLARIMLA İLGİLENMELİYİM
HEMEN BAKALIM!
JUAN YARALI ADAMI DOĞRULTTU.
KUMANDAN KERMOR OLMAK İÇİN ÇOK GENÇ.
JAK GÖZLERİNİ AÇINCA...
NE VAR? NEREDEYİM BEN?

ÇARPMANIN ETKİSİYLE SENİ KADINA BENZETTİM.
SEN DÜŞ GÖRMÜŞSÜN.
JUAN KIPKIRMIZI OLMUŞTU.
KUSURA BAKMA DELİKANLI.
BU GECE YAŞAMIMIZI BORÇLUYUZ!
FRANSA'DAN BURAYA ONDÖRT YIL ÖNCE KAYBOLAN BABAMI BULMAYA GELDİM.
İKİ ARAŞTIRMACININ NEHİRDE YOLCULUK YAPTIĞINI DUYUNCA DA...
BİZİ BABAM SANDIN.
ONU TANIMIYOR MUSUN?
HAYIR. BEN İKİ YAŞINDAYKEN FRANSA'DAN AYRILMIŞ. ANCAK KUMANDAN KERMO OLARAK TANINDIĞINI VE EN SON SAN FERNANDO'DA GÖRÜLDÜĞÜNÜ BİLİYORUM
KUMANDAN KERMOR MU?
ONUN ADINI DUYMUŞTUM. FRANSA'DAYKEN GAZETELER KAYBOLDUĞUNDAN SÖZ ETTİLER...
O SIRADA KAPLUMBAĞALAR NEHİRE VARMIŞLARDI..
NASIL, HEPİNİZ İYİ MİSİNİZ...
EVET.. TURP GİBİYİZ...
JAK YALNIZ KALINCA DÜŞÜNMEYE BAŞLADI...
YAŞLI ADAM ÇOCUĞUN BİZİMLE YALNIZ KALMASINI İSTEMİYOR.
BU İŞTE BİR İŞ VAR AMA NE?

NE DÜŞÜNÜYORSUN JAK?
SUS! BURADA BİR ŞEYLER DÖNÜYOR.
BU ÇOCUK BİZDEN BİR ŞEY SAKLIYOR.
NEREDEN ÇIKARDIN. DAHA 16 YAŞINDA.
BABASINI İKİ YAŞINDA YİTİRDİYSE VE ARADAN 18 YIL GEÇTİĞİNE GÖRE..
20 YAŞINDA OLMASI GEREK.
DIKKAT, BİZE DOĞRU GELİYORLAR...
KAPLUMBAĞALAR TAM ZAMANINDA YÖN DEĞİŞTİRDİLER..
GERÇEKTEN NEHİR KAPLUMBAĞALARLA KAYNIYORDU.
BU DURUMDA TEKNELERİN DE HAREKETİ GÜÇLEŞMİŞTİ...
GECE KAMP KURDUKLARINDA...
NASIL OLDU DA BU KAPLUMBAĞALARLA KARŞILAŞTINIZ?
BIRAZ DİNLENELİM.
YERLİLERDEN KAÇMAK İÇİN KAYIĞIMIZI NEHİRDE BIRAKMIŞTIK.
ORMANDAKİ PANTERLER KAPLUMBAĞALARIN KOL VE BACAKLARINI YİYORLARDI..
BİZİ GÖRÜNCE ONLARI BIRAKIP ÜZERİMİZE SALDIRDILAR.
17

EN GÜVENLİ YER KAPLUMBAĞALARIN SIRTIYDI...
BU BÖLGENİN PANTERLE DOLU OLDUĞUNU BİLMİYORDUK.
ŞİMDİ NE YAPACAKSINIZ
SİZİ RAHATSIZ ETMEZSEK BİRLİKTE GELMEK İSTERİZ.
GEÇ SAATTE, BİR KİŞİ DIŞINDA HERKES UYUYORDU. JAK, JUAN'IN GİZİNİ ÇÖZMEYE UĞRAŞADURSUN...
SABAH OLUNCA...
ATURE KÖYÜNE YAKLAŞTIK. ORADA SİZDEN AYRILACAĞIZ.
BİZİMLE SAN FERNANDO'YA DEĞİN GELEBİLİRSİNİZ...
BU OLANAKSIZ...
GERMAN VE BEN DEVLET İÇİN NEHRİN HARİTASINI ÇIKARIYORUZ. DAHA İŞİMİZ ÇOK.
ANCAK YOLUNUZ TEHLİKELİ VAHŞİLERLE DOLUDUR.
DAHA ÖNCE DE GÖYLE MİSLERDİ.
AMA NE OLURSA OLSUN BU YOLCULUĞU YAPIP BİTİRMEK ZORUNDAYIZ.
ANLIYORUM.
YA SAN FERNANDO'DA DA İYİ HABERLER ALAMAZSANIZ, NE YAPACAKSINIZ?
O ZAMAN SAN JUAN'A GİDECEĞİZ.

SENİN YAŞINDA BİR GENÇ İÇİN ÇOK KARARLISIN.
ANCAK ÇAVUŞ MARCİAL KONUŞMAYI HEMEN KESTİ...
JUAN GÜNEŞTE FAZLA KALMA, SENİ ÇARPAR.
NASIL? ÖYKÜNÜN GİZİNİ ÇÖZEBİLDİN Mİ?
EVET AMA ÇAVUŞTAN RAHAT YOK.
ÇOK ÖNEMLİ Mİ SENCE?
BENİM İÇİN EVET.
BU İŞİ MUTLAKA ÇÖZMELİYİM.
JAK'IN AKLI FİKRİ BU KONUDAYDI. ATURE'YE VARDIKLARINDA...
BURADA AYRILIYOR. HOŞÇA KALIN.
BELKİ SAN FERNANDO'DA GENE KARŞILAŞIRIZ.
ARAŞTIRMANIZDA BAŞARILAR.
DOSTLARIMIZ YENİDEN YOLA KOYULDULAR
ELVEDA!
BÖYLECE UZUN VE SIKICI İKİ GÜN GEÇTİ...
RÜZGAR YÖN DEĞİŞTİRİYOR.
19
HAVA DA BİRDEN DEĞİŞTİ. UMARIM KÖTÜ OLMAZ.

ANCAK KAPTANIN UMUDU BOŞA ÇIKTI... FIRTINA PATLADI...
KAYALIKLI BÖLGEYE GİRDİK. BU HAVADA İLERLEMEK TEHLİKELİDİR.
...KAYALARA BİNDİRDİ...
TEKNELER RÜZGÂR VE DALGALAR ARASINDA BEŞİK GİBİ SALLANIYORDU...
BİRDEN BÜYÜK BİR GÜRÜLTÜYLE..
BU DA NESİ?
MARCİAL!
JUAN!
ÖBÜR TEKNE BATTI.
TEKNEDEKİLERİ GÖREMİYORUM.
SUDA KAY BOLDULAR...
JUAN NEREDESİN?
SULAR JUAN'I SÜRÜKLÜYORDU...
BURADAYIM!
20

GÜCÜM KALMADI.
DAYAN, GELİYORUM.
ANCAK DALGALAR ENGEL OLUYORDU...
AAH!
JUAN GÖRDEN YITMİŞTİ...
JUAN DAYAN!
ÇAVUŞ MARCİAL HEMEN DİBE DALARAK JUAN'I ARAMAYA KOYULDU...
COĞRAFYACILAR, TEKNENİN KAPTANINI KURTARMIŞLARDI.
SİZ BENİ BIRAKIN, ASIL ONLARA YARDIM EDİN.
BAY MARCİAL, DÖNÜN..!
TAYFALARDAN İKİSİ SUYA ATLAYIP ZORLA ÇAVUŞU GERİ GETİRDİLER...
BIRAKIN BENİ!
ONU SULARA TERKETTİM.
ARTIK HER ŞEY YARARSIZ.
ÇOCUK SULARA KAPILDI.
21

BELKİ AŞAĞIDA ONDA CESEDİNİ BULURUZ.

ONU BU YOLCULUĞA ÇIKARMAMALIYDIM.

ÜZÜLME ARTIK!

SAĞLAM TEKNE YENİDEN YOLA KOYULDU.

O SIRADA NEHRİN ALT TARAFINDA.

GERMAN AKINTI NEDENİYLE İYİ YOL ALDIK.

ÇABUK DALMANACAĞIZ.

BU SES DE NE?

BANA BAK.

TİMSAHLAR! SİLAHIMI VER.

DURUP DURURKEN NEDEN SUYA DALDILAR ANLAYAMADIM.

KÜTÜĞE TUTUNMUŞ BİRİ VAR!

BU BİZİM YA-BANCIMIZ DEĞİL.
YARDIM EDİN
JUAN BU.
ONU TİMSAHLARA BIRAKAMAYIZ.
BİR TANESİ ÇOK YAKLAŞTI. BEN SUYA ATLIYORUM.
GERÇEKTEN DE...
İMDAT!
SAĞOL!
SU KANDAN KIPKIRMIZI OLMUŞ-TU...
JAK!..
UCUZ KURTULDUK!

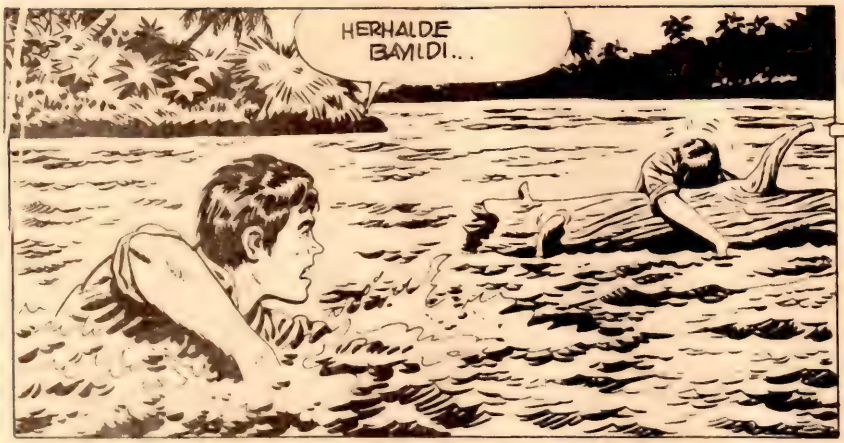
HERHALDE BAYILDI...

NE! JUAN ERKEK DEĞİL MİYMİŞ!

TAHMİN ETMİŞTİM.

O SIRADA KAYIKTA...
NE OLUYOR ORADA. İKİSİ DE ORTADA YOK...

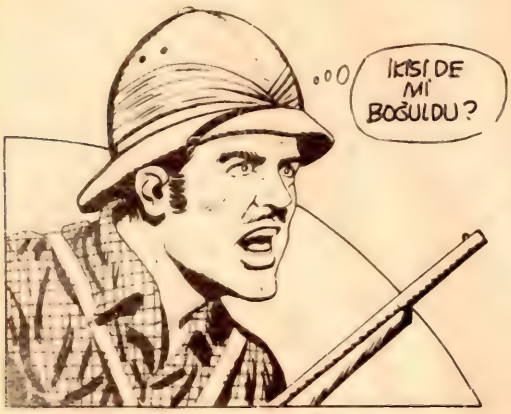
İKİSİ DE Mİ BOĞULDU?

HAH! JAK ÇOCUĞU GETİRİYOR.

YARDIM ET, BAYILDI...

BAK İŞTE ARADIĞIMIZ SİZ BUYMUŞ JUAN ERKEK DEĞİL.
HAKLISIN JAK!

GENÇ KADIN GÖZLERİNİ AÇINCA.

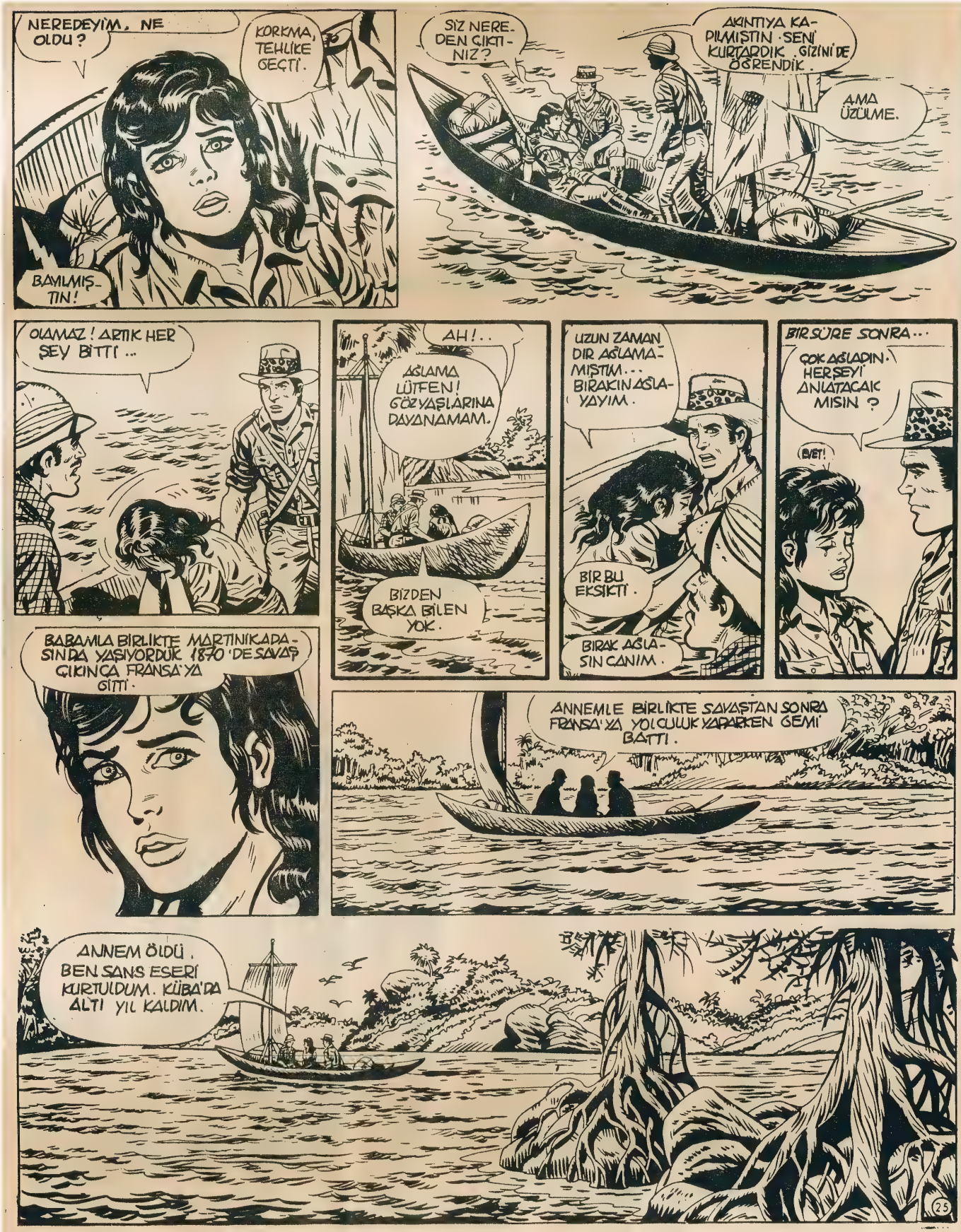
NEREDEYİM, NE OLDU?
KORKMA, TEHLİKE GEÇTİ.
BAYILMIŞTIN!
SİZ NEREDEN ÇIKTINIZ?
AKINTIYA KAPILMIŞTIN. SENİ KURTARDIK. GİZİNİ DE ÖĞRENDİK.
AMA ÜZÜLME.
OLAMAZ! ARTIK HER ŞEY BİTTİ...
AH!..
AĞLAMA LÜTFEN! GÖZYAŞLARINA DAYANAMAM.
BİZDEN BAŞKA BİLEN YOK.
UZUN ZAMANDIR AĞLAMAMIŞTIM... BIRAKIN AĞLAYAYIM.
BİR BU EKSİKTİ.
BIRAK AĞLASIN CANIM.
BİR SÜRE SONRA...
ÇOK AĞLADIN. HERŞEYİ ANLATACAK MISIN?
EVET!
BABAMLA BİRLİKTE MARTİNİKA'DA YAŞIYORDUK. 1870'DE SAVAŞ ÇIKINCA FRANSA'YA GİTTİ.
ANNEMLE BİRLİKTE SAVAŞTAN SONRA FRANSA'YA YOLCULUK YAPARKEN GEMİ BATTI.
ANNEM ÖLDÜ. BEN SANSEERİ KURTULDUM. KÜBA'DA ALTI YIL KALDIM.

FRANSA'YA DÖNDÜĞÜMDE, BİZİM ÖLDÜĞÜMÜZÜ SANAN BABAMIN ESRARLI BİÇİMDE ORTADAN KAYBOLDUĞUNU ÖĞRENDİM.

ONDAN YALNIZCA SAN FERNANDO'DAN BİR ARKADAŞINA ATTIĞI MEKTUBU ALDIK. BAY MARCİAL İLE BİRLİKTE YOLLARA DÜŞTÜK.

MARCİAL SENİN GERÇEK AMCAN DEĞİL Mİ?

HAYIR. BENİ KORUMAK İÇİN GELDİ YALNIZCA.

NEDEN ERKEK GİYSİSİ GİYDİN?

YERLİLERİN İNANÇLARINA KARŞI GELMEMEK İÇİN ERKEK KILIĞI İLE DOLAŞIYORDUM.

KİMSE BİR KADININ NEHİRDE YOLCULUK YAPMASINA İZİN VERMEZDİ. KAPTAN BELKİ BENİ TEKNEYE BİLE ALMAZDI.

SENDE ŞİMDİ BU İŞİN KADINA GÖRE OLMADIĞINI ANLAMIŞSINDIR.

PEKİ NEHİRDE NE İŞİN VARDI?

TEKNEMİZ KAZA GEÇİRDİ. SUYA DÜŞÜP AKINTIYA KAPILDIM VE BİR KÜTÜĞE TUTUNDUM.

AĞLAYACAK O KADAR ŞEY VAR Kİ...

BİR TEKNE!

ANCAK GÖZYAŞLARI UZUN SÜRMEDİ...

MARCİAL ORADA! KURTULDUK.

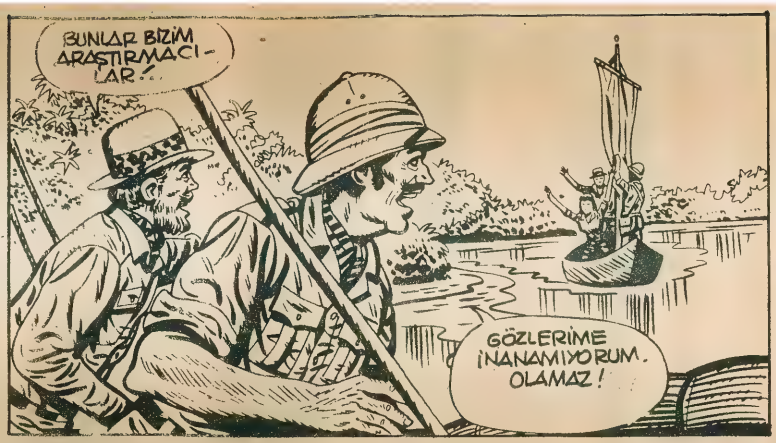
BUNLAR BİZİM ARAŞTIRMACI-LAR!..
GÖZLERİME İNANAMIYORUM. OLAMAZ!

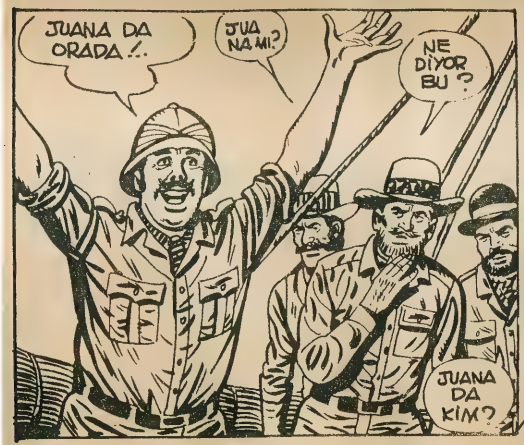
JUANA DA ORADA!..
JUA NAMI?
NE DİYOR BU?
JUANA DA KİM?

OLAYLARIN TÜM AÇIKLANMASI SAN FERNANDO'DA VALİNİN SARAYINDA VERİLEN YEMEKTE YAPILDI...
DEMEK BÖYLE SEVGİLİ BAYAN BURALARA DEĞİN BABANIZDAN HABER ALMAK İÇİN GELDİNİZ. ANCAK ONDAN SÖZ EDİLDİĞİNİ HİÇ DUYMADIM.
BELKİ DE TAKMA AD KULLANIYOR-DUR...

AMA BÖYLE KÜÇÜK BİR TOPLUMDA BİR FRANSIZ NASIL GİZLENEBİLİR? HERKES BİRBİRİNİ TANIR. BİLDİĞİMİZ TEK YABANCI ÜNLÜ KİTABIN YAZARIDIR.

ONDAN BAŞKA YABANCI YOK MU BURADA?
BİR DE SAN JUAN'DAKİ İSPANYOL PAPAZ VAR....
YARDIMCILARINDAN BİRİNİN ADI DA HERMANO ANGELİCO.

BURALARA DEĞİN GELMİŞKEN SAN JUAN'A DA GİTMELİYİM.
SEN DELİSİN!
OLAMAZ!

BU BÜTÜNÜYLE BİR SERÜVEN OLUR...
NEHİRDE TEKNELERİN GİDEMEYECEĞİ BÖLÜMLER VAR. ÇOK ZOR OLUR.

BUNU BİR YAZAR TEK BAŞINA GERÇEKLEŞTİRMİŞ, BİZ NEDEN YAPMAYALIM. BELKİ DE BABAM ORADADIR.
AMA ŞEY..

SİZ GERÇEK BİR ARAŞTIRMACISINIZ. BENİ BU YOLCULUKTA YALNIZ BIRAKMAYACAKSINIZ UMARIM.
O İKİ KİŞİ DE BİZİMLE GELİYORLAR.
UMARIM GELMEZLER.
HİÇ BİRİMİZ GİTMESEK EN İYİSİ.
AMA ORİNOCO NEHRİNİN GERÇEK KAYNAĞINI GÖSTERMEK İÇİN BUNDAN İYİ FIRSAT OLMAZ.
HAYIR ATABAPO!
YANLIŞ GUAVİARE!
HAYIR, HAYIR. ORİNOCO!
GUAVİARE!
ATABAPO!
SEN KAZANDIN. SENİ YALNIZ BIRAKMAMAK İÇİN BİRLİKTE GELİYORUZ.
ÇOK TEHLİKELİ BİR SERÜVEN OLACAK.
SİZLERE GÜVENEBİLECEĞİMİ BİLİYORDUM.
ANCAK YOLCULUĞUN BUNDAN ÖTESİNE GİRİŞECEK GEMİCİ BULMAK ZORDU...
KUSURA BAKMAYIN. BU İŞE GİRİŞEMEYİZ...
ANCAK UZAKLAŞTIKLARINDA..
KİM BUNLAR? NE İSTİYORLAR?
TEKNE İSTİYORLARDI...
SAN JUAN'A GİTMEK İSTİYORLAR. KUMANDAN KERMOR DİYE BİRİNİ ARIYORLAR...
KUMANDAN KERMOR MU?
BÖYLECE...
KUMANDAN KERMOR'U MU ARIYORDUNUZ?
EVET, TANIYOR MUSUN ONU?
28

ADIN NE SENİN? KİMSİN?

KUMANDANIN ESKİ ARKADAŞIYIM. HOŞÇA KALIN.

DUR, BİZİ BEKLE!

HA! HA! HA! SİZİNLE KUMANDANIN YANINDA GÖRÜŞÜRÜZ.

ADAM GÖZDEN YİTTİ..

NE DEMEK İSTEDİ O ADAM...

HERHALDE ALFANİZ OLMALI

ALFANİZ Mİ? HAYDUTLARIN REİSİ Mİ?

EVET. BABAMIN SÖZETTİĞİ ADAM.

VALİYE HABER VERMELİ...

ANCAK ALFANİZ'İN HABERCİLERİ DAHA ÇABUK DAVRANDILAR....

SONUNDA BİR TEKNE BULDULAR...

HAYDİ HOŞÇA KALIN DOSTLAR.

GÖRÜŞÜRÜZ.

SAN JUAN'DA DA BABAMDAN HABER ALAMAZSAM BU İŞTEN VAZGEÇERİM.

BİR SÜRE NEHİRDE YOL ALDIKTAN SONRA KARAYA ÇIKTILAR.

O SIRADA JAN JUAN'DA

AZİZ PADRE! ÜÇ ADAM VE BİR KADIN BURAYA GELİYORLAR.

BİR DE KADIN MI?

DÖRT KAHRAMANIMIZ KÖYDE MERAK VE HEYECANLA KARŞILANDILAR.
BU DA PAPAZ OLMALI...

ANCAK YAKLAŞTIKLARINDA MARCİAL'İN GÖZLERİ PARLADI...
KUMANDANIM!
MARCİAL, NEDEN ÇIKTIN?
HEY!

BENİ KIZINIZ JUANA GETİRDİ KUMANDANIM.
KIZIM MI?
BABA!

BABA KIZ HASRETLE BİRBİRLERİNE SARILDILAR...
SENİN ÖLDÜĞÜNÜ SANMIŞTIM. İSPANYA'DAN SONRA BURAYA GELDİM. İNSANLARDAN KAÇIYORDUM.
SONUNDA BULUŞTUK!

ANCAK BURAYA GELMEDEN ÖNCE ALFANİZ'LE DE KARŞILAŞTIK.
MERAK ETME KIZIM.

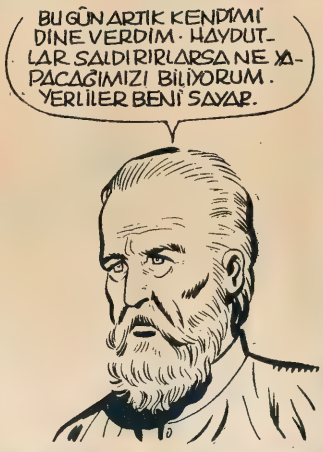
BUGÜN ARTIK KENDİMİ DİNE VERDİM. HAYDUTLAR SALDIRIRLARSA NE YAPACAĞIMIZI BİLİYORUM. YERLİLER BENİ SAYAR.

AZİZ PAPAZ HAKLIYDI. ALFANİZ VE ADAMLARI KÖYE SALDIRMADILAR. YERLİLER DE BARIŞ İÇİN DE YAŞADILAR...

SİNİDİ NE YAPACAKSINIZ JUANA. BENİMLE FRANSA'YA GELMENİ İSTESEM, NE DERSİN?

BABAM İZİN VERİRSE NEDEN OLMASIN?
JUANA!
SON

size bir mektup var

EMİN ÖZDEMİR

Özgür Kardeş,

Mektubunu aldım. Her zaman olduğu gibi sevinçle okudum. Bu mektuplar bizi birbirimize öylesine bağladı ki, her mektubunu alışta içim sevgiyle doluyor. Kardeşçe bir şey bu. Nasıl anlatsam ki... Akrabalıktan ta öte. Şöyle diyeyim, şimdi sen bana emmimin oğlundan, dayımın oğlundan daha yakınsın. Bilmem anlatabiliyor muyum? Böylesine bir yakınlık doğdu içimde sana karşı.

Arife'leri soruyorsun. Anlatayım. O gün, kaçtıkları gün işe gitmedik. Evde kaldık. Anam da benim gibi biliyormuş Arife'nin Mehmet Ali'yle kaçtığını. Onun için babama karşı, konu komşuya karşı yalandan üzülüyor gözüktü. Ama babam bunu sezer gibi oldu. Anamın üstüne yürüdü. Kızdı köpürdü. "Bu işte senin parmağın var. Sen istemesen bu kız şurdan şuraya gitmez, gidemez..." dedi. Anamsa, ilkin sesini çıkarmadı. Sonra o da öfkelendi. Babama verdi veriştirdi: "İyi etti de kaçtı. Sonu ne olacaktı kaçmasaydı? Senden yaşlı Ömer Ağaya mı varacaktı? Yoksa Kanlı Kaya'dan kendini atıp canına mı kıyacaktı? İyi etti de kaçtı. Yoksul diye, başlık parasını çok vermez diye Mehmet Ali'ye vermedin kızı. Ben değil, kaçmasına sen sebep oldun, sen... Sen..." dedi, babamı suçladı. Sonra sustular.

Aradan üç dört gün geçti. Karapınar köyündeki halamın oğlu Salim bize geldi. Anama söylemiş. Mehmet Ali'yle Arife Karapınar'a gitmişler. Mehmet Ali'nin annesi o köylüdür. Dayısı vardır. Dayısıgilde bir gece kalmışlar. Sonra dayısı almış kasabaya götürmüş onları. Nikâh işlerini de yaptırmış. Köye, yani Karapınar'a dönmüşler. Şimdi oradaymışlar. Merak etmemeliymişiz.

Haber hemen duyuldu. Babam da duydu. İkide bir başını sallıyor, "Bu kapıdan içeri giremez, bu kapıdan içeri bir girsin, bak neler oluyor. Benim Arife diye kızım yok, yok, anlaşıldı mı?" diye söylenip duruyordu. Anam da, "Bir senin kızın mı kaçtı? Şu koca köye bak. Çukurca'da, Örencik'te, Sögütlü'de kimlerin kızı kaçmadı? Bu işin töresini Arife mi koydu? Bırak böyle kabarmayı da sus... Otur oturduğun yerde" diye dikiliyordu babamın önüne.

Bir hafta sonra Mehmet Ali'yle Arife köye döndüler. Bize değil Mehmet Ali'nin evine indiler. Arife'yi çok özlemiştim. Daha doğrusu merak ediyordum. Anam da merak ediyordu. Gittim gördüm. İyiydi. Sonra anam da gitti, gördü babamdan gizlice. Bir hafta geçtikten sonra da Arife eve geldi bir akşam. Babama baktım, kızacak öfkelenecek mi diye? Ne kızdı, ne de öfkelendi. Önüne bakıp susuyordu. Arife eline vardı, öptü. Böylece barıştılar.

Arife'nin gelişinden bir iki gün sonra da Mehmet Ali geldi. Arife de vardı. O akşam bizde yemeğe kaldılar. Giderken de Arife'nin eşyalarını, yatağını yorganını aldı götürdüler. Artık Mehmet Ali de enişte oldu. İş, tatlıya bağlandı.

Sefer Amca'nın durumunu sormuşsun. Kurtuldu. Öğretmenin sayesinde. Oysa imamın yüzünden Sefer Amca da küstü ona. Ama yılan sokunca, öğretmenimiz koşmuş gelmiş. Derslerde bize söylediğini Sefer Amca'ya da yapmış. Yılanın soktuğu yeri kesmiş, kan akıtmış. Zehirin yayılmasını önleyecek şeyler yapmış. Kasabaya varınca da doktor iğne miğne yapmış. Anlayacağın kurtulmuş. Doktor demiş ki, "Dua edin öğretmene. O ilk yardımı yapmış. Yapmasaydı zor kurtulurdun."

Köye dönünce Sefer Amca, öğretmenin evine varmış. "Ben bir cahillik ettim, imamın sözüne uydum. Seninle ağız dalaşı yaptık. Beni bağışla. Canımı kurtardın sen benim" diye yalvarmış. Öğretmen de, "Ben sana küsmedim ki... Senin bir suçun yok. Suç hastaları doktora göndermeyen, nefesle iyileştireceğini sanan imamda. Sen ona kandın" demiş. Sonra kucaklaşmışlar. Geçenlerde Sefer Amca bize uğradı, babama anlattı bunları.

Harmanları bitirdik Özgür kardeş. Artık kış hazırlıkları başladı köyde. Bundan böyle oduna gideceğiz. Eşeklerle, katırlarla, dağdan, taa Kanlı Mağaranın, Kanlı Kaya'nın oralardan odun kesip getireceğiz. Kasabaya odun satmaya da gideceğiz ara sıra. Sonra değirmene un öğütmeye. Köyde kış hazırlıkları da bu işte.

Almanya'daki ağabeyimden mektup aldık. Bugün yarın gelecekmiş. İzinli, temelli değil. Gelirken İstanbul'daki Adıgüzel ağabeyimi de birlikte getirecekmiş. Bilmem daha önce sana yazmış mıydım? Adıgüzel ağabeyim de İstanbul'da çalışır. Yengemi de götürdü geçen yıl. Orada bir deri fabrikasında işçiymiş. Yaptığı iş pismiş. Ama parası iyiymiş. Ayrıca bir de gecekondu yaptırmış. Raşit ağabeyime göre (Almanya'dakinin adı Raşit'tir) iyi yapmış. Artık köyde kalmanın, köyde oturmanın bir anlamı yokmuş. Babama, anama, "Ben temelli dönüş yaparsam satar savar, İstanbul'a göçeriz" dediydi bir gün de, babam çok kızdıydı. Neyse mektup uzadı. Gözlerinden öper, cevap beklerim.

YETER SARIGÜL

HALİT KIVANÇ anlatıyor

MONTREAL'DE NELER OLDU NELER

AÇIKGÖZ İHTİYAR... SİNİRLİ DELİKANLI...

21.Olimpiyatlarda adları pek de güzel geçmeyen iki sporcu vardı.Biri,Monako'lu atıcı Paul Cerutti...Öteki de, Kanadalı boksör Michel Provost...

Cerutti'nin yarışmalara katılmasıyla oyunlardan çıkarılması bir oldu.O atışını yaparken,organizasyon da onu fırlatıp atmıştı.Suçu büyüktü:Doping yaptırmıştı.Yani sporda başarı sağlayabilmek,güç kazanabilmek için yasaların yasak ettiği bazı ilaçlar almış,bazı yöntemlere baş vurmuştu.Doping kontrolü Monakolu sporcunun foyasını meydana çıkardı.Cerutti'nin asıl ilginç yanı,tam 65 yaşında olmasıydı...Öte yandan gencecik bir boksör,Kanadalı Michel Provost da çok sinirli olması yüzünden oyunlardan çıkarıldı.Maçta hakemin kararına kızmış ve boks eldivenleriyle hakemin kafasına vurmuştu Provost...

Böylece çok sinirli olmasını çok acı bir biçimde ödemişti Provost...Çok uzun bir süredir madalya kazanmak için çalıştığı Olimpiyatlardan çıkarılarak...

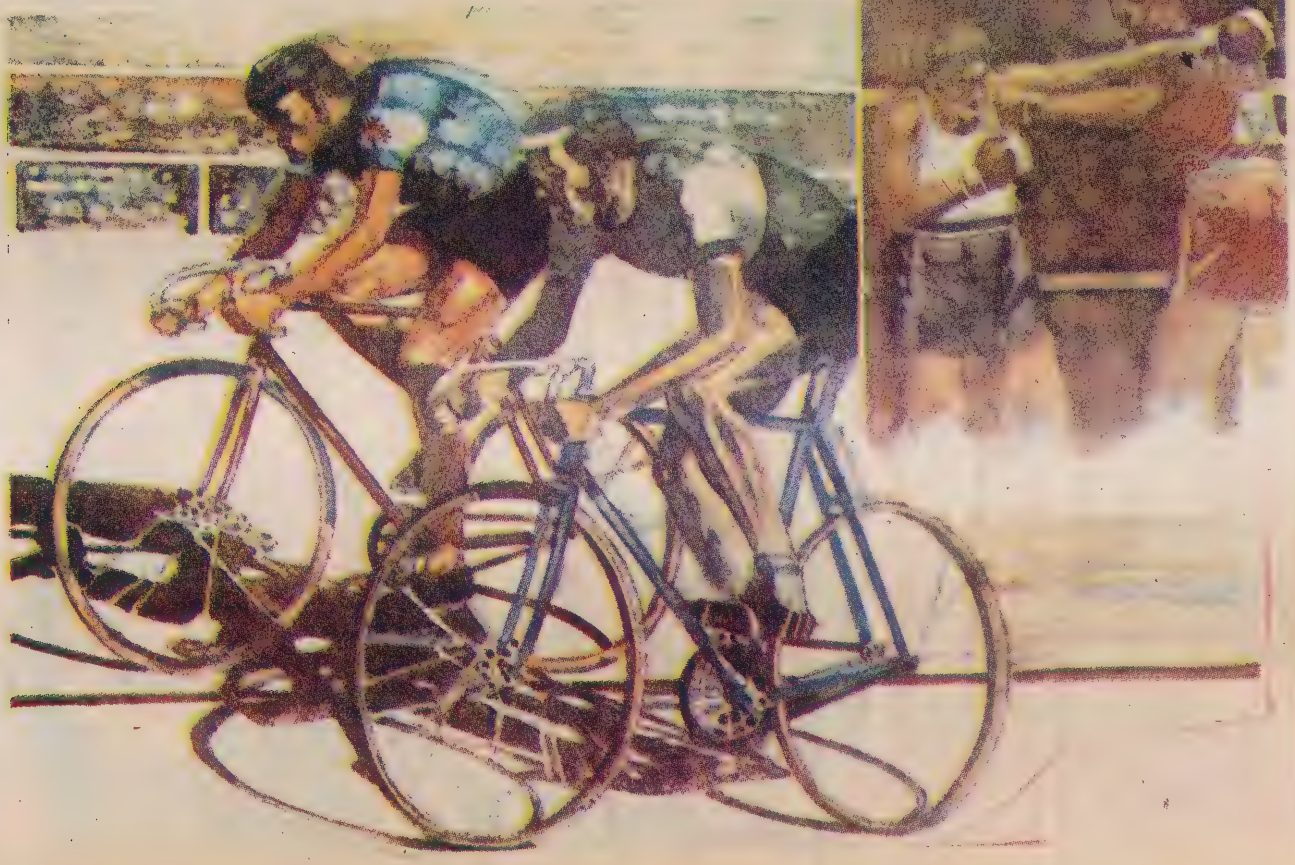

Sporcular bazen maçlardan önce,yarışmalardan önce şakalar yaparlar birbirleriyle...İşte böyle bir şaka 21.Olimpiyatlarda bir sporcunun madalya kazanmasını engelledi.Kübalı Silvio Leonard gerçekten yetenekli bir sporcuydu.100 metrede kendisinden çok şey bekleniyordu.Seçmede iyi de koşmuştu.Final için umut vermişti.Ama final öncesi Olimpiyat Köyü'nde arkadaşlarıyla şakalaşırken...Birden düşmüş ve ayağından yaralanmıştı...

Doktorlar bir kaç dikiş atarak yarayı kapatmış,ama sporcu da finalde yarışma şansını kaybetmişti.Kısaca,pahalıya mal olan bir şaka idi bu...

ÜLKEMİN YERİ...

Montreal Oyunları'nda ana spor atletizmde büyük rekorlar kırıldı.Bu arada Amerikalı Moses 400 engellide Akii Bua'nın dört yıldır kırılamayan rekorunu tarihe gömdü.Federal Almanya'dan Annegret Richter 100 metre bayanlarda dünya rekoru kırarak alkışlandı.Ana spor atletizmin büyük adı Crawford oldu.

Trinidadlı Hasely Crawford 100 metreyi harika bir koşuyla kazandı.Sonra da basın toplantısında etrafını çeviren gazetecilere,radyo,televizyon temsilcilerine,"Siz benim ülkemin nerede olduğunu bilir misiniz?" dedi,"Bahse girerim ki,çoğunuz Trinidad adını duymuşsunuzdur ama,nerede olduğunu bilmezsiniz gene de...Haydi öğreteyim bari..."Ve açtı yanında getirdiği haritayı,ülkesinin yerini gösteriverdi...

PUL KÖŞESİ

izzet kılınç

PUL TOPLAYALIM

SEVGİLİ çocuklar, bu hafta sizlerle tekrar birlikteyiz. Bu sayımızda pul toplamanın faydalarını anlatmaya çalışacağım.

Pul toplama merakı insanlarda çoğunlukla iki ayrı döneme rastlamaktadır. Ya ilk gençlik çağlarında, ya da orta yaş veya daha ileri yaşlarda olmaktadır.

Pul toplama merakı, (pul koleksiyonculuğu) ilk gençlik çağlarında başlayacağı gibi, 40-45 yaşına kadar pul toplamamış bir kişide de pul toplama merakı başlayabilir.

Pul toplayan bir kişi, ilerde, bunun faydasını mutlak surette görür. Herhangi bir şekilde toplanmış olan bu pullar gerektiğinde, en sıkışık zamanlarınızda yardımınıza yetişir.

Pul toplamanın daha birçok faydalı yanları vardır.

Çocukluk dönemlerinde yapılan pul koleksiyonculuğu, o yaşlarda olabilecek çeşitli kötü alışkanlıkları önleyecektir.

Ayrıca pul koleksiyonculuğu yapmak, fazla bir masraf gerektirmeyen bir koleksiyon çeşididir. Diğer koleksiyonlara nazaran daha az para ve yer tutar.

Örneğin, pul koleksiyonculuğu için, odanın bir köşesi, kütüphanenin bir rafı, çalışma masasının birkaç çekmecesi yeterlidir.

Pul koleksiyonculuğuna başlamanın öyle fazla bir masraf gerektirmediğini yukarda belirtmiştik. Bir pul defteri, bir pul maşası ve bir lup (büyüteç) yeterlidir. Ondan sonrası yavaş yavaş kendiliğinden gerçekleşir.

Bu arada tüm anne ve babalara bir tavsiyem olacaktır.

Okul çağında çocuğu olan her anne ve babanın büyük bir sorunu vardır. Bu çağlarda çocukları bekleyen birçok tehlikeler mevcuttur. Ve bu tehlikelerden çocuklarını korumak için anneler, babalar her türlü fedakârlıklara katlanırlar.

Batı ülkelerinde bu sorun devlet tarafından çözümlenmiştir. Örneğin o ülkelerde, çocukların boş zamanlarında okul içi ve dışı çalışmalar yapılarak, spor kollarını geliştirerek, tatil aylarında kamp ve buna benzer çalışmalar ile çocukları kötü alışkanlıklardan korumaktadırlar.

Bizde ise devlet böyle bir organizasyonu yeteri kadar üstlenememiştir. Bu nedenle çocuklar boş zamanlarını sokaklarda, kahvelerde geçirmektedirler. Bunun sonucu kötü yola düşmek ve kötü alışkanlıklar edinmek daha kolay olmaktadır.

Onun için siz anneler ve babalar, çocuklarınızı, boş vakitlerini değerlendirmek, tehlikeli ve uygunsuz arkadaşlıklardan korumak için, onların da hoşunuza gideceğini sandığım, pul koleksiyonculuğuna alıştırmanızı tavsiye ederim.

Aynı şekilde, öğretmenlere de, öğrencilerini pul toplamaya teşvik etmelerini tavsiye ederim.

Zira pul toplama merakı, çocukları ve gençleri ilgi duydukları konulara yönelterek, araştırma yapma ihtiyacını doğuracaktır.

Pul toplamaya başlayan bir kişi, zamanla elinde fazla olan pulları değiştirmek için, kendisi gibi pul toplayan kişiler ile arkadaşlıklar kuracaktır. Daha sonra bu da kendisini doyurmayacaktır. Başka şehirlerde, daha sonra başka memleketlerde pul toplayan kişiler ile mübadele (değiştirme) yapmak isteyecektir. Bunun sonucu başka şehirlerden, başka memleketlerden pul arkadaşı edinecektir. Böylece kendisi için çok büyük yeni bir çevre doğacaktır.

Yurt dışındaki arkadaşlarına ayrıca her yönüyle Türkiye'yi tanıtacak, onlardan da kendi memleketlerini öğrenecektir. Bunun sonucu bilgisi ve genel kültürü de artacaktır.

Özetlemek istersek her yönü ile çocuklarımıza tavsiye edebileceğimiz, çok faydalı bir uğraştır.

Pul toplamaya karar verdikten sonra, karşımıza pul toplamanın sorunları çıkacaktır. Örneğin, pul nedir, pulun özellikleri, iyi bir pul koleksiyonu nasıl yapılır, pulların tanınması, kolleksiyon pulları nasıl korunur gibi sorular aklımıza takılacaktır. Bunları da sırasıyla bundan sonra anlatmaya çalışacağız.

Haftaya buluşmak üzere, hoşçakalın çocuklar.

DUYURU: Filateli (pulculuk) konusunda aklınıza takılan sorularınız olursa, hemen bize bildirin, sorularınıza bu sütunlarda geliş sırasına göre cevaplandırmaya çalışacağız. Adresimiz, "Milliyet Çocuk Dergisi, Pul Köşesi, Basın Sarayı, Cağaloğlu - İSTANBUL" mektuplarınızı bekliyoruz.

Bir çok okurumuzun arzusu üzerine...

KLÜBÜMÜZE ÜYE OLMA KOŞULLARI

Tüm, "Milliyet Çocuk Dergisi" okurlarını aynı çatı altında toplamayı amaçlayan Çocuk Klübü'ne üye olma koşullarını bir kez daha açıklıyoruz:

Üyelik ödentisi olan 25 lirayı, posta havalesiyle, "Milliyet Gazetesi Satış Servisi Cağaloğlu - İstanbul" adresine yollayın. Üyelik ödentisi gönderdiğiniz havale makbuzunu, iki fotoğrafı, adresinizi, yaşınızı, doğum yerinizi ve tarihini, anne ve babanızın adlarıyla birlikte, Milliyet Yayınları Basın Sarayı Cağaloğlu - İstanbul adresine yollayın.

Kartınız en kısa sürede adresinize postalanacaktır.

TAŞKIN AMCA

ANILAR gülmece masal SORU-YANIT tiyatro anılar TİYATRO fıkra

KAÇAKLAR

YİNE karşımdaydılar. Cenk:
— Bizden kurtulamazsın Taşkın Amca, diyordu. Geçen haftaki "Hayvanlardan Öğrendiklerimiz" röportajı büyük süksе yaptı. Gazetemizin en gözde yerinde yayınlandı, buyur oku, diyerek bir gazeteyi elime tutuşturdu.

Cem, bıyık altından gülerek:
— Bugün de sorularımızı yanıtlamaya hazır ol, diyordu. Bayağı duygulanmıştım... İnsanoğlu öyledir, biraz pohpohlandı mı kendisini bişey sanır.

— Bugün ne yaramazlığınız var bakalım, dedim...

Cenk:
— Tonton Amcacığım, diye boynuma atıldı. Bugünkü röportajımızın konusu "Evden Kaçan Çocuklar."

— Ooo, diye karşılık verdim. Yine güzel bir konu seçmişsiniz. Sorun soracaklarınızı, hazırım ben.

Cem:
— Varan biirr, dedi... Bu konuda genel olarak ne düşünüyorsunuz?

Onlara, buzdolabından, kendilerine birer Coca Cola açmalarını söyleyerek başladım konuşmaya:
— Hani her gün gazetelerde okuyoruz, fotoğraflı kaçaklardan söz ediyorsunuz değil mi? Bu kaçışların türlü türlü nedenleri var çocuklar? Erkekler, sanki yaşam fırtınası içinde birer kuru yaprak gibi oradan oraya sürüklenmelere karşı koyabileceklermiş gibi, evlerinin kapılarını vurup çıkıyorlar.

Cenk:
— Ya kızlar? diye sordu... Onlar neden kaçıyor?

Karşılığım şu oldu:
— Kaçmanın ne nedene bağlı olduğu önemli değil... Önemli olan, kaçmak fiilinin işlenmesi... Kızların, genellikle artist yaşamı özentilerine kapılmaları... Bunu, çocuk sorunlarıyla uğraşan yetkili kişiler böyle söylüyorlar... Yani zenginlik, bolluk, lüks içinde yaşamak arzusu... Oysa o kadar yanlış düşünüyorlar ki... Bir insan, kendi yaşamını kendisi hazırlamalı ve düzene koymalı...

— Nasıl örneğin?

— Zengin olmak mı istiyorlar? O zaman, öğrenimlerini ve evrelerini çok parlak bir biçimde tam olarak yapmalılar... İşin kolay tarafına kaçmaktır evlerini, sıcak yuvalarını bırakarak karanlık bir bataklığa saplanmaya koşmak...

— Peki Taşkın Amca, erkek çocuklar niçin kaçıyorlar?

— Erkek olsun, kız olsun, ortak etken, kolaydan sorunlarına çözüm bulduklarını sanmaktan... Kimisi, bile bile kendisini ateşe atıyor, kimisi, gözünü kapayarak kendini denize atanlar gibi, yaşamın karanlık sularına dalmayı yeğliyor.

— Toplumsal etkenler yok mu?

— Var elbet... Her çocuk olanaklı bir aile ortamına doğmamış olabilir... Bunun öcünü almak değil, bu ortamı düze çıkaracak çaba içinde olmalılar...

— Biraz daha açıklar mısın?

— Elbet Cenk... Başta da söylediğim gibi, evden kaçmak çok kolay bir hareket... Bunu ancak cahiller yapar... Cahillik hiç onulmaz bir hastalıktır. Biraz idraki olan bir çocuk, bunun ne büyük bir suç olduğunu anlamalı... Evet... Bir ailenin yapımı her zaman güllük gülistanlık olmaz. Bazı ailesel sürtüşmeler, çocuk psikolojisi üzerinde ters etkiler yapabilir. Koşullar ne olursa olsun, çocuk, geleceğini güvence altına alabilmek için tüm engelleri parçalamak zorundadır. Ama bu engeller, evden kaçarak parçalanmaz. Tersine, daha çapraşık hale gelir.

— Bir soru daha Taşkın Amca?

— Sor, dedim... Neymiş o soru Cem'ciğim?

— Toplumun da suçu var mı bu işte?

— Olmaz olur mu hiç? Şayet, toplumu, küçüğe indirgersek buna "aile" diyoruz. Aile bireylerinin de kültürden nasibi olmaları gerek...

— Ya bu bireyler bunu anlayacak yaradılışta ya da düzeyde değilseler?

— Oğlum, dedim, en önce bunlar insan değil mi?

— Evet, tabiî...

— O halde insancıl metotlar uygulamalılar... Çocuklarının dertlerinin yanında olmalılar... Dertlerini çözümlemek için çaba harcamalılar...

— Galiba bir öğe de geçim ve yaşam zorluğu?

— Evet... Bunun da büyük ölçüde payı var bu olaylarda. Kimisi işin içinden sıyrılmak için, kolayına kaçarak, suçun devlette olduğunu söyler... Bu, kolayına kaçmaktır işin... Eğer ev ev anlayışlı olursak, yurt ölçüsünde dertlere merhem bulmuş sayılırız.

— Bu yola düşen ya da düşecek olan çocuklara bir sözün var mı Taşkın Amca?

— Var, akıl yolundan ayrılmamak baş koşul...

— Başka?

— Başka yola ne gerek var Cenk? Akıl yolu, doğruya giden, kurtuluşa giden, en aydınlık, en pırıl pırıl yoldur. Bu aydınlık ve parlak yolların yolcusu olabilen çocuklara ne mutlu, ne mutlu...

Bizim ikiz yiğenler:
— Seni daha fazla yormayalım amcacığımız, dediler, bu kadar yeter, teşekkürler...

Biraz sonra onları kapıdan uğurlarken o zavallı kaçaklara hâlâ acıyordum... Tanrı onları kurtarsın. Aklından böyle kötü bir yazgı geçirenleri de korusun...

boş zaman okulu

7 – 12 yaş

15 Haziran'da açıldı...

(Kayıtlar başladı 55 29 13)

Yaz dönemi çalışmaları:
(15 Haziran — 15 Eylül)

Matbaacılık (her Salı, Perşembe 16.00 — 18.00)
Matbaacı Kemal İnal yönetiminde

9.30 — 12.30 :

Batik (15 Haziran — 15 Temmuz)
Ressam Sonia Tanrısever yönetiminde

çeşitli mozaik çalışmaları (15 Temmuz — 15 Ağustos)
Seramikçi Aynur Çamdal yönetiminde

çizgi roman, karikatür, afiş (15 Ağustos — 15 Eylül)
Grafiker Nilgün Oykut yönetiminde

milliyet yayınları

yalvaç ural'ın

ilk kitabını sunmaktan kıvanç duyar...

SİNCAP

Bahçemizde ceviz ağacı
Üzerinde sincaplar
Biz olsun diye beklerken
En güzel cevizleri
Yere düşmeden
Onlar toplar

Milliyet Yayınları, "Yeni Çocuk Dizisi"nin ikinci kitabı olarak, genç bir şairin ilk yapıtını sunuyor. Şiirleri "Milliyet Çocuk Dergisi"nde yayımlanan ve olağanüstü ilgiyle karşılanan Yalvaç Ural'ın şiirlerini severek okuyacaksınız.

Milliyet
YAYINLARI

ARMAĞANLARIMIZ SÜRÜYOR

BÜTÜN Çocuk Klübü okurlarına bir yıl içinde bir armağan ulaştırma amacında olan,"Çocuk Klübü",kurulduğundan bu yana bir çok okurumuza armağanlar dağıtmış, ve dağıtmaktadır...

Bu sayımızda da sizlere,"ABeCe Yayınları" arasından seçtiğimiz 30 kitabı dağıtacağız...

Bu arada duyurusunu sık sık yapmak zorunda kaldığımız bir konudan da söz etmeden geçmeyelim...Bir çok okurumuz bize başvurarak,armağanlarının ellerine geç ulaştığını bildiriyorlar.' Klübümüzün içinde bu işi yönetmekle görevli arkadaşlarımız,düzenli çalışmalarına karşılık postada meydana gelen bazı gecikmeler,armağanlarınızın elinize geç ulaşmasına neden oluyor...

Bu sayımızda ayrıca Klübümüze üye olma koşullarını bir kez daha yayımlıyoruz...

Hepinize mutlu bir hafta diler,gelecek pazartesi yeniden buluşmak üzere iyi günler dileriz.

KİTAP KAZANAN OKURLARIMIZ

1.Uğur Bozluolcay
2.Vildan Dinçbaş
3.Tamer Harel
4.Emin Akalın
5.Arzu Musa
6.Levent Dayıoğlu
7.Müge Sözan
8.Adem Kösecik
9.Serdar Kale
10.Emre Akdikmen
11.Elvan Özkaya
12.Dursun Akan
13.A.Mithat Güven
14.Mehmet Lütfü
15.Emine Ulun
16.Bülent Özgümüş
17.A.Tijen Laçin
18.Yağmur Taylan
19.Aydın Künutku
20.Fevzi Karataş
21.Serpil Çalıkoğlu
22.Tuna Karayel
23.Metin Eröz
24.Bilal Çevrim
25.Tolga Kayhan
26.Güldane Fındıkoğlu
27.Şeyda Tekkeli
28.Kerem Bebek
29.Ediz Çetin
30.Ayşe Ertür

-Çok şanslıyız...Bir gölge bulabildik...

Çocuk Klübü üyeleri aşağıdaki kitapları yazarından imzalı alabilecek...

İMZALI KİTAP SERVİSİ

1.ÜLKÜ ÖĞRETMEN / Mümtaz Zeki Taşkın	60.-
2.BALIKLIKOY / İbrahim Örs	60.-
3.SİHİRLİ TOZ / Hakkı Özkan	60.-
4.UYKUCU MAHMUT / Mümtaz Zeki Taşkın	80.-
5.ÇOCUKLAR DA SAVAŞTI / Afet Ilgaz	60.-
6.NASRETTİN HOCA'NIN GENÇLİK YILLARI / İsmail Sivri	80.-
7.NE BİLİYORUM / Ülkü Tamer (Yardımcı Kitaplar)	80.-
8.MATEMATİK / Süreya Berfe (Yardımcı Kitaplar)	60.-
9.TÜRKİYE TARİHİ / Edip Alşar (Yardımcı Kitaplar)	60.-
10.SİNCAP / Yalvaç Ural (Yeni Çocuk Dizisi)	48.-

Yukarıda listesini okuduğunuz tüm kitaplar %20 indirimli olup,yazarından adınıza imzalanmış olarak sizlere postalanacaktır.Bunun için,kitabın tutarını posta havalesiyle bize gönderirseniz,kitabınız en kısa sürede elinize geçecektir.

BUHARLI MAKİNAYI BULAN ADAM:

JAMES WATT

Küçük James mutfakta oturup yere çizdikleri, annesinin inandığı gibi oyun değildi. Bu çizimler bir bilimadamının ilk uğraşlarıydı...

"ÇİZMEYİ bırak şu yerleri, James. Yerler soğuk, oturma." James Watt'ın annesi bayan Watt kızgındı. Oğlu sürekli olarak yerleri çiziyor ve yerlere oturduğu için hastalanıyordu. Bu yüzden okulunu aksattığı bile oluyordu. Küçük Watt'ın bu garip garip şekilleri çizmesini bir türlü engelleyemiyorlardı. Çizim kâğıtları çok pahalı olduğundan James Watt, boş bulduğu yerlere bu çizimleri yapıyordu. Ama bunlar çocukların eğlence için yaptıkları çizimden farklıydı. Anne ve babasına göre, bu daireler onun hoşlandığı bir oyundu yalnızca.

İşte geleceğin büyük bilim adamı James Watt annesi bulaşık yıkarken mutfakta yere yaptığı bu çizimlerden yola çıktı. Okula gittiği zaman geometrinin g'sinden haberi yoktu. Ancak küçük Watt için geometri bir tutkuydu.

Watt'ın tüm çocukluğu hastalıklar içinde geçmişti. 1755 yılında hem nemli iklimden kaçmak, hem de ülkenin en iyi bilim adamlarını yakından tanımak üzere Londra'ya kaçtı. O zamanlar henüz yirmi yaşına bile basmamıştı.

Londra'da bilimsel araçlar yapan bir atölyede iş buldu. Burada her türlü geometri araçları ve ge-

miler için parça yapılıyordu. Bu işyeri James Watt'ın için bulunmaz bir yerdi.

Glasgow Üniversitesi'ndeki profesörler böyle becerikli bir ustanın adını duymuşlar ve onu üniversitenin araç yapım merkezinin başına getirmişlerdi.

Bir gün laboratuvarda çalışırken üniversite öğrencilerinin deney amacıyla kullandıkları bir pompa makinasını onarması için getirdiler. Bu motor madenlerdeki suları dışarı pompalamak için kullanılıyordu. Bildiğimiz anlamda bir buharlı makina değildi bu. Tekerlekleri olmayan bu araç, buharın itici gücünden yararlanamıyordu.

İşte bu araç, James Watt'ın buharlı makina yapması için gerekli esini verdi. Genç bilim adamı, iki yıl boyunca çeşitli seçenekler üstünde çalıştı. Bir düşünce öbürünü kovalıyordu. Ama bir türlü istediği sonuca ulaşamıyordu. Sonunda makinanın içindeki buharın ileri geri gitmesini ve bunun vanalarla kontrol edilmesini sağladı. Buharın gücüyle pompa bir ileri bir geri gitmeye başladı.

Bir maden sahibi o sırada James Watt'a yardım elini uzattı. Bir maden ocağını işleten Dr. John Roebuck, ocağını sürekli olarak suların basması karşısında Watt'tan bir önlem almasını istedi. James Watt'ın icadı o kadar hoşuna gitti ki, onu maddî olarak desteklemeyi önerdi. Watt, bundan sonra sürekli olarak bilimsel çalışmalarına devam etti.

Ama bu dönem James Watt'ın hayatında karanlık bir dönemdi. Hastalığı sürekli olarak artıyordu, yaptıklarından pek hoşnut değildi. İşinde fazla bir ilerleme gösteremiyordu. Maden sahibinin işleri ise çok iyi gitmiyordu. Watt'a yaptığı malî yardımı kesmişti, onun yerine bir başka tüccara para yardımı yapıyordu. Bu sırada bir motor imalatçısı, Watt'ın buluşuyla ilgilendi ve ona yardım yapmaya başladı.

Bu, Watt için bulunmaz bir fırsattı. Boulton adlı bu işadamı, Watt'ın bir gün buhar gücüyle hareket etmeyi sağlayabilecek bir motor yapacağına inanıyordu. Bu tarihte ilk kez insanın kendi gücünün dışında bir başka güçle bir aracın hareket etmesi demek olacaktı. Ne rüzgâr, ne su, ne de başka bir güç kullanılmadan bir araç, bir yerden bir başka yere gidebilecekti.

Bu arada James Watt, sürekli olarak çeşitli planlar üzerinde çalışıyor, yeni yeni tasarılar oluşturuyordu. Ancak yaptığı işleri beğenmiyor, daha ileriye gitmeye çalışıyordu. O zamana kadar yapılan en karmaşık motorun çizimlerini hazırlamıştı.

Boulton'un fabrikası çok büyüktü. Her türlü makinaları yapabiliyordu. Bu yüzden Watt'ın istediği her türlü aracı hemen hazırlatıyordu. Elde edilen ilk makinalar daha geliştirilmiş pompalardı. Ama 1781'de Watt, bir pistonun hareketi yardımıyla döndürülebilen bir tekerlekli makinanın lisansını aldı. Bu buharlı makinanın ta kendisiydi.

Fabrikadaki işçiler haberi tüm ülkeye yaydılar. Herkes yeni icadı göreye koşuyordu. Tabiî hemen Watt'ı taklit edenler ortaya çıktı. James Watt bunlarla mahkemelerde uğraşmak zorunda kaldı. James Watt, icat ettiği motordan beş ayrı yoldan yararlanma yöntemini geliştirdi. Bu da rakipleri için bir darbe oldu.

Artık ün ve varlıklılık onundu. Makinaları fabrikalarda kullanılmaya başlamıştı. Bu makina yüzünden hiç inilemeyen maden ocaklarında çalışmak mümkün oldu. Watt, 1819yılında ölmeden önce buharlı gemiler çalışmaya başlamıştı. Buharlı lokomotifler ise onlarca vagonu çekebilecek güçteydi. 83 yaşında mutsuz bir şekilde öldü. Dostlarına benim en büyük zevklerim "aylaklık ve uyku olmuştur" demiştir. Beygir gücü formülünü de Watt buldu. Bugün evlerimizde yanan ampullerin üstündeki W harfi de onun adından gelir.

Bir maden sahibi, James Watt'ın buluşuna çok ilgi gösterdi ve onu mali olarak destekledi. Bu olaydan sonra buharlı makinanın mucidi James Watt verimli bir çalışma dönemine girdi..

BİR AVUÇ HIRSIZ 14

yazan: nina bawden

ÇAVUŞ ANDREWS

BİRAZ sıkıntıdayız, dedi Sid. "O zaman çıkar baklayı ağzından. Önce bir kakao içmek ister misiniz? Kaynıyor şu anda..." dedi William amca.

Bir dakika sonra elimizde dumanı tüten kocaman bardaklarla oturuyorduk.

"Bu bir sırdır," dedi Sid. "Büyük bir sır. Ona söyleyebilirim değil mi Fred."

İlk kez William amcaya doğru söylemeyi öneriyordu bana. Daha önce söylese karşı çıkardım. Ama amcayı gördükten sonra ona doğruyu söylemekten bir zarar gelmeyeceğini anlamıştım. Hani, ilk gördüğünüzde güveninizi kazanan tiplerdendi.

Başımı salladım. Ve Sid anlatmaya başladı. William amca dinledi. Diğer büyüklerin yaptığı gibi ikide bir de söz kesmeden dinledi hem de... Sid bitirince de, bir an sesini çıkarmadan durdu, ateşe bakmaya başladı.

Sonunda, "Birini bulmak başka. Bulunca ne yapacaksınız peki?" diye sordu.

"Henüz bilmiyoruz," diye yanıtladı Sid. Sanırım bizi karşısında görünce —çünkü Fred'i tanıyor— nasıl olsa korkup parayı hemen geri verecektir. Polise başvurmayacağımızdan haberi olmadığına göre, onu korkutabiliriz değil mi?"

William amca, "İnsanları tehdit etmek tehlikeli şeydir," dedi.

"Belki," dedi Sid, "Ama ilk iş onu bulmak. Sonra ne yapacağımıza karar veririz."

"Uzağa gittiğini sanmam," dedi amca. "Küçük suçlular gitmezler. Yani yaptığı işin küçük olduğunu söylemek istemiyorum. Ama yaşlı bir kadının 4-5 bin lirasını almak adamın gerçekte ne denli küçük olduğunu gösteriyor. Sanırım bu bölgededir. Hemen arka caddede oturuyor demek değil bu tabiî... Ama çevrede bir yerdedir. Londra'nın banliyölerine giren çıkan belli olmaz. Kimse de kimseye dikkat etmez. Küçük kentlerde olduğu gibi, buralarda yabancılara nereden gelip nereye gittikleri ya da kim oldukları sorulmaz. Bence Londra'nın bu yanındaki bir başka mahalleye taşınmıştır. Onu bulmanın pek de kolay olduğunu söylemek istemiyorum ama bir bulursanız çok dikkatli olun Sid."

Sid evetledi. Amcası kakao almaya kalktığında bana göz kırptı.

Amca konuşmasını sürdürdü: "Bakacağınız yerler, sinema, kahvehane gibi ya da güzel havalarda parklar gibi yerler olmalı. O tür adamlar güzel güneşli günlerde parklarda bir banka oturup insanları gözlemeyi severler. Büyük olasılıkla para bitinceye dek çalışmayacak. Bitince de gene öyle bir fırsat yaratıp yeni bir eve yerleşecek. Bunun için de parklar bulunmaz yerlerdir. Yaşlı kadınlar genellikle köpeklerini gezdirmek için parklara gelirler."

"Ama bu iş yıllar sürer," dedim korkuyla. "Oysa biz Çarşamba günü okula gitmek zorundayız."

Amca bize düşünceli düşünceli baktı. "Size bu işin kolay olmayacağını söylemiştim değil mi? Eğer isterseniz, şöyle söz gelişi gibi bizim çavuş Andrews'e sorayım. Ona böyle bir şey işittiğimi, benim yaşlı bir kadın dostuma böyle bir adamın yanaşmaya kalktığını, kadının da daha önce buna benzer bir şey duyduğunu anımsadığını söyleyeyim. Londra'nın bu yanında böyle çalışan bir adamı tanıyıp tanımadığını sorayım."

"Ninemin polise haber vermemesi delilik bence," dedim. "Yani ilk başta söylemeliydi tabiî ki...

Şimdi biraz geç kaldı."

"Nineniz bana akıllıymış gibi görünüyor ama insanlar genellikle gariptir. Bir kez polise haber verilse, çevrede duyulur ve epey dedikodusu yapılır. Sonuçta da şimdikinden fazla bir şey elde edileceğini sanmam. Bir kez adamı yakalasalar bile parayı harcamış olur. Taşı sıksan suyu çıkar mı?"

"Yani bizim boşuna çabaladığımızı mı söylemek istiyorsunuz?"

"Eğer bana soruyorsanız evet derim." Suratımı astığımı görünce aceleyle ekledi: "Ama bu denemekte yarar yok anlamına gelmez ki. Hiç olmazsa kendinizi tatmin edersiniz," dedi.

"Parayı geri alacağız," dedi Sid. Yüzünde öylesine güvenli bir ifade vardı ki, ikimiz de karşı çıkmaya cesaret edemedik.

İnançlı olmak güzel bir şeydi de, hırsızı bulmada pek işe yarayacağa benzemiyordu. William amcanın dediğini yaptık. Ötekileri de öteberi toplamaktan alıkoyup işe koşturduk. Çevrede ne kadar kahvehane, ne kadar park varsa teker teker baktık. Sonra başka mahallelere kadar uzandık. Bir keresinde onu gördüğümü sanıp, bisikletimi bir yana fırlatarak arkasından otobüse bindim. Ama adam daha şişman ve daha yaşlı biriydi. Gribble'la uzak yakın bir benzerliği de yoktu. Biletçiye yanlış otobüse bindiğimi söylediysem de inandıramadım ve son paramı da bilete vermek zorunda kaldım. Sid bile eski umudunu yitirmişe benziyordu. William amcası polise danışmış ama en ufak bir ipucu yakalayamamıştı. Polisin listesi vardı böyle ufak çapta hırsızlar için ama böylesi bir adam o listede yer almıyordu.

Salı akşamı Rosie, "Keşke öteberi toplasaydık. Bundan daha çok işe yarardık. Yarın da okul başlıyor," diye sızlandı.

Ertesi ve öteki günler sıkıntıyla yüklü geçti. Perşembe gecesi birden kafamda bir şey çaktı. William amca adamın çevrede olduğunu söyleyip bizi iz peşine saldığında kasıtlı davranmıştı. Bunu söylerken ne denli inandırıcı bir tavrı vardı. Ama şimdi anlamıştım ki, bizi dertten uzak tutmak istemiş ve böyle bir oyun çevirmişti. Hatta adamı bulsak bile parayı harcamış olacağını söylemekle de, nasıl olsa parayı alamayacağız, onun için peşine düşmekte ne yarar var diye düşündürmek istemişti. Ben o zaman Bay Gribble'ı bu denli iyi anlamasını onun akıllılığına vermiştim. Ama

işte şimdi her şey çok açık seçik gelmişti aklıma. Birden kızdığımı farkettim. Bizi böyle aldatmamalıydı. Sonra yavaş yavaş belki de haklı olabileceğini düşünmeye başladım. Belki de zamanımızı boşuna harcıyorduk...

Cuma günü Sid, okula gecikti. Ancak ilk dersin ortalarında geldi. Gecikmek için en kötü günü seçmişti. Çünkü Cuma günleri Thuggins'in cebir dersi vardır ve zamanında gelmeyenlere müthiş kızar.

"Tam zamanında gelmek bir nezaket kuralıdır," dedi o hım hım sesiyle. (Thuggins'in sesinin Bay Gribble'ın sesine ne denli benzediğini düşündüm birden. Yalnız Gribble'ınki daha korkunçtu.) "Sidney rica ediyorum bu söylediğim tümceyi yüz kez yazar mısın? Benim dersimde değil tabiî ki..."

"Peki efendim," dedi Sid. Sırasına geçmek için yüzünü bize döndüğünde, gözlerinin sevinçten parıldadığını görerek şaştım. Sanki öğretmen ona ceza değil de değerli bir armağan vermişti.

Yanıma oturdu. Dudakları kıpırdıyor ancak ne dediği anlaşılmıyordu. Patlayacakmış gibi bir hali vardı. Öğretmen karatahtaya doğru yürümek için bize arkasını döner dönmez, "Onu gördüm," diye fısıldadı.

Thuggins'in herhalde arkasında da gözleri olacak ki, başını çevirmeden "Hazır başlamışken onu, iki yüz kez yaz bari Sidney!" dedi.

"Onu pencerede gördüm!" dedi Sid.

Zil çalar çalmaz lavaboların arkasındaki gizli yerimize gidip yere çömeldik. Gitmeden önce Algy'yi de almıştık birlikte... Sid öyküsünü anlattı.

Milton banliyösünden Londra'ya gelen yolun bitimindeki Thurston Parkına doğru gazetelerini satarak gidiyormuş. Burasının özelliği birkaç dükkânının dışında, sinema, tren istasyonu gibi yerlerin olmamasıdır. Birbirine paralel sokaklardan ve yan yana dizilmiş kırmızı kiremitli, önü minik bahçeli evlerden oluşur. Bu evler hep birbirine benzer. Burada yalnızca bir tek yol ötekilerden farklıdır. Üzerindeki evler büyük ve eskidir. Bir kısmı yıkılmış, bir kısmı da pansiyon olarak kullanılmaktadır. Bay Gribble'ı gördüğünü ileri sürdüğü ev işte bu yol üzerindeymiş ve adı da Leylak Kulübesiymiş.

"Adına karşın hiç de leylak yoktu," dedi Sid. "Birkaç tozlu tarlanın dışında bahçedeki her şey karmakarışık ve ezik. Kedi ve çürümüş çöp kokuyor. Oraya her gün altı, Pazarları ise sekiz gazete bırakırım ama şimdiye dek kimseye rastlamadım. Gazeteleri kapının önündeki boş süt şişelerinin yanına kor, giderim. Gene öyle yaptım. Tam yola çıkacağım sırada bisikletimin lâstiğinin inmiş olduğunu düşünerek şişirmek üzere eğildim. Ama ne yazık ki patlamıştı. Zaten onun için geciktim ya... Onu öyle görünce kendi kendime küfrederek ayağa kalktım. İşte tam orada, pencerenin arkasından beni seyrediyordu. Benim ona doğru baktığımı görünce hemen geri çekildi."

HAFTAYA:
HIRSIZI YAKALAMAK

Yoğun hava trafiğine karşı geliştirilmiş...

BÜYÜK BİR BULUŞ: RADAR

İKİNCİ Dünya Savaşı tehlikesi yaklaştıkça İngilizler, Almanya'nın büyüyen hava gücü karşısında umutsuzca bir savunma yöntemi arıyorlardı. Düşündüklerinden birisi çok şaşırtıcıydı. 1934 yılında önemli bir bilim adamı olan Robert Watson-Watt'a başvurarak düşman uçaklarını havada parçalayabilecek bir "öldürücü ışık" icat edip edemeyeceğini sordular. Watt derhal bu öneriyi geri çevirdi. Bunun yerine kendisi bir öneri getirdi. Uçaklar yaklaşırken nerde bulunduklarını saptayacak, böylece saldırıya geçmeden önce püskürtüleceklerdi.

O zamana dek bilinen tek şey radyo dalgalarının giden bir cisme çarpıp geri dönmesi ve çok zayıf yankılar göndermesiydi. Radyo dalgaları ışık hızına yakın bir hızla yol alırlar. Eğer dalgaların cisme ulaşıp geri döndükleri zaman saptanabilirse cismin de ne kadar uzakta olduğu anlaşılabilecekti.

Bu kadar büyük hızlar söz konusu olduğu zaman herhangi bir araçla saptanamıyordu. Ancak yankılar bir zamanlama aracı olarak kullanılabilirdi. Amerikalı bilim adamları, atmosferin elektrik yüklü parçacıklarla dolu olan ışın tabakası iyonosferin yüksekliğini anlamak için bu yankı yöntemini kullanmışlardı. Bilim adamları bunun için televizyon alıcısına benzer bir katod ışın tüpüyle deney yapmışlardı.

Watson-Watt'ın yapmak istediği yaklaşan bir uçağın yönü, yüksekliği, ve geliş açısı üstüne bilgi edinmekti. Aylar sonra ilk başarısı-

Günümüz ölçülerine göre ilkel olsa da, 2. Dünya Savaşı'nda kullanılan radarlar çok yararlı olmuştu.

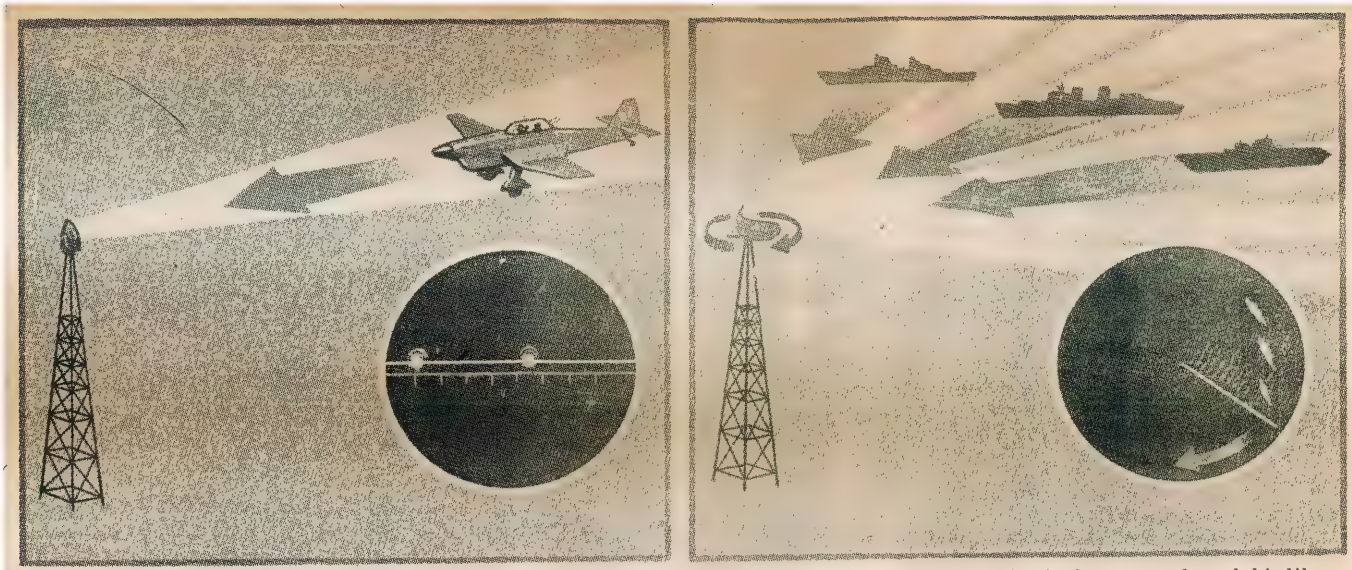

Bu tür radar uzaklık belirlemede kullanılır.Radar istasyonunun ve görüş alanı içindeki bir cismin konumu ekrandaki dik çizgilerle belirtilir.İki çizgi arasındaki uzaklık hedefteki cisim ile radar istasyonu arasındaki uzaklığı bildirir (solda)... Bu tür radar ise daha yaygın kullanımlı bir araçtır.Radar anteni sürekli döndükçe ekrandaki bir çizgi de daire biçiminde bir alanda döner ve geçtiği yeri aydınlatır.Aydınlatılan bölgelerde görülen cisimler parıldar (sağda)...

nı elde etti. 1935 Şubat'ında kendisi ve yardımcıları küçük bir ekranın çevresinde toplanmışlardı. Birkaç mil ötede hava kuvvetlerine bağlı bir filo uçuyordu. Birdenbire ekranda bir ışık parladı. Radar bulunmuştu!

İkinci Dünya Savaşı'nda büyük bir rol oynayan radar sonraları büyük ölçüde geliştirildi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra radar Almanya'da ve başka ülkelerde de kullanılmaya başladı.

Radarın temel aracı büyük bir güce sahip ve yüksek frekansta dalga yayan bir vericidir. Sürekli hareket eden bir anten, radyo dalgalarını ince bir ışına yönlendirir ve yankıları toplar. Çok duygun bir alıcı ve alınan yankıları kaydeden bir ekran, radarın öteki bölümlerini oluşturur.

Bu sonuncu işlev için genellikle katod ışınlı bir tüp kullanılır. Kimi zaman bu yankılar ses sinyallerine dönüştürülebilir ya da bir bilgisayar aracılığıyla okunabilir.

Bir katod ışın tüpü dar bölümündeki bir elektron "silahı"nı içerir. Sinyaller alındıkça bu araç tüpün geniş bölümünü bombardımana tutar. Ekran iç tarafından elektronlar çarptıkça parlayan bir maddeyle kaplanmıştır. Böylece ekranda bir görüntü elde edilir.

Bir tip ekran yalnızca hedefteki cismin uzaklığını gösterir. Bir elektron ışını ekranda bulanık bir çizgi halinde uzanır. Radar istasyonunun iletişimi yolundaki herhangi bir cismin konumu bu çizgide dik çıkışlar biçiminde belirir. Bunlar arasındaki uzaklık cismin uzaklığını gösterir.

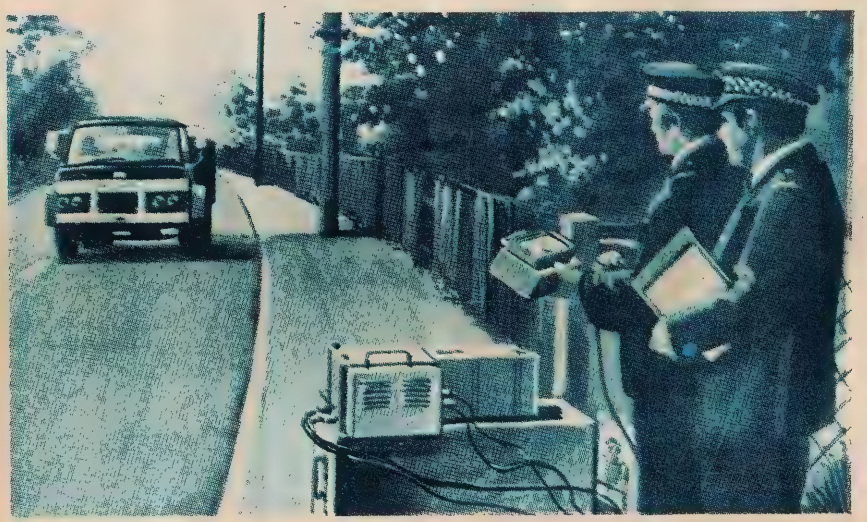

Daha çok kullanılan bir gösterici de plan-konum göstericisidir. Radar anteni dönerken elektron ışını sürekli olarak büyük bir hızla ekranın ortasında döner. Radarın aldığı cisimler ekranda parlaklık verirler. Elektron ışını ikinci dönüşünü yapıncaya kadar ekrandaki madde görüntünün yitmemesini sağlar. Böylece ekranda sürekli bir görüntü elde edilmiş olur. Bu durumda dışarıya gönderilen dalgalar öyle ayarlanır ki, ekranda da görülebilir. Yankılar ise parlaklık verecek ölçüde büyütülür.

Radar dalgaları saniyede 500 hızında belli aralıklarla gönderilir. Her dalga gönderişi saniyenin milyonda biri süresi içinde olur. Bu dalgalar arasında uzun aralıklar olur. Böylece dışarıya gönderilen dalgalar ile gelen yankıların birbirlerini etkilememeleri sağlanır.

Bazı durumlarda, örneğin bir cismin hızını belirlemede sürekli dalga yayını yapılır. Cismin değişen uzaklığı ise yankıların frekanslarındaki değişiklikler yoluyla saptanır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra radar birçok alanda daha yaygın olarak kullanıldı. Özellikle hava trafiğinin düzenlemesi alanında radardan büyük ölçüde yararlanılmaktadır.

Türkiye'de de radarlar orta boy şileplerden, askerî üslere değin hemen her yerde karşımıza çıkmaktadırlar.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- **ESİN KIYAN: Yaşım 10. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Krizantem Sok. No: 12 Levent-İSTANBUL**
- **TİJEN GÜNTÜRKÜN: Yaşım 9 . Boş zamanlarımda kitap okur, kart biriktirir ve müzik dinlerim. Arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Emek d. blok Kat: 1 D: 2 ADANA**
- **EBRU ERGÜL: Yaşım 7. Resim yapmayı, şiir yazmayı, mandolin ve piyano çalmayı çok severim. Yazışmak istiyorum. Adres: Eski Havaalanı Cad. No: 8 Kat: 3 Yeşilköy-İSTANBUL**
- **BETÜL DEMİR: Yaşım 11. Müzik dinlemeyi, spor yapmayı, yüzmeyi, gezmeyi çok severim. Ayrıca kartpostal biriktiririm. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum. Adres: Nejla Bayar eliyle Betül Demir. Ankara Belediyesi Özlük İşleri Müdürlüğü Ulus-ANKARA**
- **HÜLYA AKGÜN: Yaşım 13. Kitap okumak ve gezmekten hoşlanıyorum. Pul biriktiriyorum. Arkadaşlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Tülbentli Mah. Oğuz Sok. No: 18 Menemen-İZMİR**
- **NİHAL MÜFTÜOĞLU: Yaşım 11. Pul ve kart biriktiririm. Müzik dinlemeyi ve spor yapmayı severim. Adres: Lalahan Zooteknik Araştırma Enstitüsü Lalahan-ANKARA**
- **NUR KÜÇÜK: 11 yaşındayım. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, kart ve pul biriktirmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: 85 Evler Silman Sok. No: 11 Soma-MANİSA**
- **PERVİN ÇEVİK: Yaşım 14. Kitap okur, müzik dinlerim. Gezmeyi severim. Pul ve kart koleksiyonu yapıyorum. Arkadaşlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Artova Ortaokulu, 3. Şu. A 334 ARTOVA**
- **GÜLÇİN ÜNLÜ: Yaşım 12. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinlerim. Kart ve şiir koleksiyonu yaparım. Adres: Tunca Mah. Dereboyu Cad. No: 123 Kat: 2 MANİSA**
- **BİRGÜM DOĞAN: Yaşım 12. Boş zamanlarımda kitap okurum. Eltopu, voleybol ve maç yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Konyaaltı Cad. Bölükbaşı Ap. No: 52 ANTALYA**
- **AYŞE SOLAK: Yaşım 12. Radyo dinlemeyi, kitap okumayı, yüzmeyi severim. Kalem koleksiyonum var. Yazışmak istiyorum. Adres: Uçarlı Sok. Esen Ap. No: 55/15 Y. Ayrancı-ANKARA**
- **AYŞEGÜL BİDİ: Yaşım 13. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, gezmeyi severim. Basketbol oynarım, pul biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Bala Mah. Atatürk Cad. No: 73 Sarayköy-DENİZLİ**
- **EMEL ERDOĞAN: Yaşım 11. Müzik dinler, kitap okurum. Spor yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Mesudiye Mah. 67 Sok. No: 9 3 MERSİN**
- **AYNUR EFE: Yaşım 9 . Futbol oynamayı, kitap okumayı çok severim. Pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum. Adres Gelibolu Bölgesi 11. Sok. No: 1 Lefkoşa-KIBRIS**
- **HALUK AVCI: Yaşım 9 . Boş zamanlarımda müzik dinler, futbol oynarım. Yazışmak istiyorum. Adres: Dr. Orhan Maltepe Cad. Erollar Ap. No: 22/7 Pendik-İSTANBUL**
- **EKREM TEKİN: Yaşım 14. Resim yapmayı çok severim. Kitap okur, müzik dinlerim. Yazışmak istiyorum. Adres: Karaadilli Ortaokulu I-A Sınıfı No: 72 KARAADİLLİ**
- **CEM SAY: Yaşım 13. Futbol oynarım. Boş zamanlarımda müzik dinlerim. Yazışmak istiyorum. Adres: Allame Cad. Yeni Dersane Sok. No: 79 Bağlarbaşı-İSTANBUL**

OKURDAN OKURA

ATAM

Sen geldin çiçek açtı
Sen geldin yol aydı,
Sen geldin yurt aydı.
Yüce Atam sen geldin.
Sensin bizi kurtaran,
Çocuk, ana, baba kurtaran,
Canları bağışlayanı
Ev, köy, kasaba kuran.
Sensin bizi kurtaran
Cumhuriyeti kuran
Tahtı kaldıran
Bize özgürlük tattıran.
Sensin fabrika kuran
Toprağı verimli kılan
Sağlığa kavuşturan
Sensin yüce Atam sensin.

AHMET CAN BAKKALCI

ÖKSÜZ ÇOCUK

Öksüz çocuk yolda kalmış
Anasız, babasız
Almışlar onu öksüzler yurduna
Hayata geldiğine pişman galiba.

Düşünüyor kendini
Babasını, anasını
Düşünüyor, düşünüyor
Var mı kardeşi?

Düşünüyor ailesini
Kardeşleri de acaba kendisi gibi
Düşmüşler mi yola?—
Yoksa almışlar mı onları da
ÖKSÜZLER YURDUNA?

ALİ UĞUR GÜLTEKİN

Resim : ÖZKAN AK

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

CİK CİK

Pencereme konup,
Ötersin cik cik.
Camımı açınca,
Korkup kaçarsın cik cik.
Kabına yem koyunca,
Sevinip ötersin cik cik.
Havalar soğuyunca,
Yine gidersin cik cik.
Her gün beklerim,
Senin şarkı söylemeni cik cik.

MAHMUT KÜTÜKÇÜ

ORMAN

Ormanda çeşit çeşit
Çiçekler vardır o güzelim
Papatyalar mis gibi
Kokar ormanda ötüşen
Kuşlar o yemyeşil
Otlar ne güzeldir
Orman bir cennet gibidir.

ULUĞ UZUN

İŞÇİLER

Bütün hafta boyunca,
Kürek sallar, ter döker.
Ama aldığı para.
Emeğinin yarısı eder.

Anlatsa da derdini,
Duyuramaz sesini.
Gerçeği o bilse de,
Herkes kendi derdinde.

Emek verir kendisi,
Kâr alır efendisi.
Gerçeği o bilse de.
Herkes kendi derdinde.

LALE YILDIZ

YOKSUL ÇOCUK

Baktı yoksul çocuk,
Baktığı şey sucuk.
Çok pahalıydı biliyordu,
Tadını bile bilmiyordu.

Baktı çocuk umutsuz,
Baktığı şey ise muz.
Baktı çocuk gülerek,
Baktığı şey kuru gevrek.
Onu alabilirdi,
Sevinçle yoksul evine gidebilirdi.
Sevindi açlığını bastırdı.
Çünkü yiyecek bir şeyi vardı.

ÖZGÜR ALEMDAROĞLU

OKURDAN OKURA

TATİL GELDİ

Tatil günleri geldi,
Sona erdi dokuz ay.
Dörtten beşe ulaşmak
Olmadı çok da kolay.
Bütün bir yıl hevesle.
Derslerime çalıştım.
Tembel bir öğrenci olsam.
Sınıfımda kalırdım.
Şimdi her gün artmakta,
Yüreğimin sevinci,
Benim kadar çalışkan,
Olmalı her öğrenci.
Yurdumdaki dereler,
Gürlesin bana doğru.
Benden öğretmenime,
Saygılar, teşekkürler.

FİLİZ ÖZKAN

ÖĞRETMENİM

Okumayı, yazmayı,
Koşmayı, oynamayı
Sen öğrettin
Canım öğretmenim.

Beş sene bizim için,
Çalışıp didindin.
Ağlayıp övündün.
Canım öğretmenim.

Emek verdin
Bizim için
Dilek verdin
Bizim için
Canım öğretmenim.

LEYLA CEYLAN

OKURDAN OKURA

KARDEŞİM

Yanakları kırmızı kırmızı,
Gözleri elâ
Tombul tombul
Bir kardeşim var benim.

Okuldan döndüğümde,
Beni öpücüklere boğar.
Kardeşim sanki bana
Çok güzel bir arkadaş.
Canım kardeşim benim,
Güzel kardeşim benim.

DUYGU GÖKALP

İLKBAHAR

İşte geliyor ilkbahar
Şenlenir çocuklar
Kırlarda oynayalım,
Çiçekler toplayalım.
Mevsimler arasında,
İkinci o gelir
Onun mevsimi gelince,
Her taraf bürünür yeşillere.
En çok sevdiğim mevsim
İlkbahardır, ilkbahar,
Gelir her yıl ilkbahar,
Şenlenir çocuklar.

ŞEHNAZ BOZKURTOĞLU

Resim : ASLI DÖNERTAŞ

yeni baskıları ÇIKTI

BİP®

Bip bip, bip....bip....
Çocuklar sizinle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım, özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşalan tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

DENGE A.Ş. Abdülhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel: 44 64 24-43 70 12-44 61 36

ASA

yeni

SUPERMAN©

BALONLU ÇİKLET

Karikatürü Balonu Tadı **SUPER**

SUPERMAN'in yepyeni serüvenleri SUPERMAN çikletlerinde!

24

Milliyet

ÇİZGİ-ROMAN

DERGİSİ

HIMM GNNN MMM...
NEE? RİCA EDERİM ÇEKİN O MENDİLİ AĞZINIZDAN... NE DEDİĞİNİZİ ANLAMIYORUM...

DİYORUM Kİ: BU BİR SOY-GUN-DUR!

CİDDEN Mİ? BİR AN KUŞKUYA DÜŞMÜŞTÜM DE.. PEKALA BUYRUN. YALNIZ ACELE EDİN, TARİFEYE SAYGI GÖSTERMEMİZ GEREK..
SEN DAĞITIYORSUN POSBIYIK.

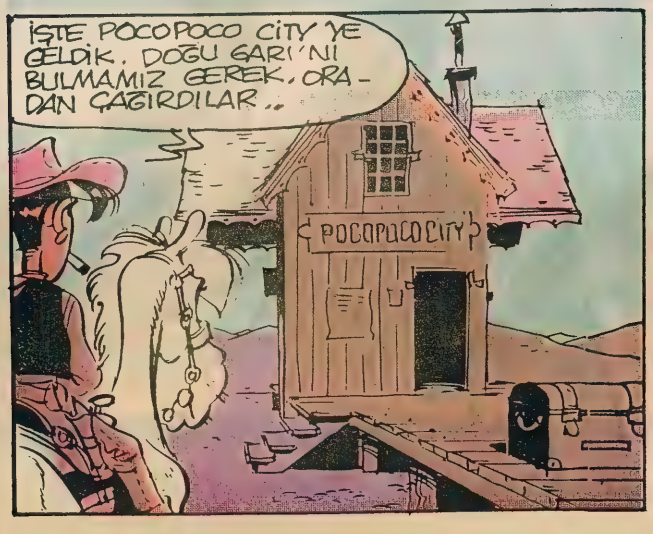
İŞTE POCOPOCO CİTY'YE GELDİK. DOĞU GARI'NI BULMAMIZ GEREK, ORADAN ÇAĞIRDILAR..
POCOPOCO CITY

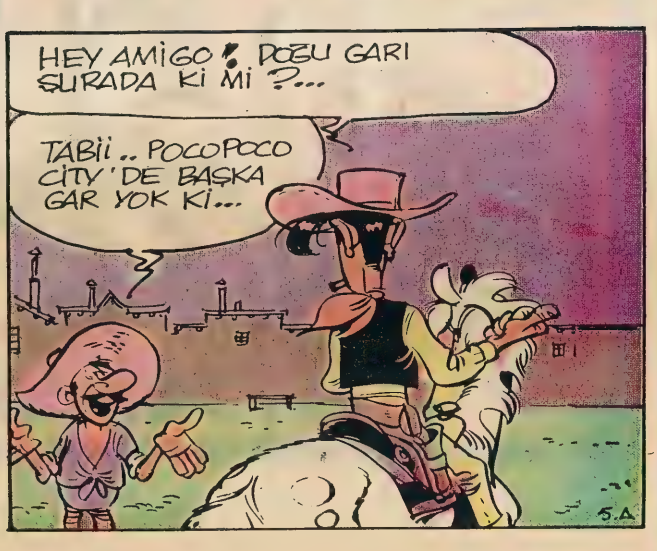
HEY AMİGO!. DOĞU GARI SURADA Kİ Mİ?...
TABİİ.. POCOPOCO CİTY'DE BAŞKA GAR YOK Kİ...
5.A

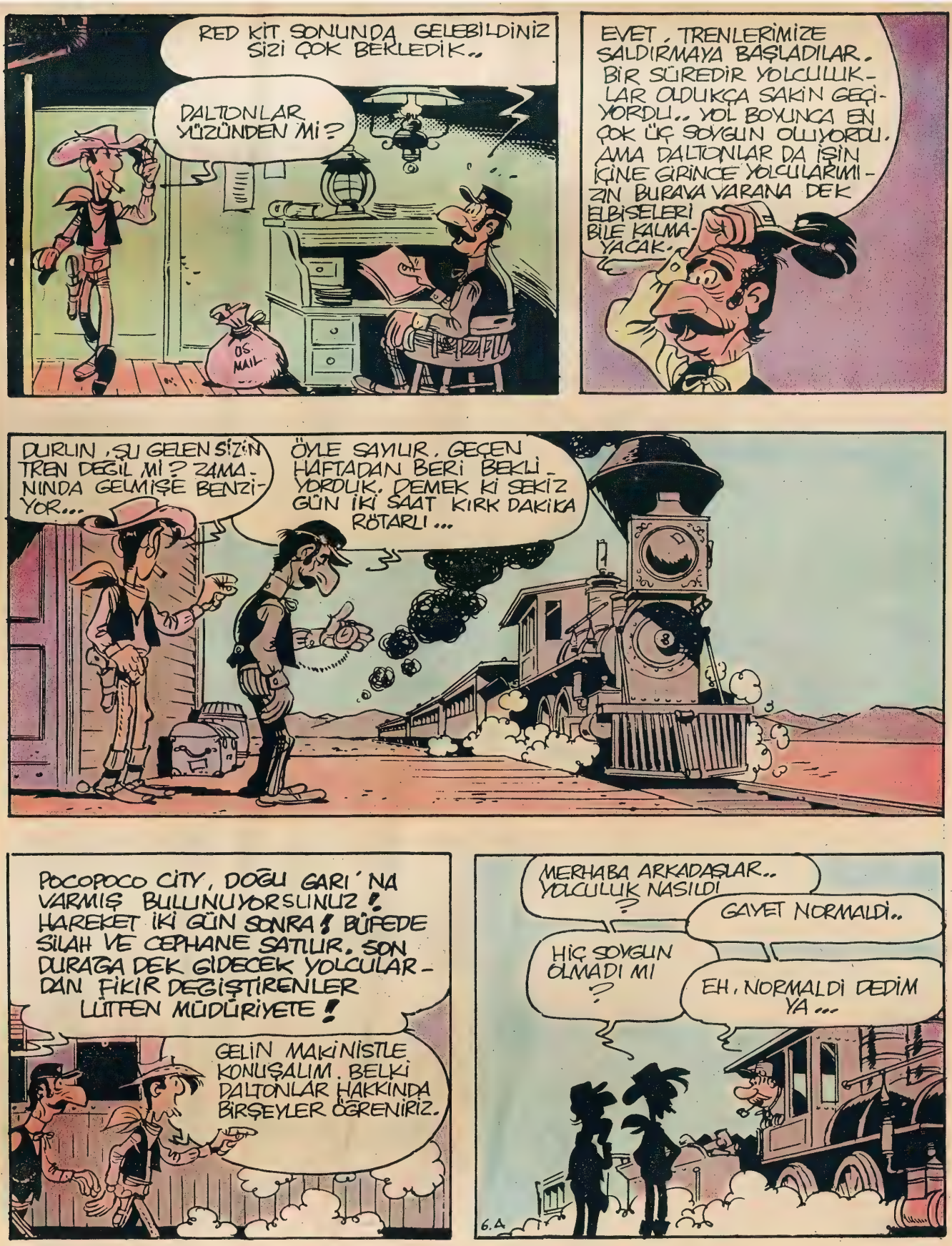
RED KİT SONUNDA GELEBİLDİNİZ SİZİ ÇOK BEKLEDİK..
DALTONLAR YÜZÜNDEN Mİ?
OS MAIL
EVET, TRENLERİMİZE SALDIRMAYA BAŞLADILAR. BİR SÜREDİR YOLCULUKLAR OLDUKÇA SAKİN GEÇİYORDU.. YOL BOYUNCA EN ÇOK ÜÇ SOYGUN OLUYORDU. AMA DALTONLAR DA İŞİN İÇİNE GİRİNCE YOLCULARIMIZIN BURAYA VARANA DEK ELBİSELERİ BİLE KALMAYACAK.
DURUN, ŞU GELEN SİZİN TREN DEĞİL Mİ? ZAMANINDA GELMİŞE BENZİYOR...
ÖYLE SAYILIR. GEÇEN HAFTADAN BERİ BEKLİYORDUK. DEMEK Kİ SEKİZ GÜN İKİ SAAT KIRK DAKİKA RÖTARLI...
POCOPOCO CİTY, DOĞU GARI'NA VARMIŞ BULUNUYORSUNUZ! HAREKET İKİ GÜN SONRA! BÜFEDE SİLAH VE CEPHANE SATILIR. SON DURAĞA DEK GİDECEK YOLCULARDAN FİKİR DEĞİŞTİRENLER LÜTFEN MÜDÜRİYETE!
GELİN MAKİNİSTLE KONUŞALIM. BELKİ DALTONLAR HAKKINDA BİRŞEYLER ÖĞRENİRİZ.
MERHABA ARKADAŞLAR.. YOLCULUK NASILDI?
GAYET NORMALDİ..
HİÇ SOYGUN OLMADI MI?
EH, NORMALDİ DEDİM YA...
6.A

PEKİ SOYGUNCULAR ARASINDA DALTON KARDEŞLER VAR MIYDI?

BİLMEM, BELKİ... YOLU SON KESENLER, ONLAR OLABİLİR. DÖRT KİŞİYDİLER, UZUN BOYLUSU YOLCULUĞA LOKANTA VAGONUNDA DEVAM EDECEĞİM DİYE TUTTURDU.

ANLAŞILDI.. ONLAR! LÜTFEN BANA TREN YOLUNUN GEÇTİĞİ BÖLGELERİN HARİTASINI VERİN. ŞU DALTONLARA BİR OYUN ETMENİN ZAMANI GELDİ...

FENA SOYGUN SAYILMAZDI DEĞİL Mİ ÇOCUKLAR?

EVET CO HARİKAYDI!

YALNIZ GANİMET BİRAZ AZ OLDU... 4 DOLAR 95 SENT, ÜÇ ŞEMSİYE, BİR DE BANCO..

ÖYLE AMA, BUGÜN BİR BANCO, YARIN BİR TAVUK, ENİNDE SONUNDA YOLUMUZU BULACAĞIZ..

YOL DEDİ DE AKLIMA GELDİ, YENİDEN KURALIM MI ENGELİMİZİ.. ŞU SIRA BİR BAŞKA TREN GELECEK..

HAYDİ BAKALIM İŞ BAŞINA... KÜTÜKLERİ YERLEŞTİRİN YOLA...

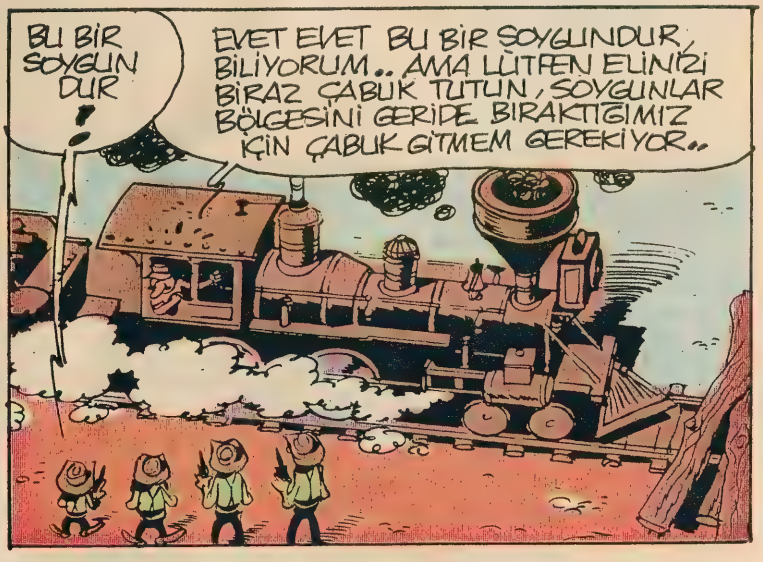

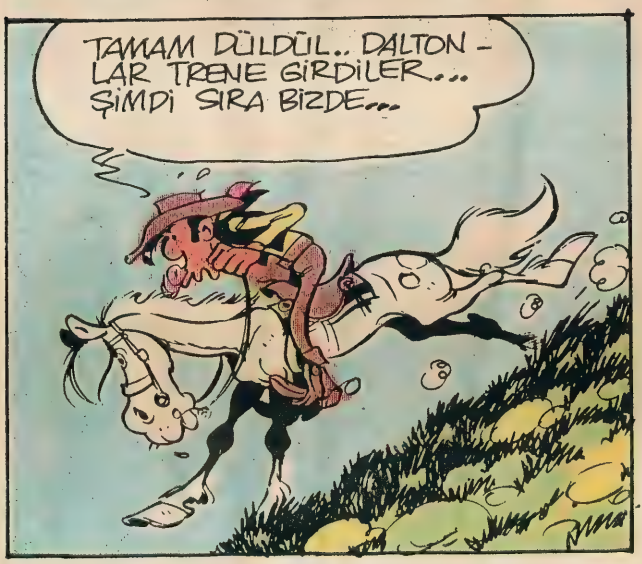

DEVAM EDECEK

PEMBE PANTER

ÇÖLDE

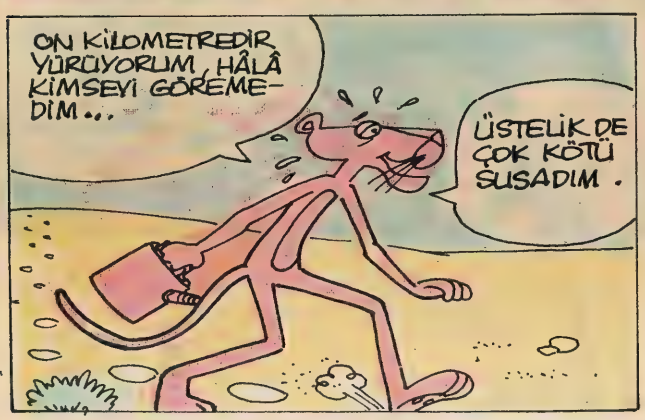

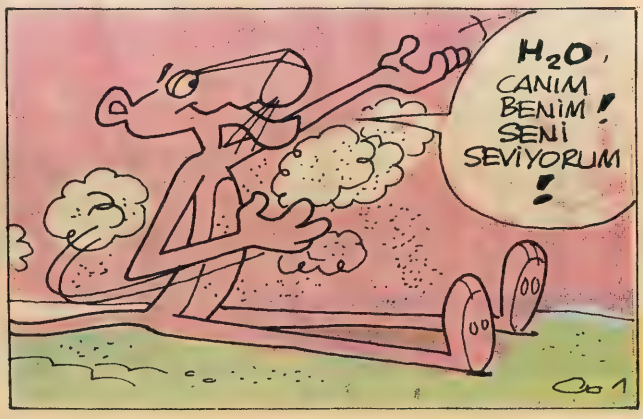

OF NEREDEYSE BUHARLAŞACAKTIM... KURTULDUM..
BENZİN
?
EĞLENCENE ENGEL OLUYORUM AMA GALİBA SERAP GÖRÜYORSUN..
DAHA ÖNCE SÖYLESENE..
HAK! PUH!
AL ŞUNU İÇ KURU KURUYA GİTMEZ..
GÖL DİYE KUM HAVUZUNA ATLAMIŞIM...
SİZ DE Mİ ÇÖLDE YOLUNUZU YİTİRDİNİZ ?
BEN MADENCİYİM ÇÖLDE ALTIN ARIYORUM..
BENZİN
ŞURAYA BAKIN ! BİR LOKANTA... KARNIMIZI RAHATÇA DOYURABİLİRİZ...
YİYECEK - İÇECEK
2

ŞÖYLE KENDİMİZE GÜZEL BİR ŞÖLEN VERELİM..
DUR!
BU GERÇEK DEĞİL!
ŞÖYLE BOL KIYMALI BİR BÖREK, YANINDA SÜTLÜ ÇÖREK...
RİCA EDERİM SİZ ÖNDEN BUYURUN!
GÜÜM!
GALİBA HAKLISINIZ, LOKANTA DEĞİLMİŞ...
BEN SANA SÖYLEMİŞTİM!
BU DA BİR SERAPTI!
VIP
ÇOK ÖZÜR DİLERİM.. BİR DAHA YAPMAM...
ALTINLARIM NEREYE GİTTİ?
PIP
DAĞA KAÇTI..
ÇARPARKEN DÜŞÜRMÜŞ OLMALIYIM..
HEY!
BU PARLAYAN ŞEY NE?
TOPRAKLA OYNAMA SERSEM ÇOCUK...
ALTIN! ŞİMDİYE DEĞİN GÖRDÜĞÜM EN BÜYÜK PARÇA. ZENGİN OLDUM!
3

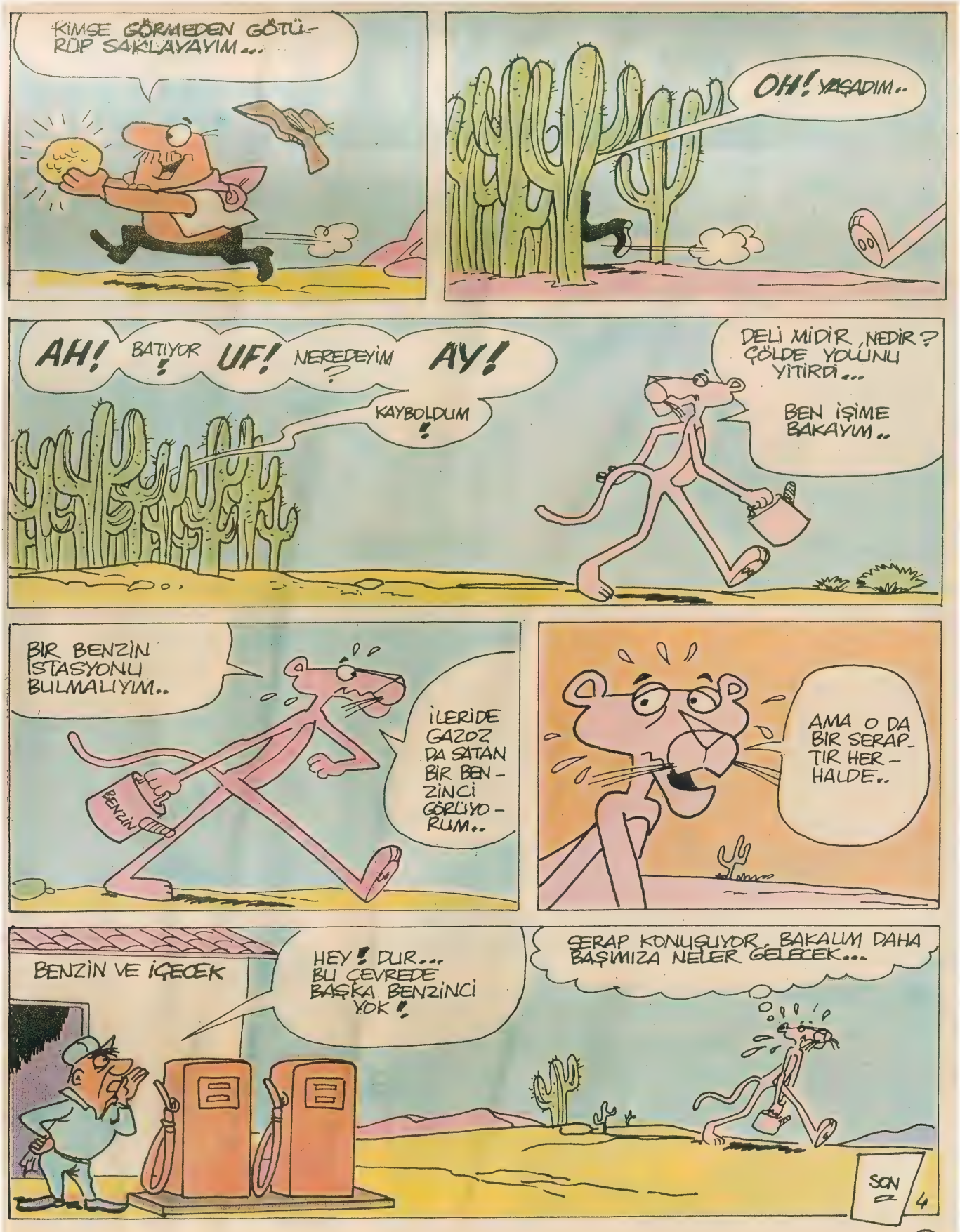
KİMSE GÖRMEDEN GÖTÜRÜP SAKLAYAYIM...
OH! YAŞADIM..
AH! BATIYOR!
UF! NEREDEYİM?
AY! KAYBOLDUM!
DELİ MİDİR, NEDİR? ÇÖLDE YOLUNU YİTİRDİ...
BEN İŞİME BAKAYIM..
BİR BENZİN İSTASYONU BULMALIYIM..
BENZİN
İLERİDE GAZOZ DA SATAN BİR BENZİNCİ GÖRÜYORUM..
AMA O DA BİR SERAPTIR HERHALDE..
BENZİN VE İÇECEK
HEY! DUR... BU ÇEVREDE BAŞKA BENZİNCİ YOK!
SERAP KONUŞUYOR, BAKALIM DAHA BAŞIMIZA NELER GELECEK...
SON
4

rahan

SULAK MEZAR

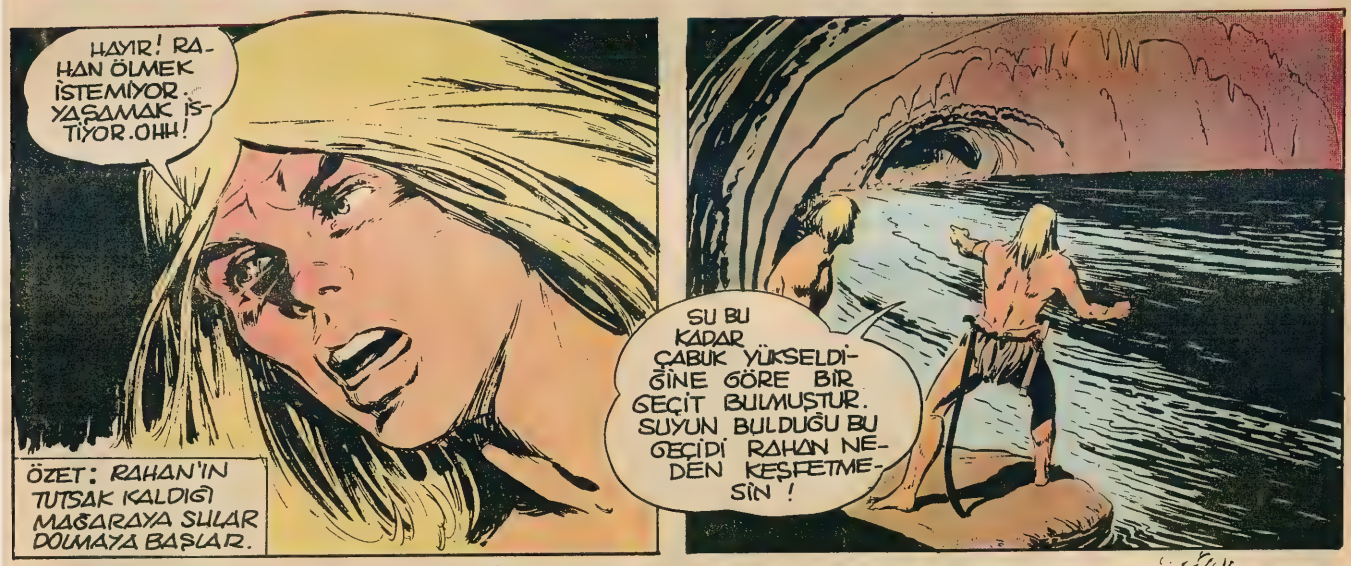

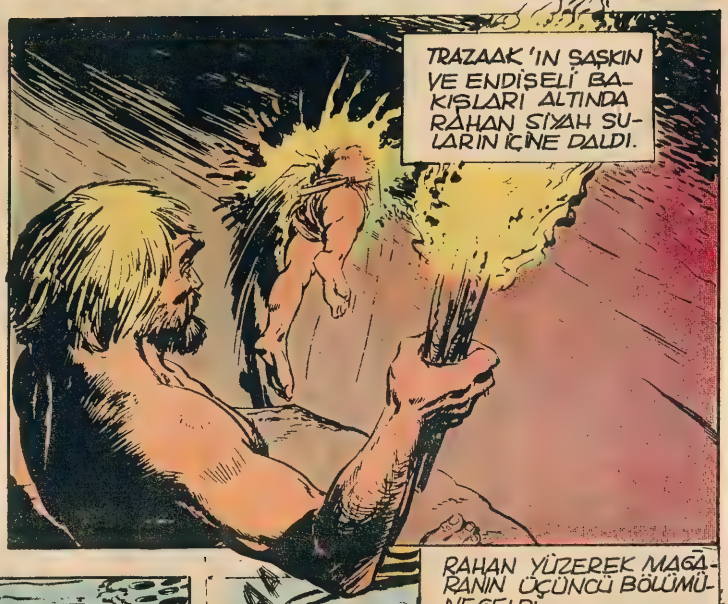

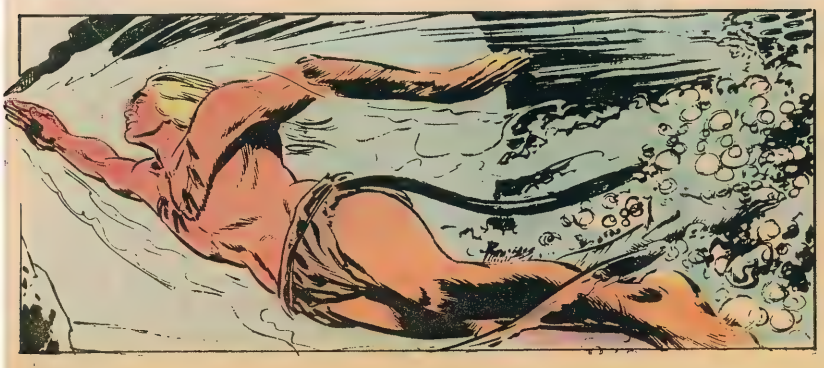

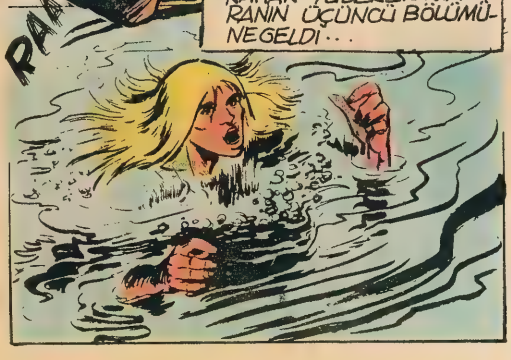

ŞİDDETLİ YAĞMURLAR KÜÇÜK BİR SU AKINTISINI GERÇEK BİR ŞELÂLEYE ÇEVİRMİŞTİ'..

RAHAN TRAZAAK'I ALIP BİRLİKTE GÖTÜRDÜ..
KURTULDUK! YUKARIYA TIRMANDIK MI TAMAM!

TRZAAK MEŞALEYİ ATMIŞTI. FAKAT YUKARIDAKİ DELİKTEN GELEN IŞIK YETİYORDU...
GÜNEŞ TRAZAAK! BİRAZ SONRA GÜNEŞİ GÖRECEĞİZ!

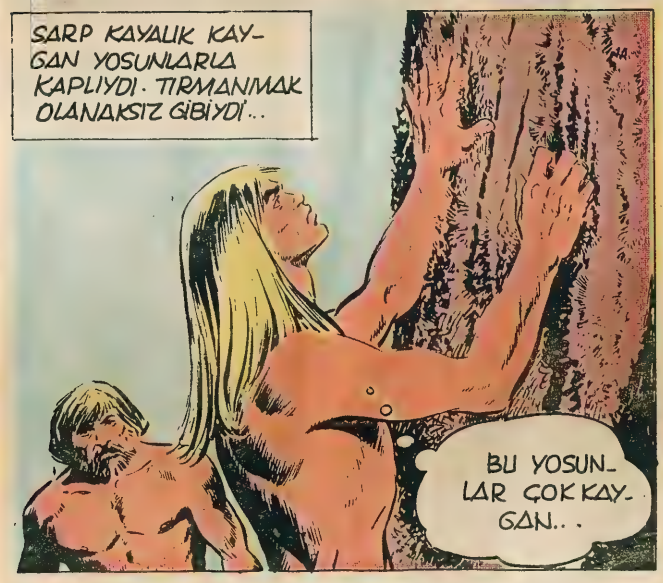
SARP KAYALIK KAYGAN YOSUNLARLA KAPLIYDI. TIRMANMAK OLANAKSIZ GİBİYDİ'..
BU YOSUNLAR ÇOK KAYGAN..

BAK, YARIKLAR VAR!
DUVAR RAHAN'A YENİ BİR FİKİR VERİYORDU.

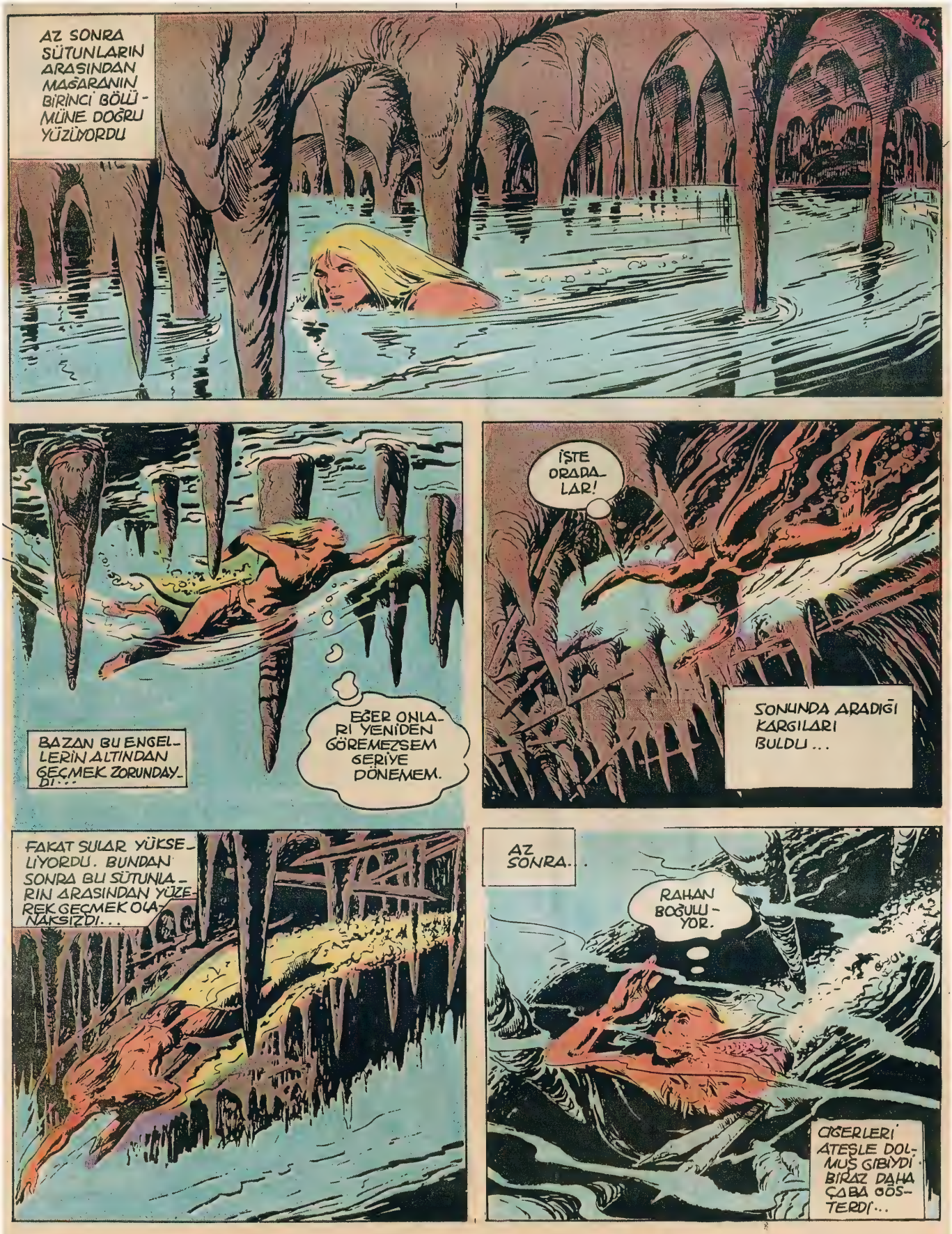
AZ SONRA SÜTUNLARIN ARASINDAN MAĞARANIN BİRİNCİ BÖLÜMÜNE DOĞRU YÜZÜYORDU
BAZAN BU ENGELLERİN ALTINDAN GEÇMEK ZORUNDAYDI...
EĞER ONLARI YENİDEN GÖREMEZSEM GERİYE DÖNEMEM.
İŞTE ORADALAR!
SONUNDA ARADIĞI KARGILARI BULDU...
FAKAT SULAR YÜKSELİYORDU. BUNDAN SONRA BU SÜTUNLARIN ARASINDAN YÜZEREK GEÇMEK OLANAKSIZDI...
AZ SONRA...
RAHAN BOĞULUYOR.
GÖĞÜS
GÖĞERLERİ ATEŞLE DOLMUŞ GİBİYDİ. BİRAZ DAHA ÇABA GÖSTERDİ...

RAAAHAAA! NEFES AL RAHAN! TRAZAAK'IN YANINA GELECEKSİN!

RASTLANTIYLA YENİ BİR HAVA BOŞLUĞU KEŞFETTİ...

BU YENİ SOLUKLA, TÜMÜYLE SUİLE DOLMUŞ BÖLÜMLERİ YÜZEREK GEÇTİ...

176

...VE ŞELÂLENİN GÜRÜLDEDİĞİ BÖLÜME GELDİ...

SENİN KARGILARLA DUVARI AŞACAĞIZ. TRAZAAK! HA! HA! HA!

!?!?

SELİN GÜRÜLTÜSÜ RAHAN'IN ÇIKARDIĞI SESİN İŞİTİLMESİNİ ÖNLÜYORDU.

AZ SONRA

177

???

KARGILARDAN BİRİNİ BURAYA SAPLIYORUZ... ÖTEKİNİ DE ÜSTÜNE. BİRAZ ÇIKIYORUZ... SONRA BİRİNCİSİNİ ONUN ÜSTÜNE...

DEVAM EDECEK

BİLMECE BULMACA

Yanıtlar gelecek sayıda

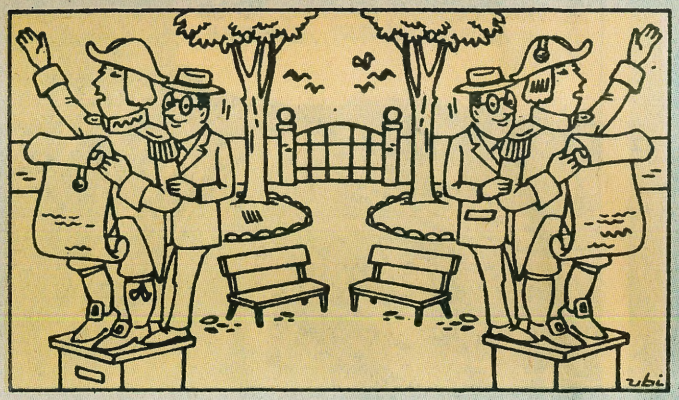

İKİ RESİM: Yukarıda gördüğünüz simetrik resimlerde yer değiştirmiş beş şekil var, onları bulabilir misiniz?

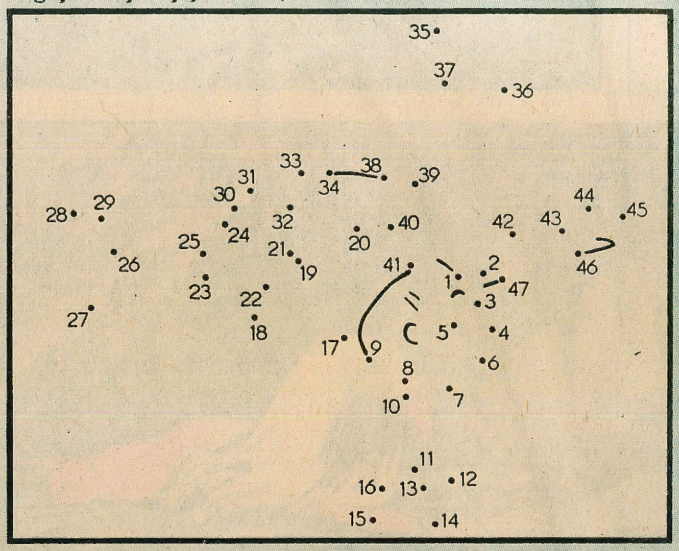

Noktaları birleştirelim bakalım ortaya ne çıkacak?

BAŞSIZ VÜCUTLAR

Yukarıdaki resimlerde başlarını yitirmiş vücutlar görüyorsunuz. Ancak başlar daha üstte sahiplerini bekliyorlar. Hangi vücudun hangi başı aradığını bulabilir misiniz?

7 BENZER

Aşağıda gördüğünüz iki değişik resim arasında yedi benzer şekil var. Bu benzer şekilleri bakalım ne kadar zamanda bulabileceksiniz?

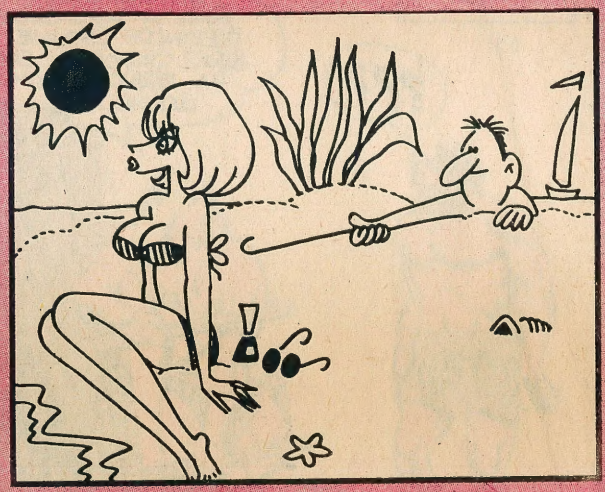

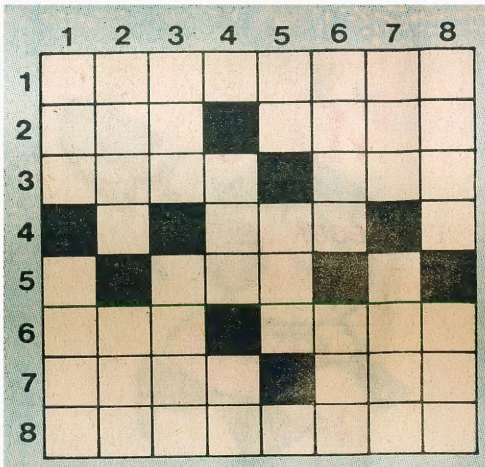

SOLDAN SAĞA: (1) Bir tür tatlı su balığı. (2) İşaret vermek için kullanılan çıngırak - Siyah. (3) Komşu bir ülke - Bir çoğul eki. (4) Bir bağlaç. (5) Olağandan fazla gelişmiş olan, büyük. (6) Bir uzunluk ölçüsü - Bir hayvan adı. (7) Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya değin aldığı duruma verilen ad - Bir tür toprak. (8) Limon şerbeti.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Ağızda her çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yemekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı - Ulaşılmak istenen son. (2) Türk para birimi - Bir sayı. (3) Karışık renkli - Bilim. (4) Pislik - Numaranın kısa yazılışı. (5) Beyaz - Tel ya da yıkanmak için kullanılan bitki telleri demeti. (6) Bir çiçek adı - Tarihte bir devlet. (7) (tersi) Bal yapan bir böcek - (tersi) İzmir'in bir ilçesi. (8) Dört kenarı ve dört açısı eşit dörtgen - Bir göz rengi.

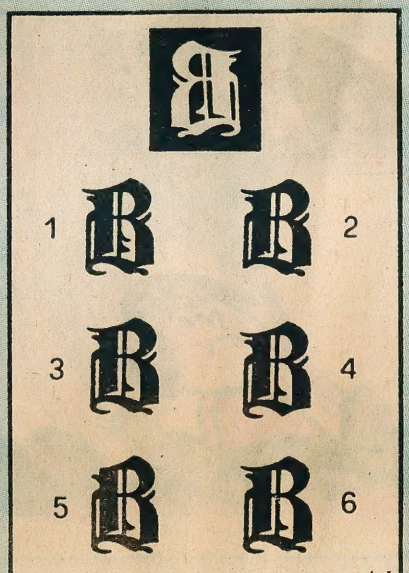

KLİŞE: Yukarıda gördüğünüz harflerin hangisi üstteki klişe ile basılmıştır. Onu bulabilir misiniz?

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	H	I	R	K	A	Z	A	N	A	S	İ	P
2	P	O	N	T	İ	L	O	K	Ş	A	K	A
3	K	A	P	K	E	L	M	Ö	G	E	A	R
4	A	I	L	E	O	S	R	O	T	L	A	D
5	Z	K	O	T	L	E	R	E	B	D	A	E
6	A	T	N	E	O	E	L	M	T	İ	M	S
7	K	A	S	K	E	L	R	Z	O	V	A	Ü
8	P	A	Y	E	L	E	K	İ	L	E	J	İ
9	İ	R	A	C	E	Z	A	Ç	N	N	İ	M
10	A	Y	A	K	K	A	B	I	Ç	A	P	İ

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yukarıdaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilir... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden.

SAKLI SÖZCÜKLER: Pantolon, Terlik, Çizme, Etek, Eldiven, Atkı, Kaşkol, Palto, Ayakkabı, Ceket, Hırka, Pijama, Pelerin, Pardesü, Gömlek, Kazak, Yelek, Bere.

GEÇEN SAYININ YANITLARI

● **ANAHTAR:** 3 numaralı anahtar kiliti açar.

● **COĞRAFYASEVERLER İÇİN:** Sakarya, Yeşilırmak, Dicle, Ceyhan.

● **7 BENZER:** (1) Arabanın amblemi ile en sağdaki misinanın ucu. (2) Arabanın tamponundaki şekil ile soldaki şekil. (3) Soldaki adamın şapkasındaki arma ile alttaki yosunun ortası. (4) Totemdeki üçgen ile sağdaki balığın başı. (5) Soldaki adamın burnu ile hava tüpündeki siyahlık. (6) Şapkanın siperi ile dalgıcın başının sağındaki şekil. (7) Otomobilin tekerleğinde ortadaki çizgi ile sağda ortadaki çizgi.

● **KARE BULMACA:** Soldan sağa: (1) Alim - Tek. (2) Lan - Neşe. (3) Rezalet. (4) Kar - Ke. (5) Ak - Mil. (6) Kavanoz. (7) Alan - Cam. (8) Sen - Nari.

Yukarıdan aşağıya: (1) Al - Makas. (2) Lar - Kale. (3) İnek - Van. (4) Zaman. (5) Narin. (6) Tel - Loca. (7) Eşek - Zar. (8) Keten - Mi.

● **RESİM:** Sağ üstteki şekil resmi tamamlar.

● **SÖZCÜK AVCILIĞI:** Bozburun (B-2, çapraz aşağıya), Babadağ (E-3, düz aşağıya), Köroğlu (I-5, çapraz aşağıya), Akdağ (H-4, çapraz aşağıya), Cilo (C-6, düz yukarıya), Binboğa (L-3, düz aşağıya), Kızıldağ (D-2, düz aşağıya), Uludağ (C-11, düz sağa), Erciyaş (K-10, düz sola), Kaçgar (D-2, düz sağa), Ilgaz (K-1, çapraz aşağıya), Süphan (A-4, düz aşağıya), Murat (K-4, düz aşağıya), Nemrut (C-1, düz sağa), Geyik (B-5, düz aşağıya), Demir (J-6, düz aşağıya),. Emir (C-7, düz aşağıya), Yıldız (G-6, çapraz yukarıya), Ağrı (E-2, çapraz aşağıya).

MİLLİYET ÇİZGİ—ROMAN DERGİSİ ● Sayı 24 ● 7 Temmuz 1980 ● Sahibi: Milliyet Yayın A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN ● Genel Yayın Yönetmeni: ÜLKÜ TAMER ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: NACİ ÖZDAĞLI ● Basıldığı yer: Milliyet Ofset Tesisleri ● "Milliyet Çocuk Dergisi"nin ekidir; ayrıca parayla satılmaz.